

Stanovisko

Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2016

**Bratislava
november 2015**

Zoznam použitých skratiek:

b. c. – bežné ceny,

BRICS – spoločné hospodárske a vojenské zoskupenie Brazílie, Ruska, Indie, Číny a Juhoafrickej republiky,

EFSF - Európsky nástroj finančnej stability,

ESA 2010 – Európsky systém národných a regionálnych účtov je medzinárodne porovnateľným účtovným rámcom Európskej únie pre systematický a podrobný opis ekonomiky, ktorý bol implementovaný od 1. septembra 2014,

ESM – Európsky mechanizmus pre stabilitu,

ESO – vládny program Efektívna, Spoľahlivá a Otvorená verejná správa,

EÚ – Európska únia,

Eurostat – Štatistický úrad Európskeho spoločenstva,

HDP – hrubý domáci produkt,

mil. – milión,

m. j. – merná jednotka,

mld. – miliarda,

NAIRU – neinflačná miera nezamestnanosti,

NKÚ SR – Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky,

NR SR – Národná rada SR,

OP – operačný program

p. b. – percentuálny bod,

RVS – rozpočet verejnej správy,

s. c. – stále ceny,

SR – Slovenská republika,

ŠR – štátny rozpočet,

VÚC – vyšší územný celok,

V - 4 – spoločenstvo stredoeurópskych krajín Česka, Maďarska, Poľska a Slovenska,

zákon o NKÚ SR – zákon č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov,

zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy – zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov,

zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy – zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov,

zákon o rozpočtovej zodpovednosti – Ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti

Z. z. – Zbierka zákonov.

Obsah

Stanovisko k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2016.....	4
1 Stanovisko k makroekonomickým rámcem návrhu RVS na rok 2016.....	9
1.1 Stanovisko k prognóze vývoja faktorov vonkajšieho ekonomického prostredia	10
1.2 Stanovisko k prognóze vývoja vybraných ukazovateľov rastu ekonomiky	11
1.3 Stanovisko k prognóze vývoja vybraných ukazovateľov platobnej bilancie	14
1.4 Stanovisko k prognóze vybraných ukazovateľov cenového vývoja	14
1.5 Stanovisko k prognóze vývoja vybraných ukazovateľov trhu práce.....	15
2 Stanovisko k východiskovému rámcu návrhu RVS na rok 2016.....	18
2.1 Stanovisko k rozpočtovaniu príjmov návrhu RVS na rok 2016.....	20
2.1.1 Stanovisko k prognóze daňových príjmov a odvodov na sociálne a zdravotné poistenie.....	21
2.1.1.1 Stanovisko k prognóze daňových príjmov ŠR	22
2.1.1.2 Stanovisko k prognóze daňových príjmov štátnych finančných aktív	28
2.1.1.3 Stanovisko k prognóze daňových príjmov obcí	28
2.1.1.4 Stanovisko k prognóze daňových príjmov VÚC.....	30
2.1.1.5 Stanovisko k prognóze daňových príjmov Rozhlasu a televízie Slovenska.....	30
2.1.1.6 Stanovisko k prognóze daňových príjmov Environmentálneho fondu	30
2.1.1.7 Stanovisko k prognóze odvodových príjmov Sociálnej poisťovne.....	31
2.1.1.8 Stanovisko k prognóze odvodových príjmov verejných zdravotných poisťovní	31
2.1.2 Stanovisko k finančným vzťahom súvisiacim s rozpočtom EÚ	32
2.1.2.1 Odvody a príspevky SR do všeobecného rozpočtu EÚ	32
2.1.2.2 Príjmy za prostriedky EÚ	32
2.1.2.3 Príjmy za zahraničné granty poskytnuté zo všeobecného rozpočtu EÚ	33
2.1.2.4 Príjmy za zahraničné granty poskytnuté zo zahraničia na základe medzinárodných zmlúv	34
2.1.2.5 Výdavky za prostriedky EÚ	35
2.1.2.6 Rezerva na prostriedky fondov EÚ a odvody do všeobecného rozpočtu EÚ.....	38
2.1.2.7 Čistá finančná pozícia SR na rok 2016.....	38
2.2 Stanovisko k fiškálnemu rámcu návrhu RVS na rok 2016.....	39
2.3 Stanovisko k pozícii verejných financií návrhu RVS na rok 2016	41
2.4 Stanovisko k prognóze hrubého dlhu verejnej správy v návrhu RVS na rok 2016.....	44
3 Stanovisko k návrhu ŠR na rok 2016	49
3.1 Stanovisko k rozpočtovému rámcu návrhu ŠR na rok 2016	50
3.2 Stanovisko k súhrnným ukazovateľom návrhu ŠR na rok 2016	51
3.3 Stanovisko k návrhom rozpočtov kapitol ŠR na rok 2016.....	56
3.3.1 Stanovisko k príjmom kapitol návrhu ŠR na rok 2016	56
3.3.2 Stanovisko k výdavkom kapitol návrhu ŠR na rok 2016	57
3.3.2.1 Ministerstvo vnútra SR.....	59
3.3.2.2 Ministerstvo financií SR.....	60
3.3.2.3 Ministerstvo životného prostredia SR	62
3.3.2.4 Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR.....	63
3.3.2.5 Ministerstvo zdravotníctva SR	66
3.3.2.6 Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	67
3.3.2.7 Ministerstvo hospodárstva SR.....	69
3.3.2.8 Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	70
3.3.2.9 Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.....	72
3.3.2.10 Všeobecná pokladničná správa	73

4	Stanovisko k návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2016.....	74
4.1	Stanovisko k rozpočtovému rámcu návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy	74
4.2	Stanovisko k súhrnnému rozpočtu obcí, dopravných podnikov a VÚC na rok 2016	78
4.2.1	Stanovisko k návrhu rozpočtu obcí na rok 2016	81
4.2.2	Stanovisko k návrhu rozpočtu dopravných podnikov na rok 2016	86
4.2.3	Stanovisko k návrhu rozpočtu VÚC na rok 2016.....	88
4.3	Stanovisko k návrhu rozpočtu Sociálnej poisťovne na rok 2016	93
4.4.	Stanovisko k návrhu rozpočtu verejného zdravotného poistenia na rok 2016	95
4.5.	Stanovisko k návrhu rozpočtov štátnych fondov na rok 2016	96
4.5.1.	Stanovisko k návrhu rozpočtu Štátneho fondu rozvoja bývania na rok 2016	97
4.5.2.	Stanovisko k návrhu rozpočtu Národného jadrového fondu na rok 2016	99
4.5.3.	Stanovisko k návrhu rozpočtu Environmentálneho fondu na rok 2016	100
4.6.	Stanovisko k súhrnnému rozpočtu za verejné vysoké školy na rok 2016	101
4.7.	Stanovisko k návrhu rozpočtu Slovenskej konsolidačnej, a.s. na rok 2016	103

Stanovisko k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2016

Stanovisko NKÚ SR k návrhu ŠR na rok 2016, v ktorom je hodnotený aj návrh RVS na rok 2016, bolo vypracované v súlade s § 5 ods. 1 zákona o NKÚ SR na základe kontroly vykonanej v Ministerstve financií SR, ktoré podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy zostavuje návrh RVS za ŠR a súhrnne rozpočty ostatných subjektov verejnej správy na príslušné rozpočtové roky.

Účelom tejto kontroly bolo vyjadriť nielen názor NKÚ SR k návrhu ŠR na rok 2016, ktorý sa podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy schvaľuje osobitným zákonom, ale aj k makroekonomickým rámcem a východiskovému rámcu návrhu RVS na rok 2016 a k návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2016.

Účel kontroly sa dosiahol plnením predmetu kontroly, ktorým bolo hodnotenie makroekonomických, alokačných a výkonnostných aspektov fiškálnej a rozpočtovej politiky vlády SR z hľadiska cieľov, nástrojov a opatrení týchto politík, vrátane identifikovania prípadných rizík, a to na základe overenia:

- a) fiškálnej disciplíny z hľadiska dodržiavania Ústavy SR, ústavných zákonov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov platných v SR, medzinárodných zmlúv a iných dokumentov, ktorými je SR viazaná, práva Európskych spoločenstiev a práva EÚ,
- b) súhrnných rozpočtových údajov z hľadiska ich pravdivosti, úplnosti a preukázateľnosti,
- c) rozpočtového procesu z hľadiska jeho efektívnosti a účinnosti.

NKÚ SR na základe výsledkov kontroly vykonanej v Ministerstve financií SR dospel k nasledovným záverom:

1. Návrh RVS na roky 2016 až 2018 bol vypracovaný v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy a Príručkou Ministerstva financií SR na zostavenie návrhu RVS na roky 2016 až 2018 č. MF/008154/2015-411.

Pri jeho zostavovaní bola použitá rozpočtová klasifikácia v súlade s Opatrením Ministerstva financií SR z 8. decembra 2004, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie č. MF/010175/2004-42. Výdavky boli rozpísané do príslušných úrovní funkčnej klasifikácie v zmysle vyhlášky Štatistického úradu SR č. 257/2014 Z. z., ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy.

Správnou klasifikáciou použitou v návrhu RVS na roky 2016 až 2018 sa vytvorili predpoklady pre zabezpečenie konzistentnosti medzi rozpočtovanými a skutočnými hodnotami pri realizácii rozpočtov a vykazovaní údajov v systéme štátnej pokladnice v zmysle zákona č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici v znení neskorších predpisov.

Makroekonomické rámce a východiskový rámec návrhu RVS na roky 2016 až 2018 sú zostavené v súlade s metodikou ESA 2010, čím je zabezpečený systematický a podrobný opis porovnateľný s účtovným rámcem EÚ.

2. Makroekonomické rámce návrhu RVS na rok 2016, ktoré vychádzajú z makroekonomickej prognózy schválenej Výborom pre makroekonomické prognózovanie dňa 16. septembra 2015, sú realistické.

V pôsobení faktorov ekonomického prostredia kľúčové riziká pre rok 2016 sú predovšetkým v pôsobení vonkajších faktorov, ktoré sa nedajú významne ovplyvniť domácou hospodárskou politikou a činnosťou vlády SR.

Na rok 2016 je prognózované mierne medziročné zníženie rastu HDP o 0,1 p. b. na úroveň 3,1 %. Priemerná ročná miera inflácie sa má na Slovensku v roku 2016 medziročne zvýšiť o 1,1 p. b. na úroveň 0,9 %,

Rast zamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl na rok 2016 sa má medziročne znížiť o 1,2 p. b. na úroveň 1,0 %, čo má zvýšiť počet pracujúcich o 24 tis. osôb na úroveň 2 440 tis. osôb. Podľa podnikového výkazníctva rast zamestnanosti klesne o 0,9 p. b. na úroveň 1,0 %, čo má predstavovať zvýšenie počtu pracujúcich o 22 tis. osôb na úroveň 2 269 tis. osôb.

Rast priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca sa má v roku 2016 medziročne zvýšiť o 0,7 p. b. na úroveň 3,1 %, čo má zvýšiť nominálnu mzdu o 27 eur na úroveň 906 eur. Reálne sa rast priemernej mesačnej mzdy zamestnanca medziročne zníži o 0,3 p. b. na úroveň 2,2 %.

Priemerná miera nezamestnanosti na základe výberového zisťovania pracovných síl na rok 2016 sa má podľa prognózy medziročne znížiť o 0,9 p. b. na úroveň 10,6 %.

3. Kľúčovým cieľom návrhu RVS na rok 2016 je dosiahnuť podiel salda RVS na HDP na úrovni -1,93 %, čo podľa NKÚ SR vytvára priestor pre splnenie strednodobého rozpočtového cieľa do konca roka 2017, t. j. vyrovnaného štrukturálneho salda RVS.

Kľúčové ciele návrhu RVS na roky 2016 až 2018 sú rozpočtované v súlade s metodikou ESA 2010, ktorá je najnovším medzinárodne porovnateľným účtovným rámcom EÚ pre systematický a podrobný opis ekonomiky, ktorá je implementovaná od 1. septembra 2014 podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 549/2013, ktorého prílohu A tvorí Manuál ESA 2010 a prílohu B Program zasielania údajov ESA 2010.

Saldo RVS v metodike ESA 2010 sa má v roku 2016 medziročne zlepšiť o 567,6 mil. eur na úroveň -1 556,3 mil. eur, čo bude predstavovať medziročné zlepšenie jeho podielu na HDP o 0,81 p. b. na úroveň 1,93 %. K tomuto rozpočtovaniu salda RVS má prispieť saldo ŠR na úrovni -1 987,4 mil. eur a prebytok súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na úrovni 430,9 mil. eur.

Tieto parametre návrhu RVS na rok 2016 sú podľa NKÚ SR v súlade s požadovaným konsolidačným úsilím podľa európskych pravidiel a mali by prispieť ku každoročnému znižovaniu dlhu verejnej správy v rozpočtovanom období, čím sa zohľadňujú aj požiadavky zákona o rozpočtovej zodpovednosti.

Príjmy RVS na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 sa na rok 2016 rozpočtujú na úrovni 30 428,1 mil. eur, z toho daňové a odvodové príjmy verejnej správy na úrovni 25 121,4 mil. eur a iné ako daňové príjmy verejnej správy na úrovni 5 306,7 mil. eur.

Rozpočtovanie výnosov daňových a odvodových príjmov verejnej správy návrhu RVS na rok 2016 vychádza z prognózy daňových príjmov verejnej správy schválenej dňa 23. septembra 2015 Výborom pre daňové prognózy ako poradného orgánu ministra

financií v zmysle zákona o rozpočtovej zodpovednosti, v ktorom pôsobí aj NKÚ SR v pozícii pozorovateľa.

NKÚ SR sa stotožňuje s uvedenou prognózou, ktorá realisticky zohľadňuje tak predpoklady makroekonomickej prognózy, ktorá bola schválená Výborom pre makroekonomické prognózy dňa 16. septembra 2015, ako aj prepočty legislatívnych zmien.

Podľa NKÚ SR podielová daň z príjmov fyzických osôb a jej nové prerozdelenie medzi obce a vyššie územné celky významne posilňuje ich mieru samofinancovania na rok 2016, t. j. schopnosť pokrývať svoje bežné výdavky z vlastných príjmov.

Čistá finančná pozícia SR voči rozpočtu EÚ v roku 2016 sa má medziročne znížiť o 1 275,2 mil. eur na úroveň 1 344,9 mil. eur, z toho odvody a príspevky SR do všeobecného rozpočtu EÚ, vrátane tradičných vlastných zdrojov sa odhadujú na úrovni 841,5 mil. eur a príjmy zo všeobecného rozpočtu EÚ na úrovni 2 186,4 mil. eur.

Výdavky RVS na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 sa na rok 2016 rozpočtujú na úrovni 31 984,6 mil. eur, V roku 2016 sa vplyvom výrazného zníženia čerpania výdavkov na programy EÚ z dôvodu ich pomalšieho nábehu v rámci III. programového obdobia predpokladá mierny pokles celkových verejných výdavkov. Následne v ďalších rokoch by sa mala podľa NKÚ SR postupným zazmluvňovaním projektov obnoviť tendencia zvyšovania čerpania prostriedkov fondov EÚ s pozitívnym vplyvom na ekonomický rast a tlmenie negatívnych účinkov nevyhnutnej konsolidácie verejných financií.

Podiel štrukturálneho salda RVS na potenciálnom HDP v roku 2016 sa má v rámci odhadovaného vplyvu cyklickej zložky na úrovni -0,3 % pri nulovom vplyve jednorazových a dočasných opatrení vlády SR medziročne zlepšiť o 0,8 p. b. na úroveň -1,6 %.

Konsolidačné úsilie na základe medziročnej zmeny podielu štrukturálneho salda RVS na HDP na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 má v roku 2016 dosiahnuť úroveň 0,8 %. Podľa NKÚ SR sa tým preukazuje vyššia miera fiškálnej reštrikcie vlády SR, ktorej hranica požadovaná pravidlami preventívnej časti Paktu stability a rastu je na úrovni 0,5 % HDP ročne.

Podľa NKÚ SR fiškálna politika vlády SR vytvára nielen priestor pre riešenie prípadných problémov s dopadom na verejné financie v roku 2016, ale aj pre zlepšenie podmienok na dosiahnutie strednodobého rozpočtového cieľa v roku 2018.

Hrubý dlh verejnej správy na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 sa má v roku 2016 medziročne zvýšiť o 599 mil. eur na úroveň 40 896 mil. eur, čo bude predstavovať medziročné zlepšenie jeho podielu na HDP o 0,7 p. b. na úroveň 52,1 %.

Dosiahnutie ďalšieho poklesu dlhu verejnej správy v nasledujúcich rokoch je podmienené najmä zlepšením primárneho salda a rastom nominálneho HDP. Vzhľadom na nízke úrokové sadzby a pokračujúcu konsolidáciu je možné predpokladať ďalšie úspešné znižovanie hrubého dlhu verejnej správy v najbližších rokoch.

4. Návrh ŠR na rok 2016 je ohraničený východiskovým rámcom návrhu RVS na rok 2016. Saldo ŠR rozpočtované na hotovostnej báze sa má v roku 2016 medziročne zlepšiť o 1 013,2 mil. eur na úroveň -1 970,4 mil. eur, z toho príjmy ŠR sa majú medziročne znížiť o 468,1 mil. eur na úroveň 14 026,8 mil. eur a výdavky ŠR sa majú medziročne znížiť o 1 481,3 mil. eur na úroveň 15 997,2 mil. eur.

Podľa NKÚ SR návrh ŠR na rok 2016 predstavuje výsledok opatrení vlády SR súvisiacich s pokračujúcou konsolidáciou verejných financií a je vypracovaný v súlade so základným cieľom fiškálnej politiky, a to zabezpečením efektívnych a dlhodobo udržateľných verejných financií.

NKÚ SR kontrolou rozpočtovania výdavkov vo vybraných kapitolách ŠR na rok 2016 identifikoval niekoľko rizík.

V rozpočte kapitoly Ministerstva vnútra SR na rok 2016 podľa NKÚ SR medziročné zníženie kapitálových výdavkov môže obmedziť pokračovanie v rozpracovaných projektoch, ktoré boli už pred niekoľkými rokmi zaradené do Registra investícií. Okrem toho súčasný spôsob financovania regionálneho školstva nezabezpečuje dostatočnú transparentnosť, čo má negatívny vplyv na hospodárnosť a efektívnosť použitia prostriedkov ŠR.

V rozpočte kapitoly Ministerstva financií SR NKÚ SR upozorňuje na riziká súvisiace s nedostatočným finančným krytím aktivít tohto ministerstva a jeho rozpočtových organizácií, nezahrnutím viacerých výdavkových limitov do návrhu rozpočtu na rok 2016. Ide najmä o výdavky súvisiace s projektom UNITAS II, výdavky na prevádzku a rozvoj informačných systémov nadrezortného charakteru, nadrezortné licencie (Microsoft, SAP, Oracle), výdavky na prebiehajúce a hroziace arbitráže a súdne spory.

V rozpočte kapitoly Ministerstva životného prostredia SR podľa NKÚ SR stanovený objem výdavkov neumožní v potrebnej miere vykonávať základnú starostlivosť o majetok štátu. Problematickým bude zabezpečenie právnych služieb v súvislosti s prebiehajúcimi súdnymi spormi. V rámci návrhu rozpočtu nie sú dostatočne zabezpečené výdavky na protipovodňové opatrenia a udržiavanie splavnosti vodných ciest.

V rozpočte kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR NKÚ SR na základe výsledkov kontroly zistil nedostatočné finančné zabezpečenie regionálneho školstva pre nákup učebných pomôcok, informačno-komunikačnej technológie a moderných didaktických pomôcok.

V kapitole Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR NKÚ SR poukazuje na pretrvávajúci problém dlhodobej nezamestnanosti najmä mladých ľudí a nízko-kvalifikovaných pracovníkov, ktorá je stále jednou z najvyšších v rámci EÚ.

V rozpočte kapitoly Ministerstva hospodárstva SR NKÚ SR upozorňuje na možné riziká v súvislosti s čerpaním fondov EÚ. Podľa poznatkov z predchádzajúcich kontrol boli hlavnými dôvodmi nízkeho čerpania predovšetkým nedostatky vo vykonaných verejných obstarávaníach, nízke a neefektívne čerpanie pridelených finančných prostriedkov na strane prijímateľa a vysoká administratívna náročnosť.

V rozpočte kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR NKÚ SR upozorňuje na riziká súvisiace s nedostatočným finančným krytím aktivít kapitoly, najmä

na podporu potravinových kontrol, financovanie národného monitorovacieho programu a rastlinolekársku starostlivosť.

V rozpočte kapitoly Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR NKÚ SR negatívne hodnotí nízky rozpočet výdavkov na údržbu a opravu ciest I. triedy v správe Slovenskej správy ciest. Z rozpočtovanej sumy 32 529 tis. eur bude prevažná časť vyčlenená na zimnú údržbu, pričom na opravu a údržbu ciest I. triedy a súvisiacej infraštruktúry zostane minimum sumy, z ktorej nie je možné vo zvýšenej miere odstrániť ich nevyhovujúci a havarijný stav.

5. Cieľom návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2016 je dosiahnuť prebytok vo výške 430,9 mil. eur, čo je o 252,8 mil. eur menej oproti rozpočtu na rok 2015. Na zníženie medziročného prebytku bude mať rozhodujúci vplyv hospodárenie Sociálnej poisťovne (-128,3 mil. eur), verejného zdravotného poistenia (-40,2 mil. eur), obcí (35,1 mil. eur), Recyklačného fondu (-31,0 mil. eur), Štátneho fondu rozvoja bývania (-30,6 mil. eur), a VÚC (-20,3 mil. eur).

NKÚ SR na základe výsledkov kontrolnej činnosti po zohľadnení makroekonomických rámcov a východiskového rámca návrhu RVS SR na roky 2016 až 2018

nemá zásadné pripomienky

k návrhu zákona o ŠR na rok 2016.

Makroekonomické rámce a východiskový rámec návrhu RVS na rok 2016, návrh ŠR na rok 2016 a návrh súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2016 sú zostavené v súlade s Ústavou SR, ústavnými zákonmi, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi platnými v SR, medzinárodnými zmluvami a inými dokumentmi, ktorými je SR viazaná, právom Európskych spoločenstiev a právom EÚ.

NKÚ SR vo svojej nezávislej kontrolnej činnosti bude aj v roku 2016 klásť dôraz na hospodárne, efektívne a účinné vynakladanie verejných zdrojov štátnou správou, samosprávou a občanmi štátu, a tým dôsledne naplňovať poslanie úradu – prispieť k zlepšeniu hospodárenia s verejnými prostriedkami a kvality verejných služieb.

Tým je NKÚ SR pripravený napomáhať správne hospodáreniu s verejnými finančnými zdrojmi a majetkom a riešeniu celospoločensky významných problémov, preverení ktorých budú príslušným kontrolovaným subjektom poskytnuté potrebné informácie pre prijatie efektívnych a účinných opatrení na ich riešenie.

V tejto súvislosti NKÚ SR bude i naďalej poskytovať objektívne informácie o zistených skutočnostiach v tejto oblasti tak NR SR, ako aj verejnosti.

Podrobnejšie hodnotenia Stanoviska NKÚ SR k návrhu ŠR na rok 2016 sú uvedené v jeho nasledovných štyroch častiach:

1. stanovisko k makroekonomickým rámcom návrhu RVS na rok 2016,
2. stanovisko k východiskovému rámcu návrhu RVS na rok 2016,
3. stanovisko k návrhu ŠR na rok 2016,
4. stanovisko k návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2016.

1 Stanovisko k makroekonomickému rámcu návrhu RVS na rok 2016

Makroekonomické rámce návrhu RVS na rok 2016 vychádzajú z prognózy Výboru pre makroekonomické prognózy zo dňa 16. septembra 2015. Tento výbor je v zmysle zákona o rozpočtovej zodpovednosti poradným orgánom ministra financií a NKÚ SR v ňom pôsobí ako pozorovateľ.

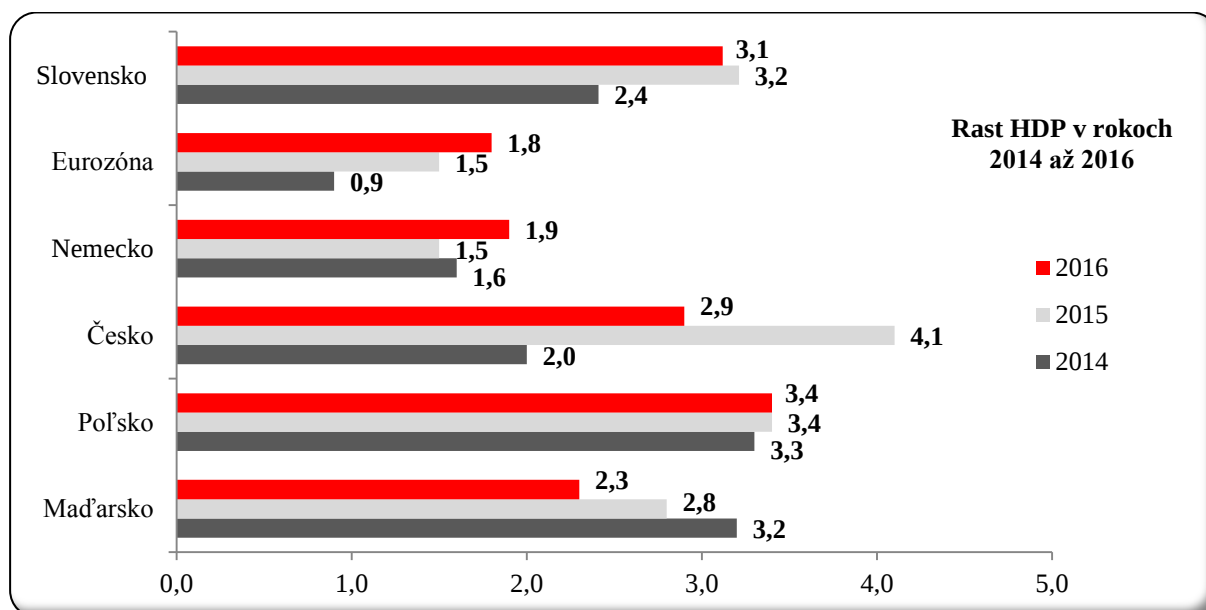
NKÚ SR sa stotožňuje s uvedenou prognózou, ktorá primerane zohľadňuje všetky v čase jej spracovania známe pozitívne a negatívne riziká v pôsobení faktorov vnútorného a vonkajšieho ekonomického prostredia, ktoré majú rozhodujúci vplyv na reálny rast ekonomiky Slovenska.

Uvedená prognóza však podľa NKÚ SR relevantne nezohľadňuje potenciálne riziká, ktoré môžu, ale nemusia pozitívne alebo negatívne ovplyvniť reálny rast ekonomiky Slovenska. Napríklad pozitívnejšie sa môže prejavovať príchod automobilky Jaguar Land Rover na Slovensko a negatívnejšie môže pôsobiť migračná kríza alebo emisný škandál spoločnosti Volkswagen v automobilovom priemysle.

NKÚ SR v týchto súvislostiach pozitívne hodnotí v návrhu RVS na rok 2016 vytvorenie rezervy na riešenie prípadných výdavkov spojených s riešením migračnej krízy v objeme 20,0 mil. eur v kapitole Všeobecná pokladničná správa.

Medzi faktory vonkajšieho ekonomického prostredia, ktoré sa nedajú významne ovplyvniť domácou hospodárskou politikou a činnosťou vlády SR, podľa NKÚ SR patrí vysoká úroveň zadlženosti verejného a súkromného sektora v eurozóne, neistota vyplývajúca z geopolitického napätia súvisiaceho s politickým a hospodárskym vývojom v Ukrajine a Sýrii, spomalenie ekonomického rastu v Číne, pokračovanie Európskej centrálnej banky v jej programe kvantitatívneho uvoľňovania a prístup Federálneho rezervného systému k výške a rýchlosti zvyšovania kľúčovej úrokovej sadzby.

Porovnanie ekonomickej výkonnosti Slovenska, eurozóny, Nemecka, Českej republiky, Poľska a Maďarska v roku 2014 a jej prognózy na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Makroekonomická prognóza Výboru pre makroekonomické prognózy, september 2015

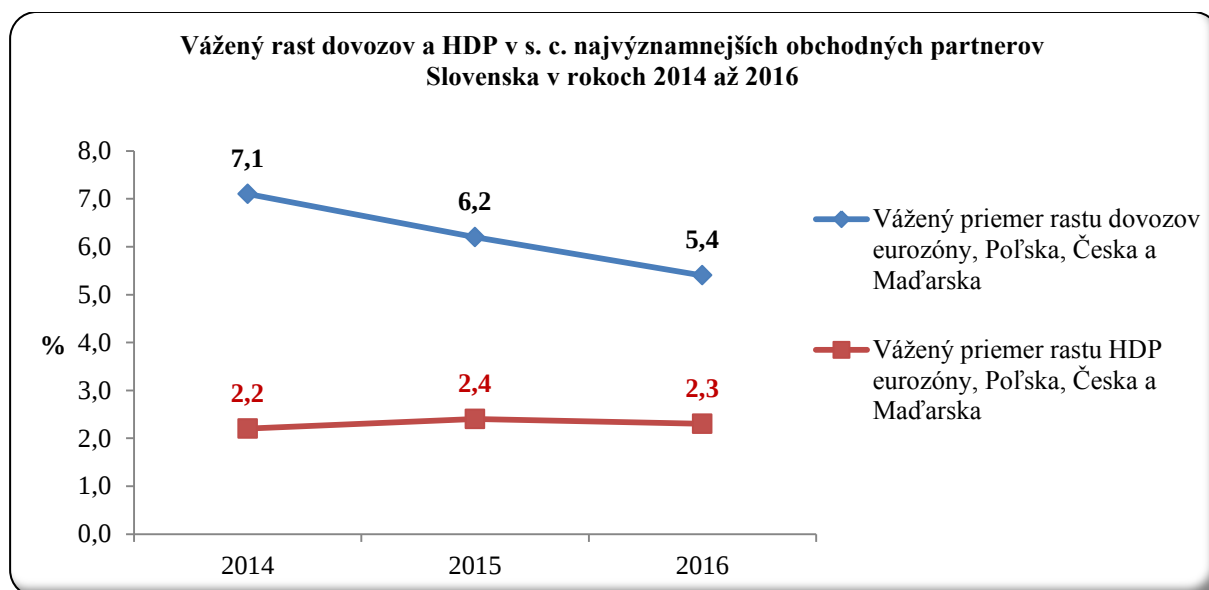
Rast HDP krajín - V4 sa podľa prognózy v roku 2016 spomalí s výnimkou Poľska, kde sa očakáva rast na úrovni roka 2015. Podľa NKÚ SR jednou z hlavných príčin tohto medziročného poklesu ekonomického rastu je jednorazový vplyv dočerpávania prostriedkov z fondov EÚ v rámci II. programového obdobia v roku 2015. Pozitívne na vývoj slovenskej ekonomiky v roku 2016 bude vplývať očakávané zvýšenie ekonomického rastu v Nemecku.

Podrobnejšie hodnotenie makroekonomických rámcov návrhu RVS na rok 2016 je obsahom nasledujúcich detailnejších stanovísk k prognózam vývoja faktorov vonkajšieho ekonomického prostredia v časti 1.1, k vybraným ukazovateľom rastu ekonomiky v časti 1.2, k platobnej bilancie v časti 1.3, k cenovému vývoju v časti 1.4 a k trhu práce v časti 1.5.

1.1 Stanovisko k prognóze vývoja faktorov vonkajšieho ekonomického prostredia

Faktory vonkajšieho ekonomického prostredia výrazne ovplyvňujú vývoj v malej a otvorenej ekonomike Slovenska, a to predovšetkým vplyvom rastu ekonomík jej najvýznamnejších obchodných partnerov, ktorých rast importov vytvára zahraničný dopyt po slovenských tovaroch a službách a tým prispieva k ekonomickému rastu Slovenska.

Porovnanie zahraničného dopytu na základe vážených priemerov rastu dovozov a HDP v s. c. najvýznamnejších obchodných partnerov Slovenska v roku 2014 a ich prognózy na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Makroekonomická prognóza Výboru pre makroekonomické prognózy, september 2015

Vážený priemer rastu dovozov najvýznamnejších obchodných partnerov Slovenska má podľa prognózy na rok 2016 medziročne mierne poklesnúť o 0,8 p. b. na úroveň 5,4 %, čo môže podľa NKÚ SR súvisieť aj s nízkou úrovňou inflácie v dôsledku slabých domácich dopytov v eurozóne, ku ktorým relevantne neprispieva pokračovanie kvantitatívneho uvoľňovania Európskej centrálnej banky spojeného s nákupom aktív s cieľom stimulácie ekonomík eurozóny.

Vývoj zahraničného obchodu môže byť podľa NKÚ SR ovplyvnený aj emisnou kauzou okolo automobilky Volkswagen, ktorá nie je zahrnutá v prognóze návrhu RVS na rok 2016. Odôvodnením je výrazná závislosť rastu ekonomiky Slovenska na automobilovom priemysle. Tento prípadný negatívny vplyv však môže byť kompenzovaný začatím výstavby

automobilky Jaguar Land Rover, ktorej príspevok k rastu HDP bude podľa NKÚ SR pozitívnejší ako prognózovaný.

Vážený priemer rastu HDP najvýznamnejších obchodných partnerov Slovenska má v roku 2016 medziročne klesnúť iba nepatrne o 0,1 p. b. na úroveň 2,3 %. Podľa aktuálnych prognóz viacerých medzinárodných inštitúcií globálny rast HDP má v roku 2016 dosiahnuť úroveň približne 3,0 %, čo má súvisieť s oslabením niektorých svetových ekonomík a predovšetkým so spomaľovaním rastu čínskej ekonomiky v dôsledku predstihu rastu jej domácej spotreby pred vývozom tovarov a služieb.

Porovnanie vybraných ukazovateľov finančného sektora za rok 2014 a ich prognózy na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Prognóza		Zmena 2016 – 2015
			2015	2016	
Krátkodobé úrokové miery (3-mesačný EURIBOR)	%	0,21	0,01	0,07	0,06
Nominálne výnosy desaťročných štátnych dlhopisov	%	1,93	0,94	1,57	0,63
Kľúčová úroková miera Európskej centrálnej banky	%	0,16	0,05	0,05	0,00
Nominálny efektívny výmenný kurz	%	- 1,2	0,2	0,5	0,3
Výmenný kurz americký dolár/euro k 31.12.	%	1,23	1,09	1,07	-0,02
Cena ropy za barel	eur	74,59	48,80	47,92	-0,88

Zdroj: Makroekonomická prognóza Výboru pre makroekonomické prognózy, september 2015

Prognózy vybraných ukazovateľov finančného sektora na rok 2016 vychádzajú z očakávaní trhu a podľa NKÚ SR odrážajú široké spektrum opatrení menovej politiky Európskej centrálnej banky, ktoré sa prejavujú predovšetkým v oblasti udržania úrovne kľúčovej úrokovej miery.

Prognózované medziročné zvýšenie nominálneho efektívneho výmenného kurzu na rok 2016 o 0,3 p. b. na úroveň 0,5 % by podľa NKÚ SR pri medziročnom znížení jednotkových nákladov práce o 0,4 p. b. na úroveň 0,4 % nemal ohroziť ceny vývozov tovarov a služieb s dopadom na konkurencieschopnosť domácich vývozcov a získavanie ich trhových podielov.

Výmenný kurz amerického dolára a eura sa má v roku 2016 postupne približovať k ich menovým paritám. Tento vývoj však bude determinovaný rozhodnutiami Európskej centrálnej banky v rámci jej programu kvantitatívneho uvoľňovania a Federálneho rezervného systému pri zmenách kľúčovej úrokovej sadzby. Cena ropy by sa mala aj v roku 2016 udržať pod hranicou 50 eur za barel, čo by malo pozitívne vplývať na vývoj cien v doprave.

Podľa NKÚ SR aj v roku 2016 budú mať rozhodujúci vplyv na ekonomiku Slovenska faktory vonkajšieho ekonomického prostredia, a to predovšetkým ekonomický vývoj najvýznamnejších obchodných partnerov Slovenska, ktorý môže byť negatívne ovplyvnený geopolitickým napätím vo svete a hospodárskym vývojom v krajinách BRICS.

1.2 Stanovisko k prognóze vývoja vybraných ukazovateľov rastu ekonomiky

Tvorba HDP v b. c. má v roku 2016 medziročne vzrásť o 3,15 mld. eur na úroveň 80,65 mld. eur. Medziročná zmena v stálych cenách, vyjadrujúca rast HDP bez vplyvu znehodnotenia kúpnej sily infláciou, zodpovedá medziročnému navýšeniu o 2,34 mld. eur na úroveň 77,52 mld. eur, čo predstavuje mierne spomalenie rastu o 0,09 p. b. na úroveň 3,12 %.

Rast HDP by v roku 2016 mal byť o 0,8 p. b. vyšší ako rast krajín eurozóny, ktorý sa odhaduje na úrovni 2,3 %. Z najvýznamnejších obchodných partnerov Slovenska by malo mať rýchlejší ekonomický rast len Poľsko, a to konkrétne na úrovni 3,4 %. Pre Českú republiku prognóza predpokladá spomalenie ekonomického rastu o 1,2 p. b. na úroveň 2,9 %.

Porovnanie rastu HDP a jeho zložiek podľa výdavkovej metódy za rok 2014 a ich prognózy na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

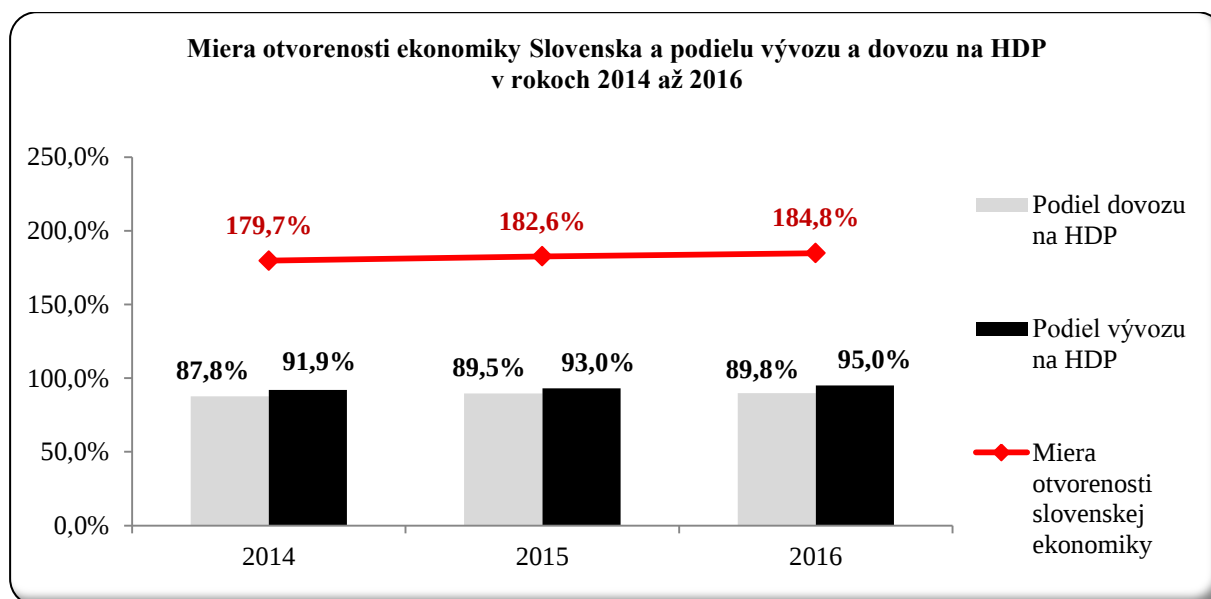
Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Prognóza		Zmena
			2015	2016	2016 – 2015
HDP v b. c.	mld. eur	75,21	77,49	80,65	3,15
HDP v s. c.	mld. eur	72,84	75,18	77,52	2,34
Rast HDP v s. c.	%	2,41	3,21	3,12	-0,09
z toho:					
• konečná spotreba domácností	%	2,22	2,05	2,73	0,68
• konečná spotreba verejnej správy	%	4,37	3,40	-0,67	-4,07
• tvorba hrubého fixného kapitálu	%	5,72	7,57	-0,68	-8,25
• vývoz tovarov a služieb	%	4,55	6,06	5,61	-0,45
• dovoz tovarov a služieb	%	4,97	7,07	3,89	-3,17

Zdroj: Makroekonomická prognóza Výboru pre makroekonomické prognózy, september 2015

Jedinou zložkou HDP v s. c., ktorá podľa prognózy medziročne v roku 2016 zrýchli svoj rast o 0,68 p. b. na úroveň 2,73 % je konečná spotreba domácností, čo sa podľa NKÚ SR pozitívne prejaví predovšetkým vo výbere dane z pridanej hodnoty a spotrebných daní.

Mierne zníženie rastu v roku 2016 sa medziročne predpokladá pri vývoze tovarov a služieb v s. c. o 0,45 p. b. na úroveň 5,61 %, čo podľa NKÚ SR zodpovedá očakávaniam domácich exportérov v súvislosti s vývojom na trhoch ich najvýznamnejších obchodných partnerov. Pri dovoze tovarov a služieb bude spomalenie tempa jeho rastu v roku 2016 medziročne výraznejšie o 3,17 p. b. na úroveň 3,89 %, čo však môže byť pozitívne ovplyvnené výstavbou automobilky Jaguar Land Rover v súvislosti s dovozom technológií.

Porovnanie miery otvorenosti ekonomiky Slovenska, podielu vývozu a dovozu na HDP v b. c. za rok 2014 a ich prognózy na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Makroekonomická prognóza Výboru pre makroekonomické prognózy, september 2015

Miera otvorenosti ekonomiky Slovenska sa podľa prognózy na rok 2016 medziročne zvýši o 2,2 p. b. na úroveň 184,8 % z HDP. Podľa NKÚ SR tento vývoj potvrdzuje obmedzenosť vnútorného trhu Slovenska a zároveň jeho citlivosť na hospodársky vývoj v krajinách najvýznamnejších obchodných partnerov slovenských vývozcov tovarov a služieb.

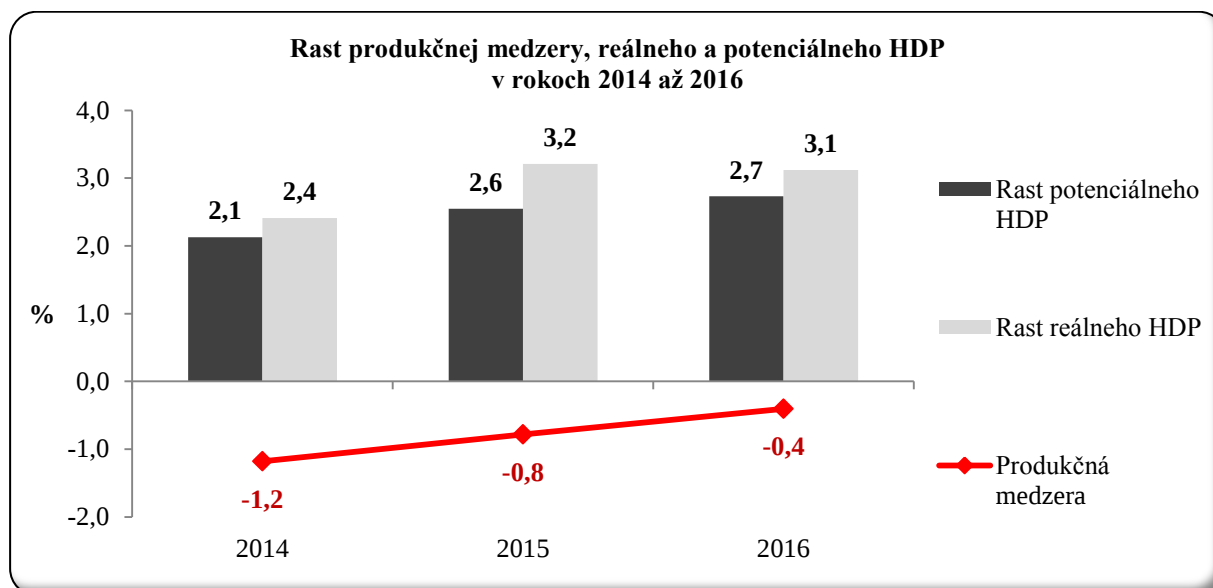
Rast tvorby hrubého fixného kapitálu v s. c. sa má v roku 2016 medziročne znížiť až o 8,25 p. b. na zápornú úroveň -0,67 %. Najväčší príspevok k tomuto vývoju predstavuje prepád vo vládnych investíciách o 9,1 p. b. na úroveň -4 %, ktorý podľa NKÚ SR súvisí s očakávaným pomalším nábehom čerpania prostriedkov fondov EÚ z III. programového obdobia. Čerpanie týchto prostriedkov v rámci vládnych investícií má v roku 2016 medziročne poklesnúť o 7,5 p. b. na zápornú úroveň -3,6 % a v rámci súkromných investícií sa očakáva nárast o 0,8 p. b. na 3,3 %.

Podľa NKÚ SR pokles tvorby hrubého fixného kapitálu poukazuje aj na nedostatočné riešenie dlhodobejšieho problému nevýrazných výsledkov v oblasti investícií do infraštruktúry v regiónoch, čo brzdí rast predovšetkým stredoslovenského a východoslovenského regiónu. V tejto súvislosti však pozitívne hodnotí doterajšie vládne investície do výstavby diaľnic.

Dlhodobo udržateľná kapacita ekonomiky Slovenska vyjadrená rastom potenciálneho HDP sa má v roku 2016 medziročne zvýšiť o 0,1 p. b. na úroveň 2,7 %, čo vyjadruje maximálnu úroveň HDP, ktorú je možné dosiahnuť pri danom stave technológie a počtu obyvateľov bez toho, že by dochádzalo k prehrievaniu ekonomiky a urýchľovaniu rastu priemernej ročnej miery inflácie. Rastom potenciálneho HDP sa vyjadruje produkčný potenciál ekonomiky.

Rozdiel medzi potenciálnym a reálnym HDP v % vo vzťahu k potenciálnemu HDP sa vyjadruje produkčnou medzerou. Na úrovni národného hospodárstva udáva mieru využitia výrobných faktorov.

Porovnanie vývoja produkčnej medzery, reálneho a potenciálneho HDP za rok 2014 a ich prognózy na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Makroekonomická prognóza Výboru pre makroekonomické prognózy, september 2015

Rýchlejší rast reálneho HDP na úrovni 3,1 % oproti rastu potenciálneho HDP na úrovni 2,7 % sa má v roku 2016 pri miernom znížení vplyvu cyklickej zložky relevantne premietnuť v uzatvorení podielu produkčnej medzery na potenciálnom HDP o 0,4 p. b. na úroveň -0,4 %, čo preukazuje výkonnosť ekonomiky Slovenska vo vnútri hraníc jej produkčných možností.

Podľa NKÚ SR pre rast potenciálneho HDP bude v roku 2016 dôležité ako sa podarí na Slovensku využiť súčasnú stimuláciu a očakávané cyklické oživenie ekonomického rastu eurozóny podporené menovou politikou Európskej centrálnej banky v rámci programu kvantitatívneho uvoľňovania spojeného s nákupom aktív, čo by sa mohlo prejavovať prostredníctvom investícií v podnikateľskom prostredí s pozitívnym dopadom na trh práce.

1.3 Stanovisko k prognóze vývoja vybraných ukazovateľov platobnej bilancie

Národná Banka Slovenska zaviedla začiatkom roka 2015 novú metodiku zostavovania štatistík platobnej bilancie, ktorá navyše priniesla revíziu údajov zahraničného obchodu, a to z hľadiska transakcií nerezidentov registrovaných v SR len pre účely dane z pridanej hodnoty.

Podiel bežného účtu platobnej bilancie na HDP, ktorý zachytáva hodnotu medzinárodného pohybu tovarov, služieb, výnosov a bežných transferov, sa má v roku 2016 medziročne zvýšiť o 1,5 p. b. na úroveň 0,9 % z HDP.

Porovnanie vývoja podielu bežného účtu platobnej bilancie a jeho štruktúry na HDP za rok 2014 a jeho prognózy na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Prognóza		Zmena 2016 – 2015
			2015	2016	
Bežný účet platobnej bilancie	% z HDP	0,2	-0,6	0,9	1,5
z toho:					
• obchodná bilancia	% z HDP	4,5	3,8	5,4	1,7
• bilancia služieb	% z HDP	0,2	0,2	0,3	0,0
• bilancia výnosov	% z HDP	-3,0	-3,0	-3,1	-0,1
• čisté medzinárodné bežné transfery	% z HDP	-1,6	-1,7	-1,7	0,0
Rast HDP v s. c.	%	2,4	3,2	3,1	-0,1

Zdroj: Makroekonomická prognóza Výboru pre makroekonomické prognózy, september 2015

Podiel bežného účtu platobnej bilancie na HDP na rok 2016 sa medziročne zvýši o 1,5 p. b. na úroveň 0,9 %, a to predovšetkým vplyvom zlepšenia podielu salda obchodnej bilancie o 1,7 p. b. na úroveň 5,4 %.

Negatívne na bežný účet platobnej bilancie v roku 2016 bude rovnako ako v roku 2015 pôsobiť podiel salda bilancie výnosov na HDP na úrovni -3,1 %, a to predovšetkým z dôvodu nárastu platieb úrokov v rámci výnosov z investícií. Negatívne k vývoju platobnej bilancie v roku 2016 bude prispieť aj podiel salda čistých medzinárodných bežných transferov na HDP, ktorý si má zachovať medziročnú úroveň -1,7 %.

1.4 Stanovisko k prognóze vybraných ukazovateľov cenového vývoja

Priemerná ročná miera inflácie sa má na Slovensku v roku 2016 medziročne zvýšiť o 1,1 p. b. na úroveň 0,9 %, čo vyjadruje rast cenovej hladiny tovarov a služieb, ktorý je meraný priemerným ročným rastom indexu spotrebiteľských cien. Rovnakou medziročnou dynamikou rastu sa v roku 2016 podľa odhadov Európskej centrálnej banky a Eurostatu zvýši

aj harmonizovaný index spotrebiteľských cien o 1,1 p. b. na úroveň 0,9 %, ktorý sa zostavuje pre účely medzinárodného porovnávania inflácie spotrebiteľských cien v rámci EÚ.

Porovnanie priemernej ročnej miery inflácie meranej indexom spotrebiteľských cien a jeho štruktúry za rok 2014 a jej prognózy na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Prognóza		Zmena
			2015	2016	2016 – 2015
Index spotrebiteľských cien (CPI)	%	-0,1	-0,2	0,9	1,1
z toho:					
• regulované ceny	%	-0,9	-1,8	-0,5	1,3
jadrová inflácia	%	0,2	0,3	1,4	1,1
z toho:					
• ceny potravín	%	-0,7	0,0	1,9	1,9
• čistá inflácia	%	0,4	0,4	1,3	0,9
v tom:					
o pohonné hmoty	%	-2,7	-15,1	1,5	16,6
o trhové služby	%	1,0	1,4	1,5	0,1
o obchodovateľné tovary	%	0,2	0,4	1,1	0,7
Harmonizovaný index spotrebiteľských cien (HICP)	%	-0,1	-0,2	0,9	1,1

Zdroj: Makroekonomická prognóza Výboru pre makroekonomické prognózy, september 2015

Prognóza indexu spotrebiteľských cien na rok 2016, ktorý sa má medziročne mierne zvýšiť o 1,1 p. b. na úroveň 0,9 %, vychádza z predpokladu zachovania medziročnej úrovne cien poľnohospodárskych komodít a ropy na svetových trhoch, a preto sa neočakáva výraznejší vplyv cien dovozu tovarov a služieb.

Podľa NKÚ SR sa v cenovom vývoji v roku 2016 negatívne premietne predovšetkým pôsobenie faktorov domáceho ekonomického prostredia spojené so zvyšovaním domáceho dopytu. Tlmiačo bude pôsobiť zníženie ceny zemného plynu a dane z pridanej hodnoty na vybrané druhy potravín, ktorých váhy zodpovedajú približne úrovni 4,2 % spotrebného koša indexu spotrebiteľských cien a 25,9 % spotrebného koša potravín a nealkoholických nápojov. K rastu indexu spotrebiteľských cien prispeje aj očakávaný vývoj produktivity práce vo vzťahu k reálnej mzde zamestnanca v roku 2016.

Mierne zvýšenie priemernej ročnej miery inflácie v roku 2016 sa podľa NKÚ SR premietne vo valorizácii prídavku na dieťa, rodičovského príspevku a spolu s priemernou mesačnou nominálnou mzdou zamestnanca aj vo valorizácii starobných, pozostalostných a invalidných dôchodkov.

1.5 Stanovisko k prognóze vývoja vybraných ukazovateľov trhu práce

Prognózovaný rast zamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl na rok 2016 sa má medziročne znížiť o 1,2 p. b. na úroveň 1,0 %, čo vyjadruje v percentách rast počtu pracujúcich, ktorý sa má medziročne zvýšiť o 24 tis. osôb na úroveň 2 440 tis. osôb.

Podľa podnikového výkazníctva sa má v roku 2015 medziročne znížiť rast zamestnanosti o 0,9 p. b. na úroveň 1,0 %, čo má predstavovať zvýšenie počtu pracujúcich o 22 tis. osôb na úroveň 2 269 tis. osôb.

Porovnanie rastu zamestnanosti, produktivity práce a výkonnosti ekonomiky za rok 2014 a ich prognózu na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Prognóza		Zmena
			2015	2016	2016 – 2015
Rast zamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl	%	1,5	2,2	1,0	-1,2
Rast zamestnanosti podľa podnikového výkazníctva	%	1,3	1,9	1,0	-0,9
Rast produktivity práce na osobu	%	1,0	1,4	2,6	1,2
Rast HDP v s. c.	%	2,4	3,2	3,1	-0,1
• Rast konečnej spotreby verejnej správy v s. c.	%	4,4	3,4	-0,7	-4,1
• Rast vývozu tovarov a služieb v s. c.	%	4,6	6,1	5,6	-0,4

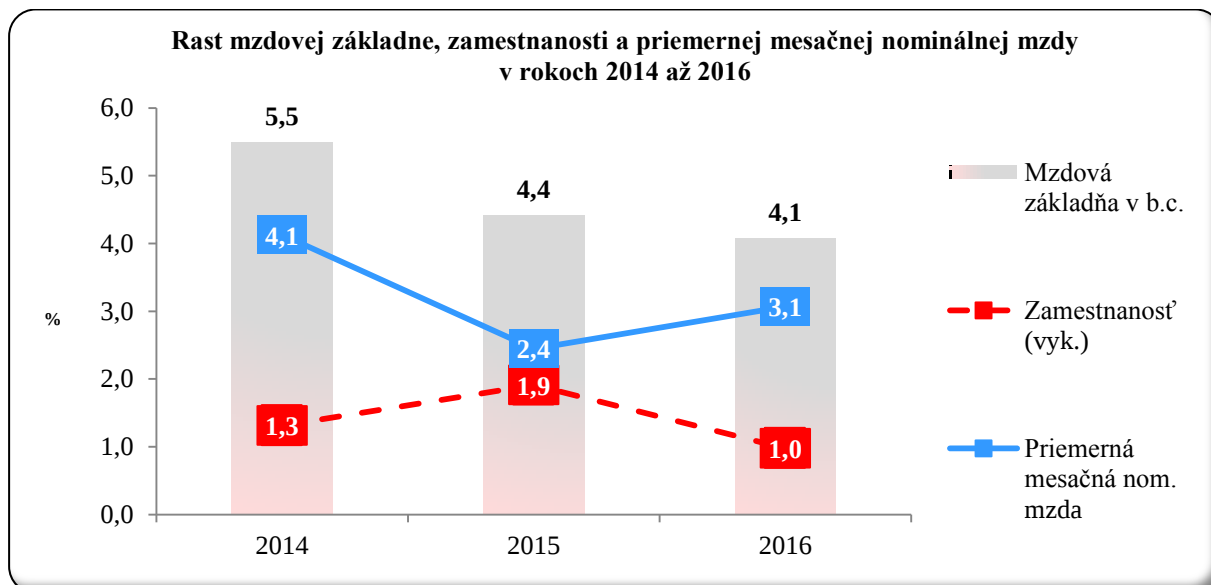
Zdroj: Makroekonomická prognóza Výboru pre makroekonomické prognózy, september 2015

Podľa NKÚ SR prognózovaný rast zamestnanosti na rok 2016 je v súlade s odhadovaným rastom výkonnosti slovenskej ekonomiky prostredníctvom účasti pracovnej sily a jej produktivity práce, ktorá má medziročne vzrásť o 1,2 p. b. na úroveň 2,6 %. Tlmiaco bude pôsobiť predovšetkým očakávaný pokles zahraničného dopytu a konečnej spotreby verejnej správy v dôsledku očakávaného pomalšieho nábehu čerpania prostriedkov fondov EÚ III. programového obdobia.

Prognózovaný rast priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve v roku 2016 sa má medziročne zvýšiť o 0,7 p. b. na úroveň 3,1 %, z toho v súkromnom sektore o 0,5 p. b. na úroveň 2,7 % a vo verejnom sektore o 1,6 p. b. na úroveň 4,6 %. Priemerná mesačná nominálna mzda má medziročne vzrásť o 27 eur na úroveň 906 eur.

Vývoj rastu priemernej mesačnej nominálnej mzdy a zamestnanosti podľa podnikového výkazníctva v roku 2015 sa premietne aj vo vývoji mzdovej základne, ktorej rast v bežných cenách sa má medziročne znížiť o 0,3 p. b. na úroveň 4,1 % a v stálych cenách o 1,3 p. b. na úroveň 3,2 %.

Porovnanie rastu mzdovej základne, zamestnanosti a priemernej mesačnej nominálnej mzdy za rok 2014 a ich prognózy na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúci graf:

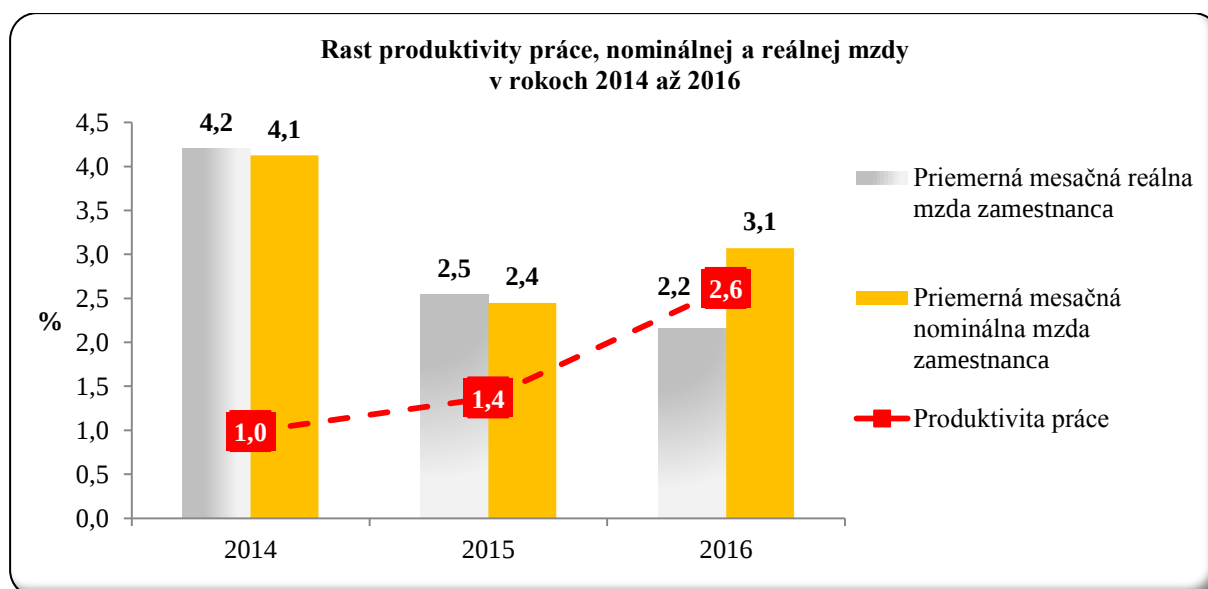
Zdroj: Makroekonomická prognóza Výboru pre makroekonomické prognózy, september 2015

Podľa NKÚ SR prognóza rastu mzdovej základne na rok 2016 môže byť pozitívne ovplyvnená tvorbou nových pracovných miest v rámci očakávanej investície Jaguar Land Rover, a zvýšenia kvality podnikateľského prostredia v podmienkach cyklického oživenia ekonomického rastu podporovaného menovou politikou Európskej centrálnej banky.

Prognózované mierne medziročné zníženie rastu mzdovej základne sa podľa NKÚ SR výraznejšie nepremietne vo výnosoch dane z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti a povinných odvodov do fondov zdravotného, nemocenského a dôchodkového poistenia.

Prognózovaný rast priemernej mesačnej reálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve na rok 2016 sa má medziročne znížiť o 0,3 p. b. na úroveň 2,2 %, čo zohľadňuje rast nominálnej mzdy na úrovni 3,1 % a priemernej ročnej miery inflácie na úrovni 0,9 %.

Porovnanie produktivity práce a priemernej mesačnej nominálnej a reálnej mzdy za rok 2014 a ich prognózy na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Makroekonomická prognóza Výboru pre makroekonomické prognózy, september 2015

NKÚ SR v súvislosti s prognózovaným vývojom vzájomného vzťahu produktivity práce, priemernej mesačnej nominálnej a reálnej mzdy zamestnanca na rok 2016 a ich vzájomného pomeru očakáva výraznejšie tlaky na vyvolávanie nákladovej inflácie.

V roku 2016 sa očakáva pri medziročnom znížení o 0,3 p. b. zastavenie rastu ekonomicky aktívneho obyvateľstva, resp. pracovnej sily, ktorá vyjadruje osoby vo veku od 15 rokov, ktoré patria medzi pracujúcich alebo nezamestnaných, čo sa negatívne premietne aj v medziročnom znížení miery participácie pracovnej sily o 0,1 p. b. na úroveň 59,4 %, ktorá ukazuje podiel zamestnaných a uchádzačov o prácu na počte ľudí v produktívnom veku. Podľa NKÚ SR na očakávaný vývoj týchto ukazovateľov má rozhodujúci vplyv demografický vývoj.

Priemerná miera nezamestnanosti na základe výberového zisťovania pracovných síl na rok 2015 sa má podľa prognózy medziročne znížiť o 0,9 p. b. na úroveň 10,6 %, čo vyjadruje v percentách podiel počtu nezamestnaných na ekonomicky aktívnom obyvateľstve vo veku od 15 rokov. Podľa NKÚ SR v tomto vývoji sa pozitívne premieta nielen pokračujúce oživovanie hospodárskeho rastu spojeného s rastom zamestnanosti v roku 2015, ale aj

uplatňovanie dôslednejších kritérií sektorovej klasifikácie štátnych, verejných a súkromných jednotiek v rámci metodiky ESA 2010.

NKÚ SR pozitívne hodnotí, že Slovensko v období august 2014 až august 2015 dosiahlo v rámci krajín EÚ najvýraznejší medziročný pokles nezamestnanosti a svojou mierou nezamestnanosti sa má v roku 2016 priblížiť k priemeru eurozóny.

Porovnanie vývoja odhadu NAIRU, nezamestnanosti a medzery nezamestnanosti v roku 2014 a ich prognózu na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Prognóza		Zmena 2016 – 2015
			2015	2016	
Odhad NAIRU	%	13,4	12,9	12,4	-0,55
Nezamestnanosť (Výberové zisťovanie pracovných síl)	%	13,2	11,5	10,6	-0,93
Medzera nezamestnanosti	%	-0,2	-1,4	-1,8	-0,37

Zdroj: Makroekonomická prognóza Výboru pre makroekonomické prognózy, september 2015

Medzera nezamestnanosti je určená ako rozdiel medzi mierou nezamestnanosti a NAIRU, ktoré zodpovedá miere nezamestnanosti bez negatívneho vplyvu na index spotrebiteľských cien.

Podľa NKÚ SR prognózovaný vývoj medzery nezamestnanosti, ktorej pokles sa má v roku 2016 medziročne prehĺbiť o 0,4 p. b. na úroveň 1,8 %, naznačuje mierne zvýšenie tlaku na vývoj priemernej ročnej miery inflácie z dôvodu očakávaného prehrievania trhu práce.

Miera disponibilnej evidovanej nezamestnanosti sa má medziročne znížiť o 1,0 p. b. na úroveň 9,6 %, čo sa pozitívne premietne predovšetkým vo výdavkoch verejnej správy na dávky v hmotnej núdzi a nezamestnanosti.

NKÚ SR pozitívne hodnotí oživovanie trhu práce a predovšetkým významný pokles miery nezamestnanosti, čo do značnej miery súvisí nielen s čiastočným odstránením negatívnych faktorov v systéme sociálnych dávok, ale napr. aj so znižovaním nezamestnanosti mladých. Na druhej strane však upozorňuje na pretrvávajúce problémy v riešení dlhodobej nezamestnanosti, a to predovšetkým rómskeho obyvateľstva a nezamestnaných s nízkou kvalifikáciou.

Podľa NKÚ SR pre ďalšie riešenie nezamestnanosti je tiež nevyhnuté venovať pozornosť aj relevantnosti vzdelávania pre trh práce a zlepšeniu podmienok pre prechod mladých ľudí z procesu vzdelávania do reálneho zamestnania, nakoľko tento proces je náročný nielen pre absolventov odborného vzdelávania, ale aj pre absolventov vysokých škôl.

2 Stanovisko k východiskovému rámcu návrhu RVS na rok 2016

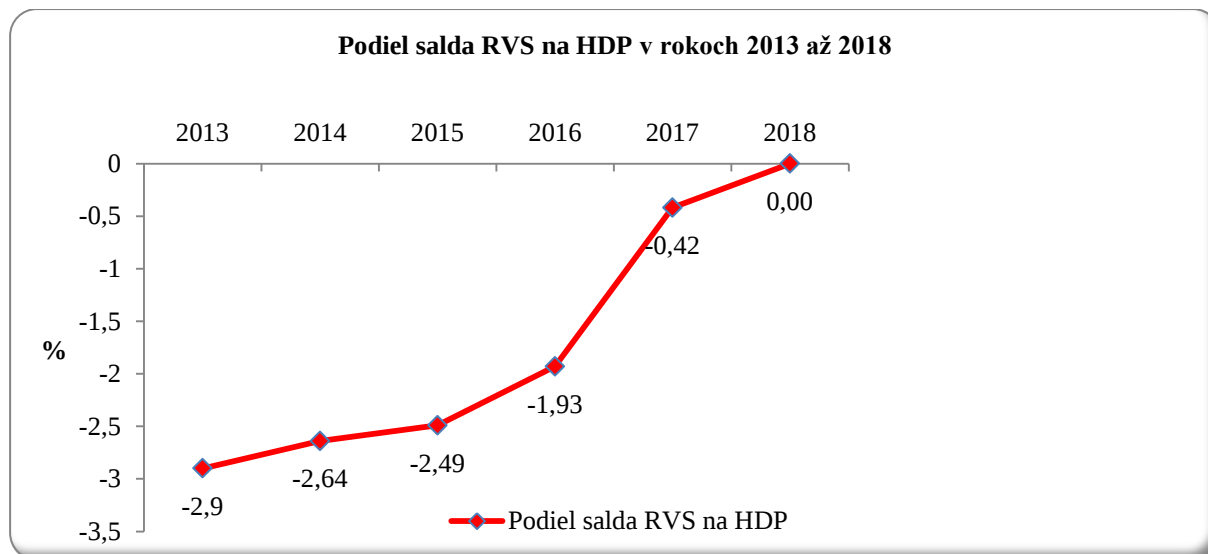
Kľúčovým cieľom návrhu RVS na rok 2016 je dosiahnuť podiel salda RVS na HDP na úrovni -1,93 %, čo podľa NKÚ SR vytvára priestor pre splnenie strednodobého rozpočtového cieľa do konca roka 2017, t. j. vyrovnaného štrukturálneho salda RVS.

RVS sa podľa zákona o rozpočtových pravidlách považuje za vyrovnaný, ak podiel štrukturálneho salda RVS na HDP je rovný alebo nižší ako -0,5 %, pričom štrukturálne saldo RVS je saldo RVS očistené o vplyv hospodárskeho cyklu a jednorazové vplyvy, ktorými sa

rozumejú príjmy alebo výdavky, ktoré nemajú trvalý alebo opakujúci sa charakter a majú časovo obmedzený vplyv na saldo RVS.

V prípade, že podiel hrubého dlhu verejnej správy na HDP je výrazne nižší ako 60 % a neexistujú žiadne veľké riziká v súvislosti s dlhodobou udržateľnosťou verejných financií, RVS sa považuje za vyrovnaný aj v tom prípade, ak podiel štrukturálneho salda na HDP je rovný alebo nižší ako -1 %.

Porovnanie podielu salda RVS na HDP v metodike ESA 2010 za roky 2013 a 2014 a jeho prognózy na roky 2015 až 2018 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Kľúčové ciele návrhu RVS na roky 2016 až 2018 sú rozpočtované v súlade s metodikou ESA 2010, ktorá je najnovším medzinárodne porovnateľným účtovným rámcom EÚ pre systematický a podrobný opis ekonomiky implementovaným od 1. septembra 2014 podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 549/2013 s prílohou Manuálu ESA 2010 a Programu zasielania údajov ESA 2010.

Metodika ESA 2010 prináša so sebou aj v roku 2016 ďalšie zmeny, ktoré súvisia s použitím kvalitatívnych kritérií v rámci dôslednejšej sektorovej klasifikácie štátnych, verejných a súkromných jednotiek v dôsledku čoho dochádza k navýšeniu tak príjmov ako aj výdavkov verejnej správy z dôvodu zvyšovania počtu jednotiek klasifikovaných v sektore verejnej správy.

NKÚ SR pripomína, že z tohto dôvodu boli do návrhu RVS na roky 2016 až 2018 zaradené nové subjekty verejnej správy, a to zdravotnícke zariadenia, Fond na podporu vzdelávania, Fond na podporu umenia a Recyklačný fond, ktorý ako jediný z týchto nových subjektov verejnej správy bude mať negatívny príspevok k saldu RVS na rok 2016 vo výške -31,0 mil. eur.

Výsledky rozpočtového hospodárenia týchto subjektov verejnej správy sú podrobnejšie komentované v časti 4.1 Stanovisko k rozpočtovému rámcu návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy.

Porovnanie základných parametrov fiškálneho rámca RVS v metodike ESA 2010 za rok 2014, ich očakávanej skutočnosti na rok 2015 a rozpočtovania na rok 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Prognóza		Zmena 2016 – 2015
			2015	2016	
Saldo RVS	mil. eur	-2 156,9	-2 123,9	-1 556,5	567,4
	% HDP	-2,87	-2,74	-1,93	0,81
z toho:					
• ŠR	mil. eur	-1 995,2	-1 347,0	-1 987,4	- 640,4
	% HDP	- 2,65	- 1,74	- 2,46	- 0,72
• súhrnný rozpočet ostatných subjektov verejnej správy	mil. eur	-161,7	-776,9	430,9	1 207,8
	% HDP	0,21	-1,00	- 0,53	0,47
HDP v b. c.	mil. eur	75 214,9	77 494,2	80 647,8	3 153,6

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Základné parametre fiškálneho rámca návrhu RVS na rok 2016 vychádzajú z Programu stability Slovenska na roky 2015 až 2018, makroekonomickej prognózy Výboru pre makroekonomické prognózy zo 16. septembra 2015 a prognózy daňových a odvodových príjmov Výboru pre daňové prognózy z 23. septembra 2015. Tieto parametre sú podľa NKÚ SR v súlade s požadovaným konsolidačným úsilím podľa európskych pravidiel a mali by prispieť ku každoročnému znižovaniu dlhu verejnej správy v rozpočtovanom období, čím sa zohľadňujú aj požiadavky zákona o rozpočtovej zodpovednosti.

Podrobnejšie hodnotenie východiskového rámca zostavenia návrhu RVS na rok 2015 je obsahom stanovísk k rozpočtovaniu príjmov návrhu RVS na rok 2016 v časti 2.1, fiškálnemu rámcu návrhu RVS na rok 2016 v časti 2.2, pozícii verejných financií návrhu RVS na rok 2016 v časti 2.3 a hrubému dlhu verejnej správy návrhu RVS na rok 2016 v časti 2.4.

2.1 Stanovisko k rozpočtovaniu príjmov návrhu RVS na rok 2016

Príjmy návrhu RVS na rok 2016 sú rozpočtované na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010, podľa ktorej daňový kredit spojený s daňovým bonusom sa predpokladá vo výške 259,7 mil. eur, z toho v prípade dane z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti vo výške 218,7 mil. eur a dane z príjmov fyzických osôb z podnikania vo výške 41,0 mil. eur. Daňový kredit spojený so zamestnaneckou prémie sa na rok 2016 nerozpočtuje. NKÚ SR v tejto súvislosti pripomína, že uvedený daňový kredit spojený s daňovým bonusom nemá vplyv na RVS zostavený na hotovostnej báze, nakoľko zvyšuje len akruálny výnos dane z príjmov fyzických osôb.

Porovnanie príjmov RVS na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 na rok 2014 a ich prognózy na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Prognóza		Zmena 2016 – 2015
			2015	2016	
Príjmy RVS	mil. eur	29 253,3	31 160,4	30 428,1	- 732,3
	% HDP	38,9	40,2	37,7	- 2,5
z toho:					
• daňové a odvodové príjmy verejnej správy	mil. eur	23 216,6	24 401,8	25 121,4	719,6
	% HDP				
• iné ako daňové príjmy verejnej správy	mil. eur	6 036,7	6 758,6	5 306,7	- 1 451,9
	% HDP				
HDP v b. c.	mil. eur	75 214,9	77 494,2	80 647,8	3 153,6

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

V medziročnom poklese prognózy príjmov RVS na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 na rok 2016 o 732,3 mil. eur na úroveň 30 428,1 mil. eur sa v porovnaní s ich prognózou na rok 2015 najvýraznejšie prejavuje očakávané nižšie plnenie iných ako daňových príjmov verejnej správy, a to predovšetkým v súvislosti s nižšími príjmami z prostriedkov fondov EÚ.

V porovnaní so schváleným RVS na rok 2015 je však odhad príjmov RVS na rok 2016 vyšší o 1 953,7 mil. eur, v čom sa podľa NKÚ SR premieta predovšetkým navýšenie daňových a odvodových príjmov verejnej správy o 1 250,6 mil. eur.

V prognóze výnosov daňových a odvodových príjmov verejnej správy na rok 2016 sa odhadujú jednotlivé typy daní a povinné odvody na zdravotné, nemocenské a dôchodkové poistenie. Ich podrobnejšie hodnotenie je obsahom stanoviska k ich prognóze v tejto časti.

V prognóze iných ako daňových príjmov verejnej správy na rok 2016 sa rozpočtujú zahraničné transfery, dividendy, tuzemské transfery a ostatné nedaňové príjmy, ktoré tvoria príjmy z podnikania a vlastníctva, administratívne a iné poplatky a platby, kapitálové príjmy, úroky z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek a vkladov a iné nedaňové príjmy.

Podrobnejšie hodnotenie transferov súvisiacich s čerpaním prostriedkov z fondov EÚ je obsahom stanoviska k finančným vzťahom súvisiacich s rozpočtom EÚ v časti 2.1.2. a hodnotenie dividend, tuzemských transferov a ostatných nedaňových príjmov je obsahom stanoviska k súhrnným ukazovateľom návrhu ŠR v časti 3.2.

2.1.1 Stanovisko k prognóze daňových príjmov a odvodov na sociálne a zdravotné poistenie

Prognóza daňových príjmov a odvodov na sociálne a zdravotné poistenie bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 v návrhu RVS na rok 2016 je podľa NKÚ SR v súlade s prognózou daňových a odvodových príjmov verejnej správy, ktorá bola schválená Výborom pre daňové prognózy dňa 23. septembra 2015, ktorý je v zmysle zákona o rozpočtovej zodpovednosti poradným orgánom ministra financií a NKÚ SR v ňom pôsobí ako pozorovateľ.

Porovnanie štruktúry prognózy daňových a odvodových príjmov RVS bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 za rok 2014 a jej prognózy na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Prognóza		Zmena 2016 – 2015
			2015	2016	
Daňové a odvodové príjmy RVS bez sankcií *	mil. eur	21 347,1	22 359,9	23 061,1	701,2
	% HDP	28,4	28,9	28,6	-0,3
z toho:					
• daňové príjmy ŠR *	mil. eur	10 137,1	10 562,7	10 855,0	292,3
	% HDP	13,5	13,6	13,5	-0,1
• daňové príjmy štátnych finančných aktív	mil. eur	224,6	182,2	190,3	8,1
	% HDP	0,3	0,2	0,2	0,0
• daňové príjmy obcí *	mil. eur	1 798,2	1 958,9	2 088,0	129,1
	% HDP	2,4	2,5	2,6	0,1
• daňové príjmy vyšších územných celkov *	mil. eur	576,1	634,2	673,6	39,4
	% HDP	0,8	0,8	0,8	0,0
• daňové príjmy Rozhlasu a televízie Slovenska	mil. eur	71,1	74,9	74,7	-0,2
	% HDP	0,1	0,1	0,1	0,0

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Prognóza		Zmena 2016 – 2015
			2015	2016	
• daňové príjmy Environmentálneho fondu	mil. eur	0,8	0,9	0,9	0,0
	% HDP	0,0	0,0	0,0	0,0
• odvodové príjmy Sociálnej poisťovne	mil. eur	5 760,6	6 072,1	6 323,5	251,4
	% HDP	7,7	7,8	7,8	0,0
• odvodové príjmy zdravotných poisťovní	mil. eur	2 778,6	2 874,2	2 855,1	-19,1
	% HDP	3,7	3,7	3,5	-0,2
HDP v b. c.	mil. eur	75 214,9	77 494,2	80 647,8	3 153,6

Zdroj. Návrh RVS na roky 2016 až 2018

* V roku 2014 sú zahrnuté len odhady dane z príjmov fyzických osôb z podnikania a dane z príjmov právnických osôb

V medziročnom navýšení prognózy daňových a odvodových príjmov RVS bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 na rok 2016 o 701,2 mil. eur na úroveň 23 061,1 mil. eur sa v porovnaní s ich prognózou na rok 2015 najvýraznejšie prejavuje predovšetkým navýšenie daňových príjmov SR o 292,3 mil. eur, odvodových príjmov Sociálnej poisťovne o 251,4 mil. eur a daňových príjmov obcí o 129,1 mil. eur.

Výnosy týchto príjmov sú prognózované bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 vychádzajúcej z ekonomickej podstaty daňového alebo odvodového príjmu verejnej správy pri rešpektovaní princípu ich zaznamenávania do obdobia, s ktorým tieto príjmy vecne aj časovo súvisia. Niektoré z týchto príjmov sa však neznižujú pri súčasnom zvýšení relevantných výdavkov verejnej správy, čím je eliminovaný ich vplyv na saldo RVS.

Pri nadmerných odpočtoch na dani z pridanej hodnoty v prípade ich oneskoreného vyplatenia, napr. v súvislosti s daňovou kontrolou, existuje podľa NKÚ SR reálne riziko negatívneho vplyvu na výnosy tejto dane na aktuálnej báze v metodike ESA 2010.

Prognóza daňových príjmov a odvodov na sociálne a zdravotné poistenie bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 v návrhu RVS na rok 2016 podľa NKÚ SR realisticky zohľadňuje predpoklady makroekonomickej prognózy schválenej Výborom pre makroekonomické prognózy dňa 16. septembra 2015 a prepočty prijatých legislatívnych zmien.

Rizikom tejto prognózy je predovšetkým horší ako odhadovaný vývoj vonkajších faktorov ekonomického prostredia na rok 2016, ktorý by sa mohol nepriamo negatívne premietnuť do makroekonomických daňových základní pre daňové a odvodové príjmy RVS.

Sankcie k prognóze jednotlivých daňových a odvodových príjmov na rok 2016 sú podrobnejšie hodnotené v stanoviskách k súhrnným príjmom a výdavkom návrhu ŠR v časti 3.2, k návrhu rozpočtu Sociálnej poisťovne v časti 4.3 a k návrhu rozpočtu verejného zdravotného poistenia v časti 4.4.

2.1.1.1 Stanovisko k prognóze daňových príjmov ŠR

Porovnanie štruktúry prognózy daňových príjmov ŠR bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 za rok 2014 a jej prognózy na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Prognóza		Zmena 2016 – 2015
			2015	2016	
Daňové príjmy ŠR bez sankcií *	mil. eur	10 137,1	10 562,7	10 855,0	292,3
	% HDP	13,5	13,6	13,5	-0,1
z toho:					
• daň z príjmov fyzických osôb *	mil. eur	551,8	344,5	309,6	-34,9
	% HDP	0,7	0,4	0,4	0,0
• daň z príjmov právnických osôb *	mil. eur	2 342,5	2 575,1	2 676,9	101,8
	% HDP	3,1	3,3	3,3	0,0
• daň z príjmov vyberaná zrážkou	mil. eur	175,1	159,0	166,8	7,8
	% HDP	0,2	0,2	0,2	0,0
• daň z pridanej hodnoty	mil. eur	5 021,1	5 236,1	5 423,8	187,7
	% HDP	6,7	6,8	6,7	-0,1
• spotrebné dane	mil. eur	2 015,0	2 082,2	2 112,5	30,3
	% HDP	2,7	2,7	2,6	-0,1
• podiel na vybratých finančných prostriedkoch	mil. eur	31,5	28,1	23,4	-4,7
	% HDP	0,0	0,0	0,0	0,0
• daň z úhrad za dobývací priestor	mil. eur	0,1	0,1	0,1	0,0
	% HDP	0,0	0,0	0,0	0,0
• daň z motorových vozidiel	mil. eur	0	137,5	141,9	4,4
	% HDP	0,0	0,2	0,2	0,0
HDP v b. c.	mil. eur	75 214,9	77 494,2	80 647,8	3 153,6

Zdroj. Návrh RVS na roky 2016 až 2018

* V roku 2014 sú zahrnuté len odhady dane z príjmov fyzických osôb z podnikania a dane z príjmov právnických osôb

V medzioročnom navýšení prognózy daňových príjmov ŠR bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 na rok 2016 o 292,3 mil. eur na úroveň 10 855,0 mil. eur sa najvýraznejšie prejavuje predovšetkým navýšenie dane z pridanej hodnoty o 187,7 mil. eur, dane z príjmov právnických osôb o 101,8 mil. eur a spotrebných daní o 30,3 mil. eur.

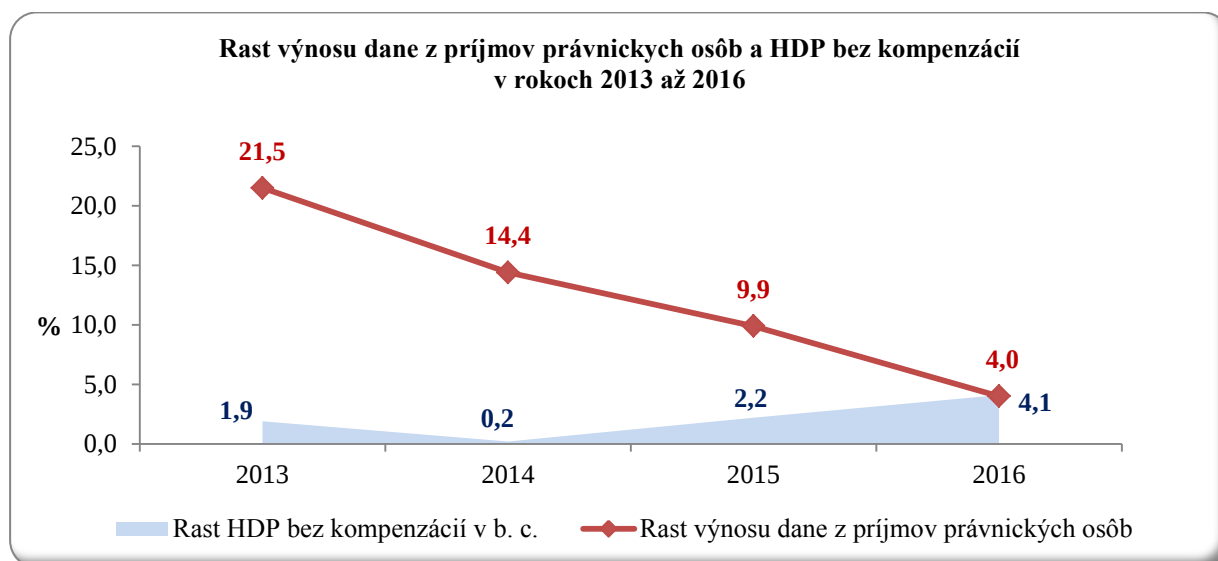
Prognóza podielu ŠR na dani z príjmov fyzických osôb bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 na rok 2016 v porovnaní s jeho prognózou na rok 2015 je medzioročne nižšia o 34,9 mil. eur na úrovni 309,60 mil. eur.

V zmysle novely zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov bude daň z príjmov fyzických osôb v roku 2016 prerozdeľovaná výlučne medzi obce s podielom 70 % a vyššie územné celky s podielom 30 %, čo sa prejaví v navýšení ich príjmov. Prípadné preplatky a nedoplatky zistené k 31. decembru 2015 vzniknuté pri rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane z príjmov fyzických osôb podľa § 2 a 3 tohto zákona vyrovnajú daňové úrady s obcami a vyššími územnými celkami do 31. marca 2016.

Podrobnejšie hodnotenie dane z príjmov fyzických osôb bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 je obsahom stanoviska k rozpočtovaniu daňových príjmov obcí v časti 2.1.3.

Prognóza výnosu dane z príjmov právnických osôb bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 na rok 2016 v porovnaní s jeho prognózou na rok 2015 je medzioročne vyššia o 101,8 mil. eur na úrovni 2 676,9 mil. eur, vrátane vyrovnania preddavkov dane z príjmov právnických osôb za predchádzajúce zdaňovacie obdobie.

Porovnanie rastu výnosu dane z príjmov právnických osôb bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 a rastu HDP bez kompenzácií zamestnancov v b. c. za roky 2013 a 2014 a ich prognózy na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Makroekonomická prognóza Výboru pre makroekonomické prognózy z 16.09.2015
Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Vo výnose dane z príjmov právnických osôb v roku 2016 sa najvýznamnejšie premietne rast HDP bez kompenzácií na zamestnanca, ktorý vytvára podľa NKÚ SR aj priestor pre pozitívny vplyv rastu ziskovosti podnikateľských subjektov. Negatívne na výnos tejto dane môže pôsobiť očakávané čerpanie daňových úľav spojených s novými investičnými stimulmi a poukazovanie podielu zo zaplatenej dane daňovníkmi na osobitné verejnoprospešné účely.

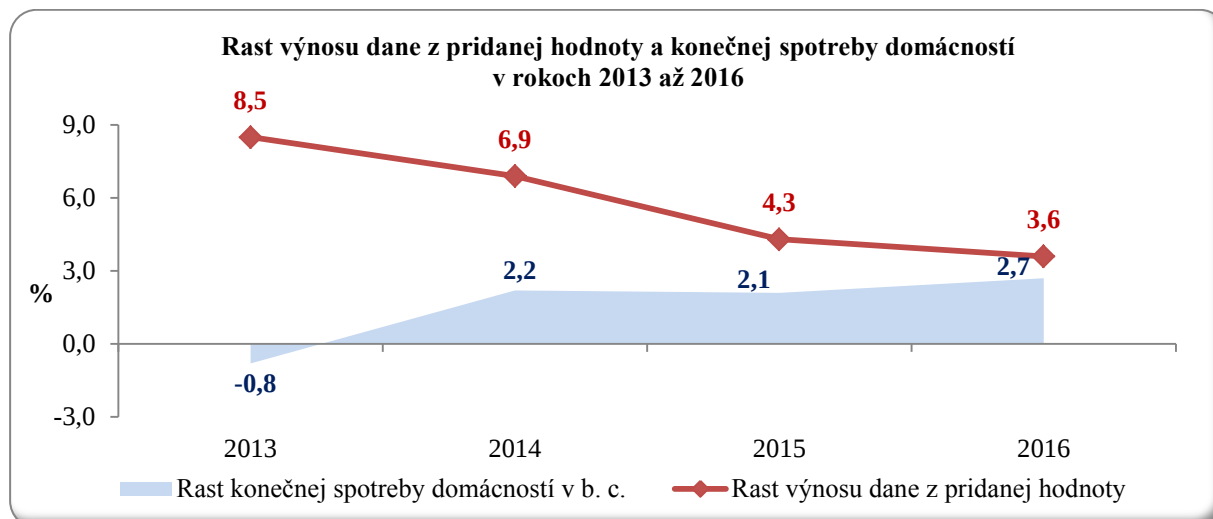
Podľa NKÚ SR v roku 2016 by malo pokračovať aj zlepšovanie výberu tohto typu dane finančnou správou, a to aj vplyvom legislatívnych zmien prijatých v roku 2014, ktoré súviseli predovšetkým s obmedzením podmienok odpisovania administratívnych budov z 20 na 40 rokov a zrýchleného odpisovania, ďalej s rozšírením povinnosti vedenia evidencie tržieb v elektronickej registračnej pokladnici, zavedením nového transferového oceňovania, nízkej kapitalizácie a pod.

NKÚ SR bude v roku 2016 venovať vo svojej kontrolnej činnosti osobitnú pozornosť postupu správcu dane pri výbere daňových licencií právnických osôb, implementáciou ktorých sa malo zabezpečiť platenie minimálnej výšky dane z príjmov právnických osôb za príslušné zdaňovacie obdobie. Výsledkom kontroly by malo byť vyhodnotenie prínosu zavedenia týchto licencií z hľadiska zvýšenia výnosov dane z príjmov právnických osôb.

Prognóza výnosu dane z príjmov vyberanej zrážkou bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 na rok 2016 v porovnaní s jeho prognózou na rok 2015 je medziročne vyššia o 7,8 mil. eur na úrovni 166,8 mil. eur, čo však môže byť podľa NKÚ SR negatívne ovplyvnené nielen vývojom priemernej úrokovej miery a výškou skutočných platieb licenčných poplatkov pri spustení výroby nového produktu, ale aj benefitmi od farmaceutických spoločností pre lekárov, resp. zmena periodicity platenia dane z nepeňažného plnenia poskytovaného lekárom.

Prognóza výnosu dane z pridanej hodnoty bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 na rok 2016 v porovnaní s jeho prognózou na rok 2015 je medziročne vyššia o 187,7 mil. eur na úrovni 5 423,8 mil. eur, v čom sa podľa NKÚ SR premieta nielen očakávaný rast konečnej spotreby domácností, ale predovšetkým pokračujúce zlepšovanie výberu tejto dane finančnou správou, ktoré je spojené aj s jej snahou o znižovanie daňových únikov na tejto dani.

Porovnanie rastu dane z pridanej hodnoty bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 a rastu konečnej spotreby domácností v b. c. za roky 2013 a 2014 a ich prognózy na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Vo výnose dane z pridanej hodnoty v roku 2016 sa okrem rastu konečnej spotreby domácností má pozitívne premietnuť aj legislatívna zmena spojená so zavedením nového systému úhrady dane z pridanej hodnoty až po prijatí platby od odberateľa pre podnikateľské subjekty s ročným obrátom do 100 tis. eur. Podľa tejto legislatívnej zmeny pre daňové subjekty vznikne daňová povinnosť až po zaplatení faktúry dodávateľom, resp. platiteľ dane si ju bude môcť uplatniť až po zaplatení dodávateľovi.

K zvýšeniu výnosu dane z pridanej hodnoty prispeje podľa NKÚ SR aj zavedenie tuzemského samozdanenia v sektore stavebníctva, resp. prenesenie daňovej povinnosti na príjemcu plnenia pri stavebných prácach. Touto legislatívnou zmenou sa rozšíri povinnosť platiť túto daň pri nadobudnutí tovaru od osoby z iného členského štátu EÚ alebo z tretieho štátu, ak miestom jeho dodania je Slovensko.

Pozitívne na výnose dane z pridanej hodnoty by sa malo prejavovať aj pokračovanie v zlepšovaní výberu dane z pridanej hodnoty finančnou správou, čo je podľa NKÚ SR podmienené aj posilňovaním analytických kapacít Finančného riaditeľstva SR v rámci jeho boja proti daňovým únikom. Ich nedostatočná úroveň bola jedným zo záverov kontroly NKÚ SR, ktorá bola v roku 2015 zameraná na realizáciu programu UNITAS a osobitne na spustenie nového Integrovaného systému finančnej správy pre správu daní.

V súvislosti s touto kontrolou boli prezidentom finančnej správy prijaté opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a jedným z nich je aj príprava návrhu nového systému riadenia interných výkonov vo finančnej správe, ktorý by mal prispieť k zvýšeniu jej výkonnosti, a to prostredníctvom stanovenia a hodnotenia ukazovateľov jej výkonov.

Za týmto účelom by Finančné riaditeľstvo SR malo vykonať komplexnú analýzu súčasného stavu v procesnej, organizačnej, technickej a personálnej oblasti a následne spracovať návrh cieľového stavu týchto oblastí. Zavedenie komplexného systému riadenia výkonov na všetkých úrovniach riadenia finančnej správy si totiž podľa NKÚ SR vyžiada definovanie relevantných ukazovateľov výkonov finančnej správy, vypracovanie príslušnej metodiky riadenia jej výkonov a implementáciu vhodného softvérového nástroja na podporu monitorovania a hodnotenia definovaných ukazovateľov.

Napríklad jednou z problémových oblastí, na ktorú NKÚ SR zameral svoju kontrolnú činnosť v roku 2015, je postupovanie dočasne nevymožiteľných daňových nedoplatkov na Slovenskú konsolidačnú, a.s., a to v súvislosti nielen s vysokou úrovňou daňových nedoplatkov na dani z pridanej hodnoty, ale aj na ďalších typoch daní. Ide o systematické preverenie postupov správcu týchto daní v procese postupovania dočasne nevymožiteľných daňových nedoplatkov vo Finančnom riaditeľstve SR, vrátane daňových a colných úradov.

Táto systematická kontrola bude následne v roku 2016 pokračovať v Slovenskej konsolidačnej, a.s., ktorej účelom bude kontrola výsledkov jej hospodárenia so zameraním aj na obchodnú činnosť a správu nadobudnutých pohľadávok z finančnej správy, a to predovšetkým z hľadiska úspešnosti naplňovania príjmov ŠR v zmysle zákona č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu v znení neskorších predpisov.

Negatívne sa podľa NKÚ SR v prognóze dane z pridanej hodnoty na rok 2016 prejaví legislatívna zmena, ktorou sa umožňuje viacerým podnikateľským subjektom uplatňovať vyplatenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty v skrátenej 30 - dňovej lehote. Negatívne môže pôsobiť aj zníženie sadzby dane z pridanej hodnoty na 10 % pre vybrané potraviny.

Reálne riziko negatívneho vplyvu na výnosy dane z pridanej hodnoty na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 existuje podľa NKÚ SR tiež pri nadmerných odpočtoch na dani z pridanej hodnoty, a to v prípade ich oneskoreného vyplatenia napr. v súvislosti s daňovou kontrolou.

Prognóza výnosu spotrebných daní bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 na rok 2016 v porovnaní s jeho prognózou na rok 2015 je medziročne vyššia o 30,4 mil. eur na úrovni 2 112,6 mil. eur, k čomu podľa NKÚ SR prispeje nielen očakávané zvýšenie reálneho rastu konečnej spotreby domácností, ale aj legislatívna zmena spojená so zvýšením spotrebnej dane z tabakových výrobkov.

Pozitívne sa vo výnose spotrebných daní v roku 2016 prejaví podľa NKÚ SR aj pokračujúce zlepšovanie výberu tejto dane finančnou správou, a to aj v súvislosti s postupným eliminovaním daňových únikov na dani z pridanej hodnoty. K zvýšeniu výnosu spotrebných daní prispieva aj rozšírenie povinnosti vedenia evidencie tržieb v elektronickej registračnej pokladnici, ktoré bolo zavedené v roku 2015.

Porovnanie štruktúry prognózy spotrebných daní bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 za rok 2014 a jej prognózy na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Prognóza		Zmena 2016 – 2015
			2015	2016	
Spotrebné dane bez sankcií	mil. eur	2 015,0	2 082,2	2 112,6	30,4
	% HDP	2,7	2,7	2,6	- 0,1
z toho:					
• z minerálnych olejov	mil. eur	1 076,9	1 126,3	1 139,4	13,1
	% HDP	1,4	1,5	1,4	-0,1
• z liehu	mil. eur	201,8	205,1	209,3	4,2
	% HDP	0,3	0,3	0,3	0,0
• z piva	mil. eur	55,4	56,4	57,5	1,1
	% HDP	0,1	0,1	0,1	0,0
• z vína	mil. eur	4,2	4,5	4,5	0,0
	% HDP	0,0	0,0	0,0	0,0
• z tabaku a tabakových výrobkov	mil. eur	640,0	652,8	664,6	11,8
	% HDP	0,9	0,8	0,8	0,0
• z elektrickej energie	mil. eur	13,9	13,1	13,1	0,0
	% HDP	0,0	0,0	0,0	0,0
• zo zemného plynu	mil. eur	22,3	23,6	23,8	0,2
	% HDP	0,0	0,0	0,0	0,0
• z uhlia	mil. eur	0,4	0,4	0,4	0,0
	% HDP	0,0	0,0	0,0	0,0
HDP v b. c.	mil. eur	75 214,9	77 494,2	80 647,8	3 153,6

Zdroj. Návrh RVS na roky 2016 až 2018

* V roku 2014 sú zahrnuté len odhady dane z príjmov fyzických osôb z podnikania a dane z príjmov právnických osôb

NKÚ SR vykoná v roku 2016 v spolupráci s NKÚ Českej republiky paralelnú kontrolu, ktorej účelom bude analýza výkonu správy spotrebných daní a hodnotenie jej výkonnosti v SR a Českej republike.

Pozornosť sa v tejto kontrole okrem iného sústreďuje aj na preverenie systému prepravy vybraných výrobkov uvedených do voľného daňového obehu. Pre vývoj spotrebných daní v roku 2016 bude totiž dôležité do akej miery sa finančnej správe podarí eliminovať úniky na týchto daniach, ktoré sú spojené predovšetkým s prepravou nezdanených minerálnych olejov resp. minerálnych olejov bez sadzby dane.

Prognóza podielu na vybraných finančných prostriedkoch v rámci daní z medzinárodného obchodu a transakcií bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 na rok 2016 v porovnaní s jeho prognózou na rok 2015 je medziročne nižšia o 4,7 mil. eur na úrovni 23,4 mil. eur, čo podľa NKÚ SR súvisí s očakávaným vývojom priemernej colnej tarify v EÚ a podielu jej členských štátov na výbere ciel, ktorý sa má v roku 2016 znížiť zo súčasných 25 % na 20 %.

Prognóza podielu ŠR na dani z úhrad za dobývací priestor bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 si má aj v roku 2016 zachovať medziročnú úroveň 0,1 mil. eur s tým, že väčšia časť tejto dane na úrovni 0,5 mil. eur bude príjmom obcí.

Prognóza výnosu dane z motorových vozidiel bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 na rok 2016 v porovnaní s jeho prognózou na rok 2015 je medziročne vyššia o 4,4 mil. eur na úrovni 141,9 mil. eur, v čom sa podľa NKÚ SR prejavuje okrem iného aj zlepšenie súčinnosti Finančného riaditeľstva SR a polície v oblasti správnej registrácie motorových vozidiel. Legislatívna zmena spojená so znížením poplatku pri registrácii automobilu do výšky 50 % pre viacmiestne osobné autá a rodiny s minimálne

štyrmi deťmi v rámci podpory viacdetných rodín by sa podľa NKÚ SR nemala významnejšie prejavíť vo výnose tejto dane.

2.1.1.2 Stanovisko k prognóze daňových príjmov štátnych finančných aktív

Porovnanie štruktúry prognózy daňových príjmov štátnych finančných aktív na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 za rok 2014 a jej rozpočty na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Prognóza		Zmena 2016 – 2015
			2015	2016	
Daňové príjmy štátnych finančných aktív	mil. eur	224,6	182,2	190,3	8,1
	% HDP	0,3	0,2	0,2	0,0
z toho:					
• osobitný odvod vybraných finančných inštitúcií	mil. eur	153,2	109,2	113,8	4,6
	% HDP	0,2	0,1	0,1	0,0
• osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach	mil. eur	71,4	73,0	76,5	3,5
	% HDP	0,1	0,1	0,1	0,0
HDP v b. c.	mil. eur	75 214,9	77 494,2	80 647,8	3 153,6

Zdroj. Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Prognóza výnosu daňových príjmov štátnych finančných aktív na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 na rok 2016 v porovnaní s jeho prognózou na rok 2015 je medziročne vyššia o 8,1 mil. eur na úrovni 190,3 mil. eur, na čom sa podieľajú nielen daňové príjmy z osobitného odvodu vybraných finančných inštitúcií na krytie prípadných problémov vo finančnom sektore, ale aj daňové príjmy z podnikania v regulovaných odvetviach.

2.1.1.3 Stanovisko k prognóze daňových príjmov obcí

Porovnanie štruktúry prognózy daňových príjmov obcí bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 za rok 2014 a jej indikatívnych rozpočtov na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Prognóza		Zmena 2016 – 2015
			2015	2016	
Daňové príjmy obcí bez sankcií	mil. eur	1 798,2	1 958,9	2 088,0	129,1
	% HDP	2,4	2,5	2,6	0,1
z toho:					
• daň z príjmov fyzických osôb	mil. eur	1 301,1	1 457,7	1 571,7	114,0
	% HDP	1,7	1,9	2,0	0,1
• daň z nehnuteľností	mil. eur	320,4	318,3	325,9	7,6
	% HDP	0,4	0,4	0,4	0,0
• dane za špecifické služby	mil. eur	176,2	182,4	189,9	7,5
	% HDP	0,2	0,2	0,2	0,0
• daň z úhrad za dobývací priestor	mil. eur	0,5	0,5	0,5	0,0
	% HDP	0,0	0,0	0,0	0,0
HDP v b. c.	mil. eur	75 214,9	77 494,2	80 647,8	3 153,6

Zdroj. Návrh RVS na roky 2016 až 2018

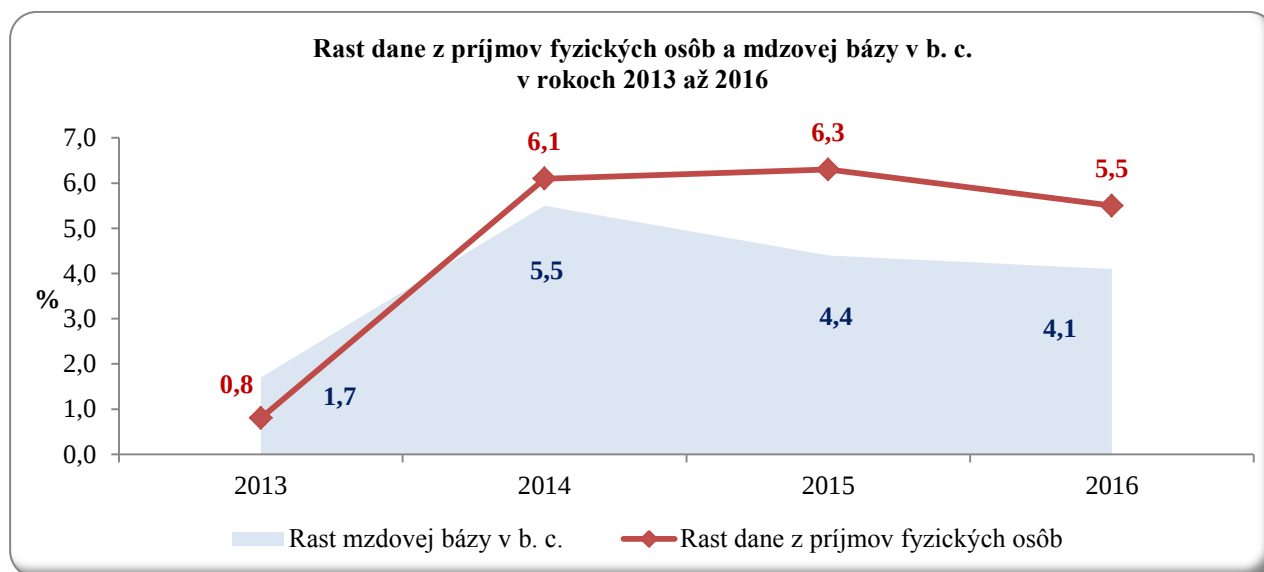
* V roku 2014 sú zahrnuté len odhady dane z príjmov fyzických osôb z podnikania a dane z príjmov právnických osôb

Prognóza výnosu daňových príjmov obcí bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 na rok 2016 v porovnaní s jeho prognózou na rok 2015 je medziročne vyššia o 129,1 mil. eur na úrovni 2 088,0 mil. eur, v čom sa podľa NKÚ SR najvýznamnejšie prejavuje zmena prerozdelenia dane z príjmov fyzických osôb, podľa ktorej podiel obcí

z tohto prerozdelenia bude v roku 2016 na úrovni 70 %, čím sa posilnia základy fiškálnej decentralizácie obcí.

V zmysle zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov prípadné preplatky a nedoplatky zistené k 31. decembru 2015 vzniknuté pri rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane podľa § 2 a 3 tohto zákona vyrovnajú daňové úrady s obcami do 31. marca 2016.

Porovnanie rastu dane z príjmov fyzických osôb bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 a rastu mzdovej bázy v b. c. za roky 2013 a 2014 a ich prognózy na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Makroekonomická prognóza Výboru pre makroekonomické prognózy z 16.09.2015

Mierne zníženie rastu mzdovej bázy v roku 2016, predovšetkým z dôvodu spomalenia rastu zamestnanosti, sa výraznejšie nepremietne vo výnosoch dane z príjmov fyzických osôb. Rizikom prognózy dane z príjmov fyzických osôb je poukazovanie podielu zo zaplatenej dane daňovníkmi na osobitné verejnoprospešné účely.

V prognóze dane z príjmov fyzických osôb na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 je na rok 2016 zohľadnené nielen platenie dane z príjmov fyzických osôb až po skončení zdaňovacieho obdobia v nasledujúcom mesiaci, ale aj zúčtovávanie jej preddavkov z podnikania za rok 2015 v roku 2016.

Prognóza výnosu dane obcí z nehnuteľností bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 na rok 2016 v porovnaní s jeho prognózou na rok 2015 je medziročne vyššia o 7,6 mil. eur na úrovni 325,9 mil. eur, v čom sa podľa NKÚ SR prejavuje predovšetkým očakávané mierne zvýšenie výšky sadzieb, ktorých stanovenie je v kompetencii obcí v súlade so zákonom č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

Podľa NKÚ SR prognózované zvýšenie výnosu dane z nehnuteľností však nerieši problémy súčasného systému nastavenia tejto dane, ktorý nezohľadňuje rozdiely v hodnote nehnuteľností, resp. ich skutočnú trhovú hodnotu, nakoľko základ dane nie je naviazaný na odhadovanú trhovú hodnotu nehnuteľností.

Prognóza výnosu daní obcí za špecifické služby bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 na rok 2016 v porovnaní s jeho prognózou na rok 2015 je medziročne vyššia o 7,5 mil. eur na úrovni 189,9 mil. eur, v čom sa podľa NKÚ SR rovnako ako pri dani z nehnuteľností prejavuje predovšetkým očakávané mierne zvýšenie výšky sadzieb, ktorých stanovenie je v kompetencii obcí v súlade so zákonom č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

Prognóza podielu výnosu dane obcí z úhrad za dobývací priestor bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 na rok 2016 v porovnaní s jeho prognózou na rok 2015 si má aj v roku 2016 zachovať medziročnú úroveň 0,5 mil. eur s tým, že podiel na tejto dani vo výške 0,1 mil. eur bude príjmom ŠR.

2.1.1.4 Stanovisko k prognóze daňových príjmov VÚC

Prognóza výnosu daňových príjmov VÚC bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 na rok 2016 v porovnaní s jeho prognózou na rok 2015 je medziročne vyššia o 39,4 mil. eur na úrovni 673,6 mil. eur, v čom sa podľa NKÚ SR najvýznamnejšie prejavuje zmena prerozdelenia dane z príjmov fyzických osôb, podľa ktorej podiel VÚC z tohto prerozdeľovania bude v roku 2016 na úrovni 30 %.

NKÚ SR pozitívne hodnotí zvýšenie podielu VÚC na dani z príjmov fyzických osôb na úroveň 30 %, a to v súvislosti so zmenami rozpočtového určenia výnosu dane z motorových vozidiel, ktoré sa v roku 2015 stali príjmom ŠR.

V zmysle zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov prípadné preplatky a nedoplatky zistené k 31. decembru 2015 vzniknuté pri rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane podľa § 2 a 3 vyrovňajú daňové úrady s VÚC do 31. marca 2016.

2.1.1.5 Stanovisko k prognóze daňových príjmov Rozhlasu a televízie Slovenska

Prognóza výnosu daňových príjmov Rozhlasu a televízie Slovenska z úhrad za služby verejnosti na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 na rok 2016 v porovnaní s jeho prognózou na rok 2015 je medziročne nižšia o 0,2 mil. eur na úrovni 74,7 mil. eur.

Na mierne medziročné zníženie prognózy úhrad za služby verejnosti v roku 2016 má negatívny vplyv vyrovnanie dlžnej sumy zo strany zamestnávateľov v roku 2015, ktorý má byť kompenzovaný očakávaným zvýšením úhrad od týchto zamestnávateľov. Vplyvom zvýšenia počtu týchto platiteľov sa úhrady v roku 2016 oproti roku 2014 majú zvýšiť o 3,6 mil. eur.

2.1.1.6 Stanovisko k prognóze daňových príjmov Environmentálneho fondu

Prognóza výnosu daňových príjmov Environmentálneho fondu súvisiacich s daňou z úhrad za uskladnenie plynov alebo kvapalín na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 na rok 2016 v porovnaní s jeho prognózou na rok 2015 si má aj v roku 2016 zachovať medziročnú úroveň 0,9 mil. eur.

2.1.1.7 Stanovisko k prognóze odvodových príjmov Sociálnej poisťovne

Porovnanie štruktúry odvodových príjmov Sociálnej poisťovne bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 za rok 2014 a jej rozpočtov na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Prognóza		Zmena 2016 – 2015
			2015	2016	
Odvodové príjmy Sociálnej poisťovne bez sankcií	mil. eur	5 760,6	6 072,1	6 323,5	251,4
	% HDP	7,7	7,8	7,8	0,0
z toho:					
• ekonomicky aktívne obyvateľstvo *	mil. eur	5 545,8	5 855,0	6 101,5	246,5
	% HDP	7,4	7,5	7,6	0,1
• dlžné *	mil. eur	214,8	217,1	222,0	4,9
	% HDP	0,3	0,3	0,3	0,0
HDP v b. c.	mil. eur	75 214,9	77 494,2	80 647,8	3 153,6

Zdroj. Návrh RVS na roky 2016 až 2018

* V roku 2014 sú zahrnuté len odhady dane z príjmov fyzických osôb z podnikania a dane z príjmov právnických osôb

Prognóza výnosu odvodových príjmov Sociálnej poisťovne bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 na rok 2016 v porovnaní s jeho prognózou na rok 2015 je medziročne vyššia o 251,4 mil. eur na úrovni 6 323,5 mil. eur, čo súvisí predovšetkým s pokračujúcim zlepšovaním výberu bežného poistného od ekonomicky aktívneho obyvateľstva, a to aj napriek prognózovanému miernemu poklesu rastu mzdovej bázy zamestnancov v roku 2016.

Príjem Sociálnej poisťovne z bežného poistného od ekonomicky aktívneho obyvateľstva má v roku 2016 v porovnaní s rokom 2015 podľa prognózy medziročne vzrásť o 247,1 mil. eur na úroveň 6 084,4 mil. eur a príjmy z poistného od štátu o 5,1 mil. eur na úroveň 204,0 mil. eur. Úspešnosť výberu poistného je v súlade so Strategickými zámermi činnosti Sociálnej poisťovne stanovená vo výške 99,45 %.

Podľa NKÚ SR negatívny vplyv na odvodové príjmy Sociálnej poisťovne má nezavedenie ich ročného zúčtovania, ktoré by sprehľadnilo skutočné sociálne odvody vo väzbe na príjmy jednotlivcov, nakoľko by eliminovalo optimalizáciu týchto odvodov vo forme akumulácie vysokých jednorazových odmien v jednotlivých mesiacoch s cieľom prekročenia maximálnej úrovne vymeriavacieho základu v danom mesiaci.

2.1.1.8 Stanovisko k prognóze odvodových príjmov verejných zdravotných poisťovní

Prognóza výnosu odvodových príjmov verejných zdravotných poisťovní bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 na rok 2016 v porovnaní s jeho prognózou na rok 2015 je medziročne nižšia o 19,1 mil. eur na úrovni 2 853,9 mil. eur, čo predstavuje odhad platieb poistného, vrátane dlžného zdravotného poistenia za ekonomicky aktívne obyvateľstvo.

V očakávanom medziročnom poklese výnosu odvodových príjmov verejných zdravotných poisťovní v roku 2016 sa premieta nielen očakávané zmiernenie rastu mzdovej bázy zamestnancov, ale aj negatívny vplyv uplatňovania odvodovej odpočítateľnej položky v rámci ročného zúčtovania zdravotných odvodov za rok 2015 a legislatívna zmena spojená so zrušením zdravotných odvodov z dividend z akcií spoločností obchodovaných

a regulovaných trhoch. Negatívny dopad z ročného zúčtovania zdravotného poistenia sa v roku 2016 očakáva na úrovni 81,7 mil. eur.

Pozitívny vplyv na príjmy zdravotných poisťovní v roku 2016 má mať očakávané pokračujúce zlepšovanie výberu zdravotného poistenia.

2.1.2 Stanovisko k finančným vzťahom súvisiacim s rozpočtom EÚ

Skutočná rozpočtová pozícia SR v roku 2016 bude závisieť od vývoja mnohých faktorov, predovšetkým od jej hospodárskeho rastu, schopnosti efektívne čerpať prostriedky z politiky súdržnosti a od ostatných výdavkových kapitol všeobecného rozpočtu EÚ. Absorpčná kapacita SR pri využívaní fondov EÚ má zásadný vplyv na záverečnú bilanciu finančných vzťahov so všeobecným rozpočtom EÚ.

2.1.2.1 Odvody a príspevky SR do všeobecného rozpočtu EÚ

Návrh RVS na roky 2016 až 2018 zohľadňuje finančný dopad novej legislatívy k systému vlastných zdrojov EÚ na odvody SR do všeobecného rozpočtu EÚ za roky 2014 a 2015, ktorého výška je 40,0 mil. eur a je zohľadnený v odvodoch SR do všeobecného rozpočtu EÚ v roku 2016.

Odvody a príspevky SR do rozpočtu EÚ v návrhu ŠR na rok 2016 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v mil. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Odvody a príspevky SR do rozpočtu EÚ	841,5	0,01	-2,3	99,7	114,6	115,8
z toho:						
• odvody SR vrátane tradičných vlastných zdrojov	830,9	0,01	-5,3	99,4	111,6	115,5
○ odvody SR	726,7	0,01	-11,3	98,5	104,3	116,8
○ tradičné vlastné zdroje	104,2	0,00	6,0	106,1	7,3	107,5
• príspevky SR do rozpočtu EÚ	10,6	0,00	3,0	139,7	3,0	139,7

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

2.1.2.2 Príjmy za prostriedky EÚ

Podľa návrhu ŠR na rok 2016 SR plánuje v roku 2016 získať príjmy z rozpočtu EÚ v sume 2,2 mld. eur, čo by v porovnaní s očakávanou skutočnosťou na rok 2015 predstavovalo medziročný pokles na úroveň 59,1 %.

Návrh ŠR na rok 2016 túto skutočnosť zohľadňuje, avšak podľa NKÚ SR je príliš optimistický v prípade príjmov zo štrukturálnych operácií III. programového obdobia vo výške 1,27 mld. eur.

Príjmy zo všeobecného rozpočtu EÚ celkom v návrhu ŠR na rok 2016 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v mil. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Príjmy zo všeobecného rozpočtu EÚ celkom	2 212,2	0,03	-1 295,5	63,1	-1 535,7	59,0
z toho:						
• príjmy z rozpočtu EÚ	2 186,4	0,03	-1 277,5	63,1	-1 512,6	59,1
v tom:						
o príjmy za prostriedky EÚ	2 143,2	0,03	-1 129,2	65,5	-1 395,5	60,6
o príjmy za zahraničné granty	43,3	0,00	-148,3	22,6	-117,1	27,0
• príjmy za zahraničné granty poskytnuté na základe medzinárodných zmlúv	25,8	0,00	-18,0	58,9	-23,1	52,7

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Príjmy SR zo všeobecného rozpočtu EÚ na rok 2016 závisia aj od prijatia zálohových platieb, ktoré v zmysle čl. 134 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 1303/2013 predstavujú v roku 2016 1 % výšky podpory z Európskych štrukturálnych a investičných fondov a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na celé programové obdobie. Z tohto dôvodu podľa NKÚ SR je dôležité, aby orgány zodpovedné za implementáciu operačných programov prijali opatrenia na včasné zazmluvnenie projektov v rámci operačných programov Partnerskej dohody, nakoľko v roku 2015 nie všetky operačné programy mali vyhlásené výzvy na predkladanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok.

NKÚ SR na základe vykonaných kontrol dospel k záveru, že včasnosť vyhlasovania výziev a ich rozloženie do prvých rokov programového obdobia má strategický význam, ktorý vplýva na čerpanie. Operačné programy, ktoré vyhlásili veľké objemy v rámci výziev v prvých rokoch implementácie, sú v súčasnosti najlepšie čerpajúce programy.

2.1.2.3 Príjmy za zahraničné granty poskytnuté zo všeobecného rozpočtu EÚ

NKÚ SR v oblasti grantov, ktoré boli poskytnuté zo všeobecného rozpočtu EÚ, upozorňuje na skutočnosť, že SR bola v prípade 7. Rámcového programu čistým prispievateľom do všeobecného rozpočtu EÚ pre rámcový program EÚ pre výskum a vývoj.

Príjmy z prostriedkov EÚ v návrhu ŠR na rok 2016 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v mil. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Príjmy SR z prostriedkov EÚ	2 186,4	0,03	-1 277,5	63,1	-1 521,8	59,0
z toho:						
zahraničné transfery zaradené do ŠR	2 143,2	0,03	-1 129,2	65,5	-1 404,7	60,4
z toho:						
štrukturálne operácie I. programové obdobie	0,0	0,00	0,0	-	-9,2	0,0
štrukturálne operácie II. programové obdobie	159,2	0,00	-1 369,7	10,4	-2 644,8	5,7
štrukturálne operácie III. programové obdobie	1 272,6	0,02	263,0	126,1	1 233,2	3 229,0

poľnohospodárske fondy II. programové obdobie	1,8	0,00	-130,6	1,4	-187,6	1,0
poľnohospodárske fondy III. programové obdobie	709,5	0,01	108,0	118,0	203,7	140,3
zahraničné granty nezaradené do ŠR	43,3	0,00	-148,3	22,6	-117,1	27,0
Programy Európskej územnej spolupráce	4,1	0,00	-145,2	2,8	-114,0	3,5
Nástroj pre životné prostredie LIFE+	5,4	0,00	-1,3	80,6	-1,3	80,6
Sloboda, bezpečnosť a spravodlivosť	1,7	0,00	-1,8	49,2	-1,8	49,2
Odstavenie bloku V1 Jaslovské Bohunice	32,0	0,00	0,0	100,0	0,0	100,0

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Objem financovania programu EÚ členským štátom je násobkom podielu členského štátu na financovaní všeobecného rozpočtu EÚ a objemu všetkých výdavkov na daný program. Z uvedeného vyplýva, že ak sa zvýši rozpočet programu, zvýši sa aj príspevok SR na tento program do všeobecného rozpočtu EÚ. Získavanie zdrojov na vedecko-výskumnú činnosť zo zahraničných zdrojov je limitované možnosťami samotných fakúlt a univerzít, a to vo finančnej, personálnej oblasti a materiálneho vybavenia. Podľa NKÚ SR bez systémovej podpory štátu nebudú tieto subjekty schopné zareagovať na finančné možnosti programu Horizont 2020, ktorého rozpočet na roky 2014 až 2020 predstavuje 77 028,3 tis. eur.

2.1.2.4 Príjmy za zahraničné granty poskytnuté zo zahraničia na základe medzinárodných zmlúv

Švajčiarska konfederácia sa zaviazala poskytnúť SR príspevok vo výške 66,866 mil. švajčiarskych frankov, a to na päťročné obdobie záväzku a desaťročné obdobie vyplácania. Plynutie doby finančnej podpory nastalo 14. júna 2007 a bude trvať do 13. júna 2017.

Podľa návrhu ŠR na rok 2016 SR plánuje v roku 2016 získať príjmy z tohto finančného mechanizmu v sume 13,9 mil. eur, čo by v porovnaní s očakávanou skutočnosťou na rok 2015 predstavovalo medziročný pokles na úroveň 66,9 %, ktorý je podľa NKÚ SR spôsobený ukončovaním jednotlivých projektov programu.

Odhad príjmov za zahraničné granty v návrhu ŠR na rok 2016 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v mil. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Odhad príjmov za zahraničné granty	25,8	0,00	-18,0	58,9	-23,1	52,7
z toho:						
• Finančný mechanizmus EHP a Nórsky finančný mechanizmus	11,9	0,00	-9,5	55,5	-16,2	42,3
• Švajčiarsky finančný mechanizmus	13,9	0,00	-8,5	62,1	-6,9	66,9

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

2.1.2.5 Výdavky za prostriedky EÚ

Výdavky za prostriedky EÚ celkom v návrhu ŠR na rok 2016 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v mil. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Výdavky za prostriedky EÚ	2 143,2	2,66	-1 129,2	65,5	-895,9	70,5
z toho:						
Štrukturálne operácie II. programové obdobie spolu	159,2	0,20	-1 369,7	10,4	-1 952,2	7,5
Štrukturálne operácie III. programové obdobie spolu	1 272,6	1,58	263,0	126,1	1 099,7	735,9
Poľnohospodárske fondy II. programové obdobie	1,8	0,00	-130,6	1,4	-221,8	0,8
Poľnohospodárske fondy III. programové obdobie	709,5	0,88	108,0	118,0	178,4	133,6

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Na základe informácií Ministerstva financií SR z celkového záväzku na roky 2007 až 2013 v rámci všetkých 14 operačných programov II. programového obdobia SR vyčerpana k 30. septembru 2015 prostriedky vo výške 9 003,73 mil. eur, čo predstavuje čerpanie na úrovni 77,5 %.

Operačné programy II. programového obdobia v návrhu ŠR na rok 2016 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v mil. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
OP Informatizácia spoločnosti	1,3	0,00	-108,2	1,1	-99,1	1,2
OP Životné prostredie	0,0	0,00	-396,3	0,0	-277,6	0,0
OP Vzdelávanie	6,0	0,01	-91,9	6,1	-46,6	11,4
OP Výskum a vývoj	14,1	0,02	-192,5	6,8	-207,0	6,4
OP Zdravotníctvo	22,6	0,03	21,1	1 466,1	17,6	448,0
OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia	0,0	0,00	-90,8	0,0	-65,0	0,0
OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	22,8	0,03	-87,1	20,8	-123,8	15,6
Regionálny operačný program	33,8	0,04	-43,6	43,7	-176,6	16,1
OP Bratislavský kraj	6,5	0,01	-14,0	31,6	-18,9	25,6
OP Doprava	50,5	0,06	-349,2	12,6	-947,7	5,1
OP Technická pomoc	1,7	0,00	-17,2	8,9	-7,4	18,4
Operačné programy spolu	159,2	0,20	-1 369,7	10,4	-1 952,2	7,5

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Vzhľadom na možnosť zálohového financovania prijímateľov zo ŠR, finančné prostriedky poskytnuté prijímateľom na implementáciu projektov k tomuto dátumu sú v celkovej výške 9 411,47 mil. eur a zvyšujú úroveň čerpania na 81,01 % z celkového záväzku.

Najvyššia úroveň čerpania na celkovom záväzku na roky 2007 až 2013 pre jednotlivé programy bola k 30. septembru 2015 dosiahnutá v rámci Operačného programu

Zamestnanosť a sociálna inklúzia na úrovni 87,01 %, Regionálneho operačného programu na úrovni 85,74 %, Operačného programu Zdravotníctvo na úrovni 84,61 %, Operačného programu INTERACT II na úrovni 84,39 %, Operačného programu Informatizácia spoločnosti na úrovni 83,91 %, Operačného programu Doprava na úrovni 83,07 %, Operačného programu Bratislavský kraj na úrovni 81,47 % a Operačného programu cezhraničnej spolupráce SR – Česká republika na rok 2007 až 2013 na úrovni 80,63 %.

Čerpanie na celkovom záväzku na roky 2007 až 2013 v intervale 70 až 80 % k 30. septembru 2015 dosiahli Operačný program Vzdelávanie na úrovni 79,13 %, Operačný program Technická pomoc na úrovni 75,45 %, Operačný program Rybné hospodárstvo na úrovni 75,09 % a Operačný program Výskum a vývoj na úrovni 72,87 %.

Najnižšie čerpanie na celkovom záväzku na roky 2007 až 2013 k 30. septembru 2015 dosiahli Operačný program Životné prostredie na úrovni 64,48 % a Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast na úrovni 58,11 %.

V rámci operačných programov je potrebné na úrovni prijímateľov do 31. decembra 2015 dočerpať celú zvyšnú alokáciu programu.

NKÚ SR na základe výsledkov svojej kontrolnej činnosti dospel k záveru, že medzi kľúčové riziká, ktoré ovplyvňujú čerpanie prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania zo ŠR patrí predovšetkým:

- včasnosť vyhlasovania výziev – rozloženie výziev do prvých rokov programového obdobia má strategický význam;
- rušenie výziev – najlepšie čerpajúce programy majú najnižší objem zrušených výziev;
- neboli využité možnosti zjednodušenia implementácie riadenia a kontroly štrukturálnych fondov, ktoré poskytovala legislatíva EÚ, okrem čiastočného využitia v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia;
- proces hodnotenia a výberu žiadosti o nenávratný finančný príspevok je kľúčovou fázou pri implementácii operačných programov;
- kritériá hodnotenia a výberu projektov nezohľadňujú kvalitu projektu a zásady riadneho finančného hospodárenia, t. j. so zásadami hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti;
- časové zdržanie pri zazmluvňovaní programov vzniklo hlavne z dôvodov oneskoreného začatia výziev, častého menenia podmienok (časté zmeny harmonogramov výziev) a rušenia výziev;
- nenaplnenie plánovaných stavov administratívnych kapacít v programovom období na roky 2007 až 2013 a tiež pomerne vysokú fluktuáciu zamestnancov, nakoľko uvedené aspekty majú negatívny vplyv pri implementácii operačných programov a čerpaní finančných prostriedkov štrukturálnych fondov a tiež nezabezpečujú kontinuitu implementácie a nezabraňujú vyvarovaniu sa chýb;
- časová náročnosť procesu verejného obstarávania má výrazný vplyv na implementáciu operačných programov, a teda aj na vývoj čerpania;
- financovanie projektov, pri ktorých vznikajú chyby pri verejnom obstarávaní a projektov, ktoré nespĺňajú podmienku dlhodobej udržateľnosti;
- nedosahovanie konečných cieľov a výsledkov programov a projektov;
- na konci programového obdobia kladenie dôrazu skôr na dočerpanie finančných prostriedkov a nie na aspekty účinnosti a efektívnosti.

V oblasti výdavkov za štrukturálne operácie III. programového obdobia na rok 2016 NKÚ SR upozorňuje na príliš optimistické miery odhadovaného čerpania, ktoré môže byť ovplyvnené oneskorením spustenia čerpania prostriedkov v rámci niektorých operačných programov.

Príjmy z rozpočtu EÚ pre politiku súdržnosti sú v ŠR vykazované ako príjmy, ale zároveň aj ako výdavky. Keďže výška spolufinancovania z EÚ nie je na úrovni 100 %, ale závisí od podmienok pre jednotlivé programy a projekty, potom odhliadnuc od nespochybniteľných pozitívnych efektov na ekonomický rast je možné konštatovať, že príjmy zo všeobecného rozpočtu EÚ majú z dôvodu povinného spolufinancovania z národných verejných zdrojov v konečnom dôsledku negatívny efekt na výšku deficitu verejných financií, a teda aj na plnenie záväzkov SR voči EÚ.

V oblasti výdavkov na spolufinancovanie zo ŠR majú negatívny vplyv zistené nezrovnalosti, o ktorých Európska komisia rozhodne, že nebudú SR preplatené. Tieto rozhodnutia sa prejavajú aj vo vyššom podiele spolufinancovania pri dotknutých končiacich projektoch programového obdobia na roky 2007 až 2013.

K 30. septembru 2015 boli podľa údajov MF SR zohľadnené voči čerpaniu nezrovnalosti a vratky za operačné programy II. programového obdobia v sume 512 mil. eur.

Z tohto dôvodu NKÚ SR považuje za potrebné, aby orgány zodpovedné za finančné vzťahy so všeobecným rozpočtom EÚ v súvislosti s návrhom ŠR na rok 2016 prijali opatrenia zamerané na dosiahnutie naplnenia ročných záväzkov a plánovaného čerpania prostriedkov EÚ III. programového obdobia na roky 2014 až 2020.

Operačné programy III. programového obdobia v návrhu ŠR na rok 2016 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v mil. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
OP Integrovaná infraštruktúra	775,6	0,96	392,5	202,5	745,8	2 606,9
OP Kvalita životného prostredia	69,2	0,09	-73,0	48,6	45,6	293,9
OP Ľudské zdroje	187,9	0,23	-20,7	90,1	114,4	255,7
OP Výskum a inovácie	121,0	0,15	15,8	115,1	104,0	711,0
OP Sociálneho začlenenia najodkázanejších osôb	6,2	0,01	-2,4	72,0	6,1	7 297,6
OP Technická pomoc	10,2	0,01	-11,8	46,5	10,2	-
Integrovaný regionálny OP	83,9	0,10	-19,7	80,9	54,8	288,2
OP Efektívna verejná správa	11,7	0,01	-24,5	32,4	11,7	-
Interreg V-A SK-CZ - 2014-2020	2,3	0,00	2,3	-	2,3	-
Interreg V-A SK-AT - 2014-2020	1,8	0,00	1,8	-	1,8	-
Interreg V-A SK-HU -2014-2020	3,0	0,00	3,0	-	3,0	-
Operačné programy spolu	1 272,6	1,58	263,0	126,1	1 099,7	735,9

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

V tejto súvislosti NKÚ SR na zlepšenie čerpania a využívania finančných prostriedkov fondov EÚ odporúča:

- zabezpečiť kvalitný výber a hodnotenie projektov – nestrannosť a kvalita hodnotenia, vyhlasovanie výziev v dostatočnom časovom predstihu;

- zaviesť ukazovateľ úspešne ukončených verejných obstarávaní na úrovni programu;
- zlepšiť riadenie, kontrolu a legislatívne podmienky – obmedzenie vysokej fluktuácie administratívnych kapacít.

2.1.2.6 Rezerva na prostriedky fondov EÚ a odvody do všeobecného rozpočtu EÚ

Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ v návrhu ŠR na rok 2016 a jej porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v mil. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ	4,7	0,01	-60,2	7,2	-9,3	33,7
z toho:						
Rezerva na odvody do všeobecného rozpočtu EÚ	0,0	0,00	-51,0	0,0	0,0	-
Rezerva na štrukturálne operácie	3,0	0,00	0,0	100,0	0,0	100,0
Rezerva na financovanie fondov na podporu poľnohospodárstva a rybného hospodárstva	1,7	0,00	-9,3	15,5	-9,3	15,5

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Rezerva na prostriedky fondov EÚ a odvody do všeobecného rozpočtu EÚ sa na rok 2016 rozpočtuje v sume 4,7 mil. eur, čo predstavuje medziročný pokles o 60,2 mil. eur v porovnaní so schváleným ŠR na rok 2015.

Uvedená rezerva sa tvorí na krytie prípadných úprav všeobecného rozpočtu EÚ, splácanie záväzkov EÚ voči jej členským štátom a na administrovanie odvodov a príspevkov do všeobecného rozpočtu EÚ.

2.1.2.7 Čistá finančná pozícia SR na rok 2016

Čistá finančná pozícia SR v návrhu ŠR na rok 2016 a jej porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v mil. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Odvody a príspevky SR do rozpočtu EÚ	841,5	1,04	-2,3	99,7	114,6	115,8
Príjmy z rozpočtu EÚ spolu	2 186,4	2,71	-1 277,5	63,1	-1 521,8	59,0
Čistá finančná pozícia SR	1 344,9	1,67	-1 275,2	51,3	-1 636,3	45,1

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

NKÚ SR upozorňuje na skutočnosť, že podľa článku 7 nariadenia Rady č. 1311/2013 z 2. decembra 2013, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 až 2020 sa v roku 2016 vykoná úprava obálok politiky súdržnosti, ktorej celkové dopady môžu dosiahnuť až úroveň 4 mld. eur, čo môže mať vplyv tak na príjmy SR zo všeobecného rozpočtu EÚ, ako aj na odvody SR do neho.

Z textu prílohy 2 tohto nariadenia nie je zrejmé, či je táto skutočnosť zohľadnená v rozpočtových vzťahoch SR a EÚ na roky 2016 až 2018. Okrem toho nie je z textu zrejmé, či sa počíta s rizikami, ktoré by mohla priniesť strednodobá revízia viacročného finančného rámca na roky 2014 až 2020, ktorá sa taktiež uskutoční v roku 2016 v prípade, ak by sa uskutočnila substantívnejšia revízia, ktorá by viedla k navýšeniu alebo redukcii niektorých politík.

Konečné zhodnotenie, či bude SR po ukončení všetkých programov viacročného finančného rámca na roky 2014 až 2020 v pozícii čistého prijímateľa prostriedkov alebo čistého prispievateľa do všeobecného rozpočtu EÚ, bude podľa NKÚ SR závisieť od schopnosti zodpovedných národných autorít správne a včas využívať prostriedky predalokované v prospech SR.

Na vylepšenie rozpočtovej pozície SR bude podľa NKÚ SR vplývať aj schopnosť slovenských subjektov pri uchádzaní sa o prostriedky fondov EÚ z programov priamo riadených Európskou komisiou.

2.2 Stanovisko k fiškálnemu rámcu návrhu RVS na rok 2016

NKÚ SR konštatuje, že návrh RVS na roky 2016 až 2018 je vypracovaný v súlade s jednotnou metodikou ESA 2010, ktorá bola schválená Nariadením Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 549/2013 s prílohou Manuálu ESA 2010 a prílohou Programu zasielania údajov ESA 2010.

Základným cieľom pri vytváraní fiškálneho rámca je zabezpečovanie efektívnych a v dlhodobom rámci udržateľných verejných financií. Ich úlohou je podpora hospodárskeho rozvoja a zvyšovania kvality života obyvateľstva so zreteľom na dlhodobú udržateľnosť.

Podľa NKÚ SR z tohto dôvodu je potrebné strategické programovanie verejných financií určovať aj na základe vývoja aktuálne diskutovaných problematík starnutia obyvateľstva, či migrácie. Očakáva sa, že v súvislosti s tým sa zvýšia výdavky predovšetkým na zdravotnú starostlivosť, čo vytvára priestor na negatívny vývoj dlhodobej udržateľnosti verejných financií.

Hlavným fiškálnym cieľom návrhu RVS na roky 2016 až 2018 je znížiť v roku 2016 podiel salda RVS na HDP na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 na úroveň -1,93 % a následne v roku 2017 na úroveň -0,42 % a v roku 2018 na úroveň 0,00 %, čo NKÚ SR hodnotí realisticky. Fiškálne ciele verejnej správy sú tým v súlade s európskymi fiškálnymi pravidlami.

Základné parametre východiskového rámca RVS na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 za rok 2014 a ich prognózy na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Prognóza		Zmena
			2015	2016	2016 – 2015
Príjmy RVS	mil. eur	29 253,3	31 160,4	3-0 428,1	-732,3
	% HDP	38,9	40,2	37,7	-2,5
Výdavky RVS	mil. eur	31 410,2	33 284,3	31 984,6	-1 299,7
	% HDP	41,8	43,0	39,7	-3,3
Saldo RVS, resp. čisté pôžičky poskytnuté/prijaté	mil. eur	-2 156,9	-2 123,9	-1 556,5	567,4
	% HDP	-2,9	-2,7	-1,9	0,8

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Prognóza		Zmena
			2015	2016	2016 – 2015
z toho:					
o Saldo ŠR	mil. eur	-1 995,2	-1 347,0	-1 987,4	-640,4
	% HDP	-2,7	-1,7	-2,5	-0,7
o Prebytok súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy	mil. eur	-161,7	-776,9	430,9	1 207,8
	% HDP	-0,2	-1,0	0,5	1,5
HDP v b. c.	mil. eur	75 214,9	77 494,2	80 647,8	3 153,6

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

NKÚ SR nemá zásadné výhrady k základným parametrom východiskového rámca RVS na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 na rok 2016.

V príjmovej časti návrhu RVS na rok 2016 NKÚ SR sa očakáva, že vláda SR bude pokračovať v úsilí efektívnej a účinnej realizácie Akčného plánu boja proti daňovým podvodom, a tým bude pokračovať v zlepšovaní daňovej disciplíny a výberu daní.

S efektívnosťou výberu daní je spojené aj zavádzanie elektronického výkonu daňového auditu plánované na obdobie rokov 2015 až 2017. Navyše prebehne aj špecializácia súdnictva v oblasti daňových trestných činov. Rovnako legislatívne úpravy dane z pridanej hodnoty a daní z príjmov fyzických a právnických osôb budú mať podľa NKÚ SR efekt na príjmy RVS.

Výdavky verejnej správy majú v zmysle ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti zavedené povinné a záväzné limity, ktoré predstavujú významný operatívny a proticyklický nástroj riadenia RVS. Dôležitosť výdavkových limitov sa premietá do rýchlejšieho znižovania salda RVS v čase výrazného ekonomického rastu a naopak počas recesie podporuje fiškálnu expanziu.

V roku 2016 sa vplyvom výrazného zníženia čerpania výdavkov na programy EÚ z dôvodu ich pomalšieho nábehu v rámci tretieho programového obdobia predpokladá mierny pokles celkových verejných výdavkov. Následne v ďalších rokoch by sa mala podľa NKÚ SR postupným zazmluvňovaním projektov obnoviť tendencia zvyšovania čerpania prostriedkov fondov EÚ s pozitívnym vplyvom na ekonomický rast a tlmenie negatívnych účinkov nevyhnutnej konsolidácie verejných financií.

Revidované rozpočtové ciele na roky 2016 a 2018, ktoré vychádzali z predpokladu podchladenia slovenskej ekonomiky, sú podľa NKÚ SR v súlade s fiškálnymi pravidlami Paktu stability a rastu.

Podľa NKÚ SR saldá RVS v jednotlivých rokoch sú cielené k štrukturálne vyrovnanému RVS. Strednodobý rozpočtový cieľ je založený na kontinuálnom znižovaní salda RVS s primeranou mierou využitia jednorazových opatrení vlády SR. Nižšie úrokové sadzby na finančných trhoch vyvolávajú nižšie úrokové náklady štátneho dlhu, čo vytvára predpoklady na postupné zlepšovanie podielu štrukturálneho salda RVS na potenciálnom HDP.

S príjmami návrhu RVS súvisia daňové výdavky, ktoré sú v ústavnom zákone o rozpočtovej zodpovednosti definované ako položky, ktoré znižujú príjem RVS z daní, poisťného a príspevkov do poisťných fondov.

Porovnanie štruktúry orientačných daňových výdavkov na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 za rok 2014 a jej rozpočty na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Prognóza		Zmena 2016 – 2015
			2015	2016	
Orientačné daňové výdavky	mil. eur	952,9	875,9	1 029,6	153,7
	% HDP	1,3	1,1	1,3	0,1
z toho:					
o daňové výdavky	mil. eur	1 080,0	990,0	1 138,7	148,7
	% HDP	1,4	1,3	1,4	0,1
o negatívne daňové výdavky	mil. eur	-127,1	-114,1	-109,1	5,0
	% HDP	-0,2	-0,1	-0,1	0,0
HDP v b. c.	mil. eur	75 214,9	77 494,2	80 647,8	3 153,6

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

V prípade daňových výdavkov ide o zníženie položiek z vyčíslenia odchýlok medzi platným daňovým systémom a daňovým systémom, ktorý by neobsahoval žiadne výnimky zo základu dane, oslobodenia príjmov, odpočítateľné položky, znížené sadzby, daňové bonusy a iné daňové úľavy. Uvedená definícia však nie je jednoznačná, napr. z hľadiska metodiky spôsobu ich vyčíslenia pri obmedzenej dostupnosti niektorých údajov. Jednotná metodika nie je upravená ani v rámci EÚ napriek tomu, že Smernica Rady EÚ č. 2011/85/EÚ o požiadavkách na rozpočtové rámce ukladá povinnosť členským štátom EÚ publikovať svoje daňové výdavky.

Aj z tohto dôvodu sú daňové výdavky v návrhu RVS na roky 2016 odhadnuté len orientačne na základe opatrení s rozhodujúcim rozpočtovým vplyvom, a preto NKÚ SR k nim nezaujíma stanovisko.

NKÚ SR vo výdavkovej časti návrhu RVS na rok 2016 očakáva, že vláda SR naplní rozpočtové predpoklady spojené s realizáciou reformy štátnej správy ESO a ďalších úsporných opatrení. Zároveň v prípade nepriaznivého vývoja hrubého dlhu verejnej správy, resp. salda RVS očakáva, že vláda SR prijme nevyhnuté dodatočné konsolidačné opatrenia.

2.3 Stanovisko k pozícii verejných financií návrhu RVS na rok 2016

NKÚ SR pri hodnotení pozície verejných financií na rok 2016 zohľadnil postup Európskej komisie používaný v preventívnej časti Paktu stability a rastu, a to prostredníctvom ukazovateľa konsolidačného úsilia, ktorý sa počíta medziročnou zmenou podielu štrukturálneho salda RVS na potenciálnom HDP.

Tento postup umožňuje agregovaný pohľad na snahu vlády SR konsolidovať vývoj verejných financií. Štrukturálne saldo RVS je v tomto prípade definované ako čisté pôžičky RVS, ktoré sú očistené o vplyv cyklickej zložky a následne o jednorazové a dočasné opatrenia vlády SR.

Cyklická zložka vyjadruje reakciu príjmov a výdavkov RVS a HDP na zmeny v produkčnej medzere, ktorá je odhadnutá na základe prognóz rastu reálneho a potenciálneho HDP. To znamená, že závisí od veľkosti produkčnej medzery a od elasticít vybraných príjmových a výdavkových kategórií verejných financií, ktoré reagujú na konjunkturálne alebo recesné zmeny v produkčnej medzere spojenej s výkyvmi v ekonomickej aktivite. Citlivosť salda RVS na zmeny v produkčnej medzere sa preberá z odhadov Európskej komisie, ktoré vychádzajú z metodiky Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj.

Porovnanie podielu cyklicky upraveného salda RVS na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 na potenciálnom HDP za rok 2014, očakávanej skutočnosti na rok 2015 a jeho prognózy na rok 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Očakávaná skutočnosť 2015	Prognóza 2016	Zmena 2016 - 2015
A. Saldo RVS	% HDP	-2,8	-2,7	-1,9	0,8
B. Cyklická zložka	% HDP	-0,7	-0,5	-0,3	0,2
Cyklicky upravené saldo RVS (A - B)	% HDP	-2,1	-2,2	-1,6	0,6

Zdroj: Návrh rozpočtového plánu SR na rok 2016

V medziročnom znížení podielu cyklicky upraveného salda RVS na potenciálnom HDP o 0,61 p. b. na úroveň -1,63 % v roku 2016 je podľa NKÚ SR premietnuté nielen zlepšenie prognózy reálneho a potenciálneho HDP spojeného s uzatváraním produkčnej medzery a Európskou komisiou odhadnuté elasticity príjmov a výdavkov RVS voči tejto medzere, ale aj vplyv konsolidačných opatrení vlády SR. Cyklicky upravené saldo RVS tak odzrkadľuje stav verejných financií za predpokladu, že ekonomika funguje na svojej potenciálnej úrovni. Konsolidačné opatrenia predstavujú podiel na HDP na úrovni 0,8 % v roku 2016.

Jednorazové a dočasné opatrenia vlády SR predstavujú príjmy alebo výdavky, ktoré nemajú trvalý alebo opakujúci sa charakter a majú časovo obmedzený vplyv na saldo RVS, t. j. nevedú k trvalej zmene rozpočtovej pozície.

Porovnanie podielu štrukturálneho salda RVS na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 na potenciálnom HDP za rok 2014 a jeho prognózy na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Prognóza		Zmena 2016 - 2015
			2015	2016	
A. Cyklicky upravené saldo RVS	%	-2,1	-2,2	-1,6	0,6
B. Jednorazové a dočasné opatrenia vlády	%	0,3	0,1	-0,1	-0,2
C. Štrukturálne saldo RVS (A - B)	%	-2,4	-2,3	-1,5	0,8
Konsolidačné úsilie (medziročná zmena C)	%	-0,5	0,0	0,8	0,8

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Podiel štrukturálneho salda RVS na potenciálnom HDP v roku 2016 sa má v rámci odhadovaného vplyvu cyklickej zložky na úrovni -0,3 % pri nulovom vplyve jednorazových a dočasných opatrení vlády SR medziročne zlepšiť o 0,8 p. b. na úroveň -1,6 %. Konsolidačné úsilie na základe medziročnej zmeny podielu štrukturálneho salda RVS na HDP na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 má v roku 2016 dosiahnuť úroveň 0,8 %.

Podľa NKÚ SR sa tým preukazuje vyššia miera fiškálnej reštrikcie vlády SR, ktorej hranica požadovaná pravidlami preventívnej časti Paktu stability a rastu je na úrovni 0,5 % HDP ročne. Požadovanú mieru konsolidácie však určuje kombinácia viacerých faktorov, konkrétne výška hrubého dlhu, riziká dlhodobej udržateľnosti a úroveň, resp. zmena produkčnej medzery podľa jarnej predikcie Európskej komisie. Kým v rokoch 2014 a 2015 sa vzhľadom na výrazne negatívnu produkčnú medzeru nepožadovalo znižovanie štrukturálneho sala, v roku 2016 by podľa požiadaviek Európskej komisie malo Slovensko konsolidovať medziročne o 0,25 % HDP. V rokoch 2017 a 2018 sa vyžaduje konsolidácia 0,5 % HDP až do dosiahnutia strednodobého rozpočtového cieľa.

V roku 2016 sa však podľa NKÚ SR očakáva slabšie konsolidačné úsilie vlády SR, ktoré sa odvíja od spomaleného čerpania prostriedkov eurofondov, čo vyvoláva nižšie nároky na spolufinancovanie a zlepšenie štrukturálneho salda. Črty neutrálnej hospodárskej politiky sa očakávajú až v roku 2018.

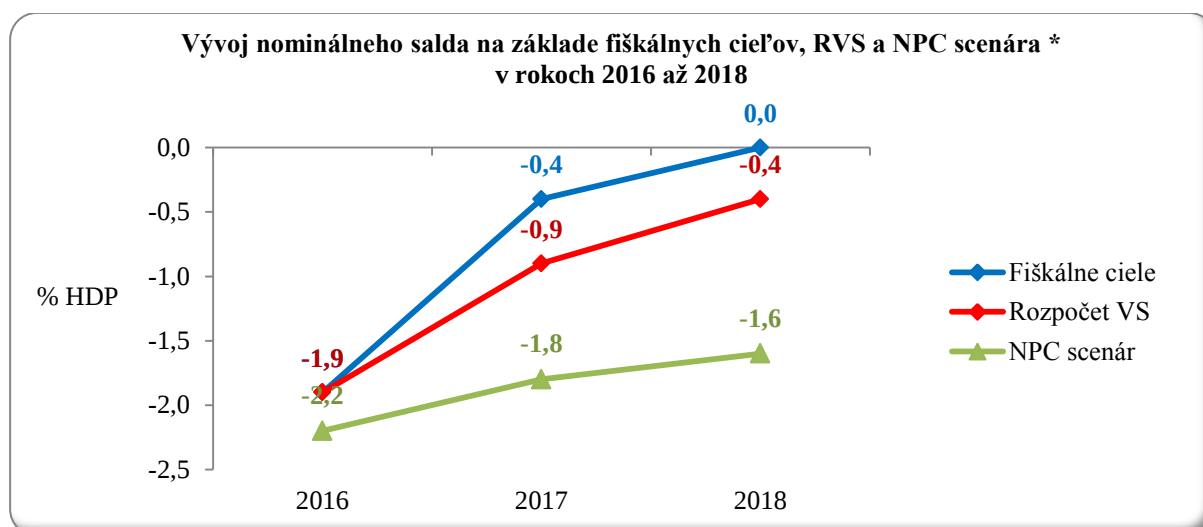
Európska komisia od júla 2014 umožnila svojim členským štátom EÚ dočasne upravovať konsolidačné úsilie požadované preventívnou časťou Paktu stability a rastu o tzv. investičnú klauzulu pri splnení určitých podmienok. Jednou zo základných častí v rámci preventívnej časti Paktu stability a rastu je aj plnenie výdavkového pravidla, ktoré definuje rast výdavkov verejnej správy ako ďalší faktor umožňujúci dosiahnutie stanoveného konsolidačného úsilia.

V roku 2016 sa však neočakáva využitie investičnej klauzuly, podľa ktorej je možné odchyliť sa od konsolidačného úsilia o výdavky ŠR na spolufinancovanie prostriedkov z fondov EÚ upravené o výdavky na spoločnú poľnohospodársku politiku a politiku rybného hospodárstva. Vysvetlením neuplatnenia investičnej klauzuly v roku 2016 je podľa NKÚ SR prognózované zlepšenie ekonomického rastu eurozóny s pozitívnym vplyvom na potenciálny HDP a tým aj zlepšovanie negatívneho podielu produkčnej medzery na potenciálnom HDP.

Porovnaním salda zahrnutého v rozpočtových cieľoch so scenárom nezmenených politik možno odhadnúť rozsah opatrení potrebných na naplnenie fiškálnych cieľov a vplyv konsolidácie.

Scenár nezmenených politik predpokladá zachovanie existujúcej legislatívy a nevytváranie nových opatrení pri vývoji verejných financií, pričom rozpočtové položky ovplyvňuje len makroekonomický vývoj. Cieľom scenára nezmenených politik je definovať a vyčíslieť opatrenia a ich rozsah potrebný na naplnenie rozpočtových cieľov. Vytvára odhad vývoja schodku verejnej správy za podmienok rovnakej legislatívy a aktuálneho odhadu vývoja makroekonomických ukazovateľov.

Porovnanie nominálneho salda RVS s fiškálnymi cieľmi a scenárom nezmenených politik na roky 2016 až 2018 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Návrh rozpočtového plánu SR na rok 2016

* „NPC scenár“ (scenár nezmenených politik, tzv. no-policy-change scenario) je scenár vývoja verejných financií za predpokladu, že by vláda resp. parlament neprijímali žiadne opatrenia a ich vývoj by bol podmienený len makroekonomickým vývojom a existujúcimi politikami vrátane účinnej legislatívy.

Podľa NKÚ SR fiškálna politika vlády SR vytvára nielen priestor pre riešenie prípadných problémov s dopadom na verejné financie v roku 2016, ale aj pre zlepšenie podmienok na dosiahnutie strednodobého rozpočtového cieľa v roku 2018.

2.4 Stanovisko k prognóze hrubého dlhu verejnej správy v návrhu RVS na rok 2016

Hrubý dlh verejnej správy tzv. maastrichtský dlh predstavuje konsolidovaný súčet všetkých nesplatených záväzkov sektora verejnej správy ku koncu roka v nominálnej hodnote, ktoré vznikli na základe prijatých vkladov, emitovaných cenných papierov iných ako akcie, okrem finančných derivátov a prijatých pôžičiek, ale bez záväzkov z nesplatených úrokov.

Jedným z maastrichtských kritérií používaných pri hodnotení kvality verejných financií krajín EÚ je podiel hrubého dlhu verejnej správy na HDP. Hrubý dlh verejnej správy je rozhodujúcim ukazovateľom vyjadrujúcim vývoj zadlženia verejnej správy pre účely procedúry nadmerného deficitu.

Po zvýšení rastu hrubého dlhu verejnej správy v rokoch 2008 až 2011 bol prijatý ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti a opatrenia na fiškálnu konsolidáciu, ktoré sa týkali tak príjmovej, ako aj výdavkovej strany RVS. Tieto opatrenia boli zamerané na medziročné znižovanie podielu salda RVS na HDP a v strednodobom horizonte mali zabezpečiť postupný pokles podielu hrubého dlhu verejnej správy na HDP a tým aj dlhodobú udržateľnosť verejných financií.

Porovnanie hrubého dlhu verejnej správy v metodike ESA 2010 a jeho podielu na HDP za rok 2014 a prognózy na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Prognóza		Zmena
			2015	2016	2016 – 2015
Hrubý dlh verejnej správy	mil. eur	40 174	40 297	40 896	+ 599
Podiel dlhu verejnej správy na HDP	% HDP	53,6	52,8	52,1	-0,7

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Prechod na novú metodiku ESA 2010 implementovanú od 1. septembra 2014 priniesol zaradenie nových subjektov do sektora verejnej správy, ktoré nominálne zvýšili HDP, v pomere ku ktorému sa porovnáva hrubý dlh verejnej správy. Hrubý dlh verejnej správy sa tak po prepočítaní v metodike ESA 2010 v roku 2014 znížil z úrovne 54,6 % na úroveň 53,6 %, čo predstavuje medziročný pokles o 1,0 %.

Hrubý dlh verejnej správy má dosiahnuť ku koncu roka 2015 maximálnu úroveň 52,8 % a v roku 2016 úroveň 52,1 % z HDP, čo bude pod úrovňou referenčnej hodnoty maastrichtského kritéria stanoveného hranicou 60,0 % z HDP. Tento vývoj však podľa NKÚ SR znamená prekročenie hranice definovanej v článku 12 ods. 3 ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti, podľa ktorého „ak výška dlhu dosiahne 50 % podielu na HDP a zároveň nedosiahne 53 % podielu na HDP, Ministerstvo financií SR zasiela NR SR písomné zdôvodnenie výšky dlhu vrátane návrhu opatrení na jeho zníženie“.

Článok 6 odseku 3 ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2015, ustanovuje, že ak celková suma dlhu obce alebo VÚC dosiahne 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a viac, obec alebo VÚC sú povinní zaplatiť pokutu, ktorú ukladá Ministerstvo financií SR, a to vo výške 5 % z rozdielu medzi celkovou sumou dlhu a 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka. Nadväzuje tým na § 17 zákona o rozpočtových

pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého sa obmedzujú jej možnosti v oblasti zadlžovania.

Štruktúru hrubého dlhu verejnej správy v metodike ESA 2010 a jeho podielu na HDP za rok 2014 a prognózy na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Prognóza		Zmena 2016 – 2015
			2015	2016	
Hrubý dlh verejnej správy	% HDP	53,6	52,8	52,1	-0,7
v tom:					
1. štátny dlh	% HDP	48,1	47,5	47,1	-0,4
2. dlh ostatných subjektov verejnej správy	% HDP	1,9	1,9	1,7	-0,2
3. podiel SR na dlhu EFSF	% HDP	2,7	2,6	2,5	-0,1
4. vklad do ESM	% HDP	0,9	0,9	0,8	-0,1

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Najväčší podiel na znížení celkového hrubého dlhu verejnej správy v roku 2016 bude predstavovať predovšetkým štátny dlh, ktorého podiel na HDP sa má medziročne znížiť o 0,4 p. b. na úroveň 47,1 %.

Prognózu štátneho dlhu na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Štátny dlh	40 748	50,53	-2 823,0	93,5	1 427,0	103,6
Štátna pokladnica	6 863	8,51	1 859,0	137,2	264,0	104,0
Čisté štátne záväzky	47 611	59,04	-964,0	98,0	1 691,0	103,7

Zdroj: Návrh rozpočtu VPS na roky 2016 až 2018

Štátny dlh tvorí hodnota emitovaných štátnych dlhopisov, štátnych pokladničných poukázok a vládnych úverov. Na jeho vývoj v roku 2016 bude pozitívne pôsobiť aj zmena stavu výpožičiek zo Štátnej pokladnice používaných Agentúrou pre riadenie dlhu a likvidity na krytie štátneho dlhu, ktoré nezvyšujú záväzky vlády SR, t. j. umožňujú znižovať potrebu emitovania dlhových nástrojov.

Porovnanie príspevkov faktorov s najväčším vplyvom na vývoj hrubého dlhu verejnej správy na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 za rok 2014 a ich prognózy na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Prognóza	
			2015	2016
Hrubý dlh verejnej správy k 1.1.	mil. eur	40 174	40 297	40 896
Zmena celkom za rok	mil. eur	123	599	1 129
Deficit ŠR na hotovostnom princípe	mil. eur	2 923	1 956	1 970
Prostriedky ŠP na financovanie potrieb štátu	mil. eur	-2 377	-1 298	-721
Podiel na dlhu EFSF	mil. eur	102	19	0
Vklady do ESM	mil. eur	132	0	0
Emisný diskont	mil. eur	11	18	39
Diskont pri splatení dlhopisov	mil. eur	-114	-86	-61
Saldo prijatých a splatených úverov ost. subj. VS	mil. eur	-521	-19	-97
Ostatné	mil. eur	-35	9	-1
Hrubý dlh verejnej správy k 31.12.	mil. eur	40 297	40 896	42 025

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Významným faktorom znižovania hrubého dlhu verejnej správy v prognózovanom období roku 2015 je financovanie zo Štátnej pokladnice. V máji 2015 bola predaná majetková účasť štátu vo výške 49 % v spoločnosti Slovak Telekom nemeckej spoločnosti Deutsche Telekom AG, ktorá zaplatila za podiel v Slovak Telekom 900 miliónov eur. Z toho 100 miliónov eur je viazaných na osobitnom účte pre prípadné súdne spory. K dispozícii pre zníženie hrubého dlhu verejnej správy je výnos hotovosti vo výške 800 mil. eur.

Na medziročné nominálne zvýšenie hrubého dlhu verejnej správy oproti očakávanému stavu k 31. decembru 2015 o 1 129 mil. eur na 42 025 mil. eur bude mať negatívny dopad najmä rozpočtovaný deficit ŠR vo výške 1 970 mil. eur. Pozitívne by mali prispieť prostriedky Štátnej pokladnice využité na financovanie potrieb štátu v sume 721 mil. eur.

Primárnym predpokladom tvorby rozpočtu nákladov štátneho dlhu sú očakávané úrokové sadzby na finančnom trhu, o ktorých rokuje Výbor pre makroekonomické prognózy.

Porovnanie prognózy nákladov štátneho dlhu na hotovostnej báze na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Štátny dlh (úroky) (v mil. eur)		Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
				Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
		Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Hotovostný princíp	ŠR - transfer na saldo účet	1 190,9	1,48	-101,7	92,1	16,3	101,4
	ŠR - poplatky	0,3	0,00	0,0	100,0	0,0	100,0
	Spolu v rozpočte kapitoly VPS	1 191,1	1,48	-101,7	92,1	16,3	101,4
Saldo účet	Príjmy z finančných operácií ARDAL	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Náklady na štátny dlh spolu		1 191,1	1,48	-101,7	92,1	16,3	101,4

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Súhrnné zaťaženie verejných financií úrokovými nákladmi sa sleduje na hotovostnom princípe, ako aj akruálnym spôsobom. Pri hotovostnom vykazovaní nákladov štátneho dlhu na rozdiel od akruálneho vykazovania sú do hodnoty týchto nákladov v danom roku zahrnuté len v danom roku uhradené položky. V súvislosti s vykazovaním nákladov štátneho dlhu na hotovostnom princípe bol v roku 2012 zavedený tzv. saldo účet, v ktorom sa uvádzajú len čisté výdavky, t. j. rozpočtované výdavky zmenšené o príjmy.

Porovnanie prognózy nákladov štátneho dlhu na akruálnom princípe na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Akruálne náklady (v mil. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Úroky a diskont cenných papierov štátu	1 125,3	1,40	-64,6	94,6	-39,0	96,7
Úroky z prijatých vládnych úverov	61,1	0,08	1,0	101,7	2,2	103,7
Poplatky	10,5	0,01	0,0	100,0	0,0	100,0
Úroky platené Štátnou pokladnicou (refinančný systém)	47,0	0,06	4,2	109,8	-1,0	97,9
Spolu	1 243,9	1,54	-59,4	95,4	-37,8	97,1

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Celkové zaťaženie verejných financií úrokovými nákladmi sa sleduje aj aktuálnym spôsobom, t. j. na princípe účtovania nákladov do obdobia, s ktorým časovo i vecne súvisia. Aktuálne sledovanie a vykazovanie aktuálnych nákladov presnejšie odzrkadľuje reálne náklady štátu na dlhovú službu v jednotlivých rokoch.

Za účelom zabezpečenia transparentného, obozretného a nákladovo úsporného spôsobu likvidity štátneho dlhu a prístupu na finančný trh za predpokladu udržateľnej a akceptovateľnej úrovne rizík obsiahnutých v štátnom dlhu sú zadefinované parametre refinančných a úrokových rizík štátneho dlhu.

Refinančné riziko predstavuje riziko, že štát si nedokáže požičať finančné prostriedky na krytie svojho splatného štátneho dlhu k dátumu splatnosti alebo si dokáže požičať iba s ťažkosťami za relatívne nevýhodných podmienok. Riziko predstavuje aj neistota, či potrebné obchody bude možné na finančných trhoch realizovať v požadovanom rozsahu.

Úrokové riziko je riziko vyplývajúce z dopadu zmien trhových úrokových sadzieb na dlhové portfólio SR. Toto riziko vyplýva z potreby refinancovania dlhu, ktorý bude splatný v budúcnosti pri neznámych, resp. odhadovaných úrokových sadzbách.

Riziku nárastu úrokových sadzieb sú podľa NKÚ SR vystavené hlavne záväzky naviazané na pohyblivú úrokovú sadzbu, ktoré k 30. júnu 2015 predstavovali zhruba 4,62 % celého portfólia.

Porovnanie ukazovateľov refinančného rizika a úrokového rizika k 31. decembru 2012, k 31. decembru 2013 a k 31. decembru 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Dátum	Refinancovanie v 1 roku [%] optimum 25 %	Zmena úroku v 1 roku [%] optimum 25 %	Refinancovanie v 5 rokoch [%] optimum 65 %	Zmena úroku v 5 rokoch [%] optimum 65 %
31.12.2012	13,32 %	20,26 %	59,27 %	59,31 %
31.12.2013	9,61 %	16,59 %	47,65 %	47,69 %
31.12.2014	12,31 %	16,54 %	45,51 %	45,54 %

Zdroj: Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity

Hodnota refinančného rizika kumulatívnej splatnosti do jedného roka bola stanovená na úrovni 25,0 % zahrnutých záväzkov splatných do jedného roka k celkovým zahrnutým záväzkom. Toto kritérium vykazovalo k 31. decembru 2014 hodnotu 12,31 %.

Hodnota úrokového rizika kumulatívnej splatnosti do jedného roka bola stanovená na úrovni 25,0 % zahrnutých záväzkov splatných do jedného roka k celkovým zahrnutým záväzkom. Toto kritérium vykazovalo k 31. decembru 2014 hodnotu 16,54 %.

Hodnota refinančného rizika kumulatívnej splatnosti do piatich rokov bola stanovená úrovni 65,0 % zahrnutých záväzkov splatných do piatich rokov k celkovým zahrnutým záväzkom. Toto kritérium vykazovalo k 31. decembru 2014 hodnotu 45,51 %.

Hodnota úrokového rizika kumulatívnej splatnosti do piatich rokov bola stanovená na úrovni 65,0 % zahrnutých záväzkov splatných do piatich rokov k celkovým zahrnutým záväzkom. Toto kritérium vykazovalo k 31. decembru 2014 hodnotu 45,54 %.

Na základe skúseností z uplynulých rokov, odporúčaní investorov, bánk a ratingových agentúr bolo prijaté sprísnenie hodnôt splatných aj preceňovaných finančných záväzkov štátu

v novej stratégii na roky 2015 až 2018. Dodržiavanie novostanovených cieľov smeruje portfólio štátnych záväzkov do oblasti menšieho rizika pri refinancovaní aj v oblasti úrokových sadzieb, čo je spojené s relatívnym nárastom výdavkov. Novým nastavením rizikových parametrov sa Slovensko pridružilo ku krajinám s moderným a prísny prístupom k riadeniu finančného rizika.

Pri refinančnom riziku bol stanovený strategický zámer udržiavať podiel súčtu všetkých splatných záväzkov štátu v prvom roku k celkovým finančným záväzkom čo najbližšie k hodnote 20 % a udržiavanie podielu súčtu všetkých splatných záväzkov v období do piatich rokov k celkovým finančným záväzkom čo najbližšie k hodnote 55 %.

Pri úrokovom riziku bol stanovený strategický zámer udržiavať podiel súčtu všetkých záväzkov preceňovaných v období do jedného roka k celkovým finančným záväzkom čo najbližšie k hodnote 25 % a udržiavanie podielu súčtu všetkých splatných záväzkov preceňovaných v období do piatich rokov k celkovým finančným záväzkom čo najbližšie k hodnote 55 %.

V roku 2016 bude podľa NKÚ SR dôležité za predpokladu dodržiavania základných parametrov refinančného a úrokového rizika predlžovať durácie a rozkladať splatnosť portfólia štátnych dlhopisov a úverov na dlhšie obdobie, čo by malo umožniť celkové zlepšenie podmienok krytia štátneho dlhu a prispieť k stabilizácii výdavkov ŠR na jeho obsluhu.

Porovnanie potreby finančných prostriedkov na splácanie štátneho dlhu za rok 2015 a prognózy na rok 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Ukazovateľ (v mil. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Deficit ŠR	1 970,0	2,44	-1 014,0	66,0	14,0	100,7
Splatný štátny dlh	4 624,0	5,73	2 064,0	180,6	1 302,0	139,2
Celková finančná potreba MF SR	6 594,0	8,18	1 050,0	118,9	1 316,0	124,9

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Reálnu zadlženosť je z analytického pohľadu lepšie sledovať aj prostredníctvom údajov o čistom dlhu, ktorý predstavuje hrubý dlh verejnej správy znížený o likvidné finančné aktíva, t. j. hotovosť, depozitá, cenné papiere, poskytnuté pôžičky a kótované akcie. Likvidné finančné aktíva tvorí najmä hotovostná rezerva. V rokoch 2015 až 2017 je predpoklad, že čistý dlh sa bude pohybovať o približne 4% nižšie ako hrubý dlh verejnej správy.

V súlade s odsekom 4 článku 9 zákona o rozpočtovej zodpovednosti obsahuje návrh RVS na roky 2016 až 2018 aj údaje o podmienených záväzkoch.

Podmienené záväzky predstavujú iné pasíva účtovnej jednotky, ktorá ich vykazuje v poznámkach ako súčasť svojej individuálnej závierky. Vo verejnej správe sú podmienené záväzky vykazované, napr. ako záruky, záväzky z právnych sporov, záväzky zo všeobecne platných právnych predpisov a pod. K 31. decembru 2014 vzrástli medziročne o 1 350,5 mil. eur na úroveň 13 413,8 mil. eur.

Najväčšie podmienené záväzky vykazuje Ministerstvo financií SR vo výške 9 393,9 mil. eur. Tieto záväzky vznikli najmä z poskytnutých záruk EFSF, upísanej kapitálovej účasti splatnej na vyzvanie v ESM, z medzinárodných investičných arbitráží domnelým porušením bilaterálnych investičných dohôd uzatváraných medzi suverénnymi štátmi na podporu a ochranu investícií.

Dosiahnutie ďalšieho poklesu dlhu verejnej správy v nasledujúcich rokoch je podmienené najmä zlepšením primárneho salda a rastom nominálneho HDP. Vzhľadom na nízke úrokové sadzby a pokračujúcu konsolidáciu je možné predpokladať ďalšie úspešné znižovanie hrubého dlhu verejnej správy v najbližších rokoch.

3 Stanovisko k návrhu ŠR na rok 2016

Podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy je ŠR základnou súčasťou RVS. ŠR je vypracovaný na hotovostnej báze a NR SR ho schvaľuje zákonom. Zabezpečuje sa ním financovanie hlavných funkcií štátu v príslušnom rozpočtovom roku. ŠR tvoria predovšetkým:

- príjmy ŠR v členení podľa kapitol,
- výdavky ŠR na vykonávanie aktivít nevyhnutných na plnenie zámerov a cieľov programov vlády SR v členení podľa kapitol,
- prebytok ŠR alebo schodok ŠR, ak príjmy a výdavky nie sú vyrovnané.

Príjmy ŠR tvoria najmä dane, pokuty a poplatky, úroky z prostriedkov získaných z úverov, príjmy kapitol, výnosy z majetkových účastí štátu a príjmy z prevodu správy majetku vo vlastníctve SR, odvody za porušenie finančnej disciplíny a úroky z kreditných zostatkov peňažných prostriedkov vedených na účtoch Štátnej pokladnice.

Z výdavkov ŠR sa hradia najmä výdavky štátnych rozpočtových organizácií a príspevky štátnym príspevkovým organizáciám, výdavky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv, ktorými je SR viazaná, odvody EÚ, výdavky na prenesený výkon štátnej správy obciam a VÚC a úroky a poplatky spojené so správou schodku ŠR a správou štátneho dlhu.

Predložený návrh ŠR na rok 2016 je vypracovaný podľa druhovej, organizačnej a ekonomickej rozpočtovej klasifikácie. Označuje druh rozpočtu, umožňuje identifikáciu rozpočtových operácií podľa kapitol ŠR, triedi rovnorodé druhy príjmov a výdavkov a vymedzuje bežné a kapitálové výdavky. Výdavky ŠR sú rozpísané aj podľa funkčnej a štatistickej klasifikácie výdavkov verejnej správy.

Podľa NKÚ SR je predložený návrh ŠR vypracovaný v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy, vyhláškou Štatistického úradu SR č. 257/2014 Z. z., ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy, príručkou na zostavenie návrhu RVS na roky 2016 až 2018 č. MF/008154/2015-411 a Opatrením Ministerstva financií SR č. MF/010175/2004-42 z 8. decembra 2014, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie.

3.1 Stanovisko k rozpočtovému rámcu návrhu ŠR na rok 2016

Ohraničujúcimi faktormi salda ŠR na aktuálnej báze v metodike ESA 2010, ktorý je na hotovostnú bázu pretransformovaný pomocou modifikujúcich faktorov, je saldo RVS a prebytok ostatných subjektov verejnej správy.

Na základe takto pretransformovaného salda ŠR a odhadovaných príjmov na hotovostnej báze sa rozpočtujú výdavky ŠR, čo tvorí rámec ŠR na hotovostnej báze.

Transformáciu aktuálneho salda ŠR v metodike ESA 2010 pomocou modifikujúcich faktorov na hotovostné saldo ŠR v návrhu rozpočtu na rok 2016 a jeho porovnanie s rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v mil. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Saldo ŠR na aktuálnej báze	-1 987,4	-2,46	636,4	75,7	-640,4	147,5
Modifikujúce faktory	-17,0	-0,02	-376,8	-4,7	-625,8	-2,8
Saldo ŠR na hotovostnej báze	-1 970,4	-2,44	1 013,2	66,0	-14,6	100,7
Príjmy	14 026,8	17,39	-468,1	96,8	-1 268,5	91,7
Výdavky	15 997,2	19,84	-1 481,3	91,5	-1 253,9	92,7
HDP v b. c.	80 647,8	100,00	2 731,8	103,5	3 153,6	104,1

Zdroj: RVS na roky 2016 až 2018

V návrhu RVS na rok 2016 sa znižuje rozdiel medzi rozpočtovaním ŠR na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 a jeho rozpočtovaním na hotovostnej báze, čomu zodpovedá aj medziročný pokles modifikujúcich faktorov ŠR o -376,8 mil. eur na -17,0 mil. eur.

Modifikujúce faktory ŠR v návrhu rozpočtu na rok 2016 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Modifikujúce faktory, z toho:	-16 962,0	-0,02	-376 770,0	-4,7	-625 728,0	-2,8
z toho:						
1. Saldo rozpočtových operácií ŠFA bez finančných operácií	209 673,0	0,26	-60 317,0	77,7	-888 676,0	19,1
2. Vplyv časového rozlíšenia platených úrokov	-52 994,0	-0,07	-42 318,0	496,4	45 383,0	53,9
3. Časové rozlíšenie daňových príjmov (vrátane VPÚ)	66 874,0	0,08	-287 422,0	18,9	-28 198,0	70,3
4. Daňové kredity	-259 663,0	-0,32	-2 202,0	100,9	2 659,0	99,0
5. Zvýš. daň. a odv. príjmov - valoriz. - kolekt. vyjedn.	0,0	0,00	-9 447,0	0,0	0,0	-
6. Časové rozlíšenie odvodu do rozpočtu EÚ	0,0	0,00	0,0	-	58 144,0	0,0
7. Medziročná zmena stavu pohľadávok EÚ	0,0	0,00	0,0	-	-30 694,0	0,0
8. Zníženie pohľadávky voči EÚ z dôvodu korekcií	0,0	0,00	0,0	-	235 000,0	0,0

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
9. Zmena stavu záväzkov štátu voči železn. spoločn.	0,0	0,00	0,0	-	0,0	-
10. Medziročná zmena stavu mimorozpočtových účtov	0,0	0,00	0,0	-	-13 055,0	0,0
11. Vylúčenie príjmov z predaja ropy a rop. výrobkov	0,0	0,00	0,0	-	0,0	-
12. Superdividendy	0,0	0,00	0,0	-	8 926,0	0,0
13. Časové rozlíšenie dividend	0,0	0,00	0,0	-	0,0	-
14. Ostatné úpravy	19 148,0	0,02	24 936,0	-330,8	-15 217,0	55,7

Zdroj: RVS na roky 2016 až 2018

Podľa návrhu RVS na rok 2016 najvýraznejší vplyv na medziročné zníženie modifikujúcich faktorov ŠR má mať časové rozlíšenie daňových príjmov, ktoré medziročne poklesne o 287 422 tis. eur na úroveň 66 874 tis. eur. Časové rozlíšenie daňových príjmov predstavuje rozdiel medzi akruálnymi a hotovostnými daňami, vrátane negatívneho vplyvu výdavkov určených na verejnoprospešný účel. Tento rozdiel je spôsobený platením niektorých daní až po ukončení zdaňovacieho obdobia v nasledujúcom mesiaci alebo štvrtroku. U iných daní sa počas roka platia preddavky a zúčtovávajú sa až v nasledujúcom roku.

Saldo rozpočtových operácií štátnych finančných aktív bez finančných operácií, ktoré sa má medziročne znížiť o 60 317,0 tis. eur na 209 673,0 tis. eur predstavuje ďalší výrazný vplyv na modifikujúce faktory.

Rozhodujúcimi príjmovými operáciami štátnych finančných aktív v roku 2016 má byť odvod pre vybrané finančné inštitúcie, ktorý je určený na krytie prípadných kríz vo finančnom sektore a jeho ochranu v sume 113 806 tis. eur. V zmysle zákona č. 87/2015 Z. z., ktorým sa novelizoval zákon č. 384/2011 Z. z. o osobitnom odvode vybraných finančných inštitúcií je možné použiť takto vytvorené štátne finančné aktíva aj na posilnenie vlastných zdrojov financovania právnických osôb so 100 % majetkovou účasťou štátu a tiež osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach v zmysle zákona č. 235/2012 Z. z. o osobitnom odvode z podnikania v regulovaných odvetviach v sume 85 094 tis. eur, z ktorého sa môžu financovať prioritné projekty na naštartovanie hospodárskeho rastu a zamestnanosti.

Medzi rozhodujúce finančné operácie na strane výdavkov štátnych finančných aktív sa v roku 2016 zaraďuje poskytovanie úverov a pôžičiek, účasť na majetku a splácanie istiny vo výške 4 080 tis. eur.

Správnym vyčíslením modifikujúcich faktorov ŠR sa podľa NKÚ SR naplnili predpoklady transformácie schodku ŠR na akruálnej báze na jeho hotovostnú bázu. Takto pretransformovaný schodok ŠR spolu s prognózovanými hotovostnými príjmami ŠR vytvárajú podmienky pre rozpočtovanie výdavkov ŠR.

3.2 Stanovisko k súhrnným ukazovateľom návrhu ŠR na rok 2016

Návrh súhrnných ukazovateľov príjmov a výdavkov ŠR na rok 2016 predstavuje podľa NKÚ SR výsledok opatrení vlády SR súvisiacich s pokračujúcou konsolidáciou verejných financií. Návrh je vypracovaný v súlade so základným cieľom fiškálnej politiky, a to zabezpečením efektívnych a dlhodobo udržateľných verejných financií.

Porovnanie štruktúry príjmov a výdavkov ŠR na hotovostnej báze za rok 2014 a jej rozpočtov na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Rozpočet		Zmena 2016-2015
			2015	2016	
Príjmy ŠR	mil. eur	12 496,8	14 494,9	14 026,8	-468,1
	% z HDP	16,6	18,6	17,4	-1,2
z toho:					
• daňové príjmy	mil. eur	9 293,1	10 037,5	10 743,9	706,4
	% z HDP	12,4	12,9	13,3	0,4
• nedaňové príjmy	mil. eur	1 635,6	1 144,2	1 107,6	-36,6
	% z HDP	2,2	1,5	1,4	-0,1
• granty a transfery	mil. eur	1 568,2	3 313,2	2 175,3	-1 137,9
	% z HDP	2,1	4,3	2,7	-1,6
Výdavky ŠR	mil. eur	15 420,2	17 478,5	15 997,2	-1 481,3
	% z HDP	20,5	22,4	19,8	-2,6
z toho:					
• bežné výdavky	mil. eur	13 441,1	14 931,7	14 202,9	-728,8
	% z HDP	17,9	19,2	17,6	-1,6
• kapitálové výdavky	mil. eur	1 979,1	2 546,8	1 794,3	-752,5
	% z HDP	2,6	3,3	2,2	-1,0
Schodok ŠR	mil. eur	-2 923,4	-2 983,6	-1 970,4	1 013,2
	% z HDP	-3,9	-3,8	-2,4	1,4
HDP v b. c.	mil. eur	75 214,9	77 916,0	80 647,8	2 731,8

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Príjmy ŠR na rok 2016 sa navrhujú vo výške 14 026,8 mil. eur, čo je o 468,1 mil. eur menej oproti rozpočtu na rok 2015. Daňové príjmy sa medziročne zvyšujú o 706,4 mil. eur na úroveň 10 743,9 mil. eur, nedaňové príjmy sa znižujú o 36,6 mil. eur na úroveň 1 107,6 mil. eur. Granty a transfery sa v roku 2016 medziročne znižia o 1 137,9 mil. eur na úroveň 2 175,3 mil. eur.

Daňové príjmy

Porovnanie daňových príjmov za rok 2014 a ich rozpočtov na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Rozpočet		Zmena 2016 – 2015
			2015	2016	
Daňové príjmy ŠR bez sankcií	tis. eur	9 268 552	10 407 545	10 732 098	324 553,0
	% HDP	12,3	13,4	13,3	-0,1
z toho:					
Dane z príjmov a kapitálového majetku	tis. eur	2 324 727	2 848 557	3 010 410	161 853,0
	% HDP	3,1	3,7	3,7	0,1
z toho:					
• daň z príjmov fyzických osôb	tis. eur	238 392	42 884	17 979	-24 905,0
	% HDP	0,3	0,1	0,0	0,0
• daň z príjmov právnických osôb	tis. eur	1 911 274	2 646 718	2 825 628	178 910,0
	% HDP	2,5	3,4	3,5	0,1
• daň z príjmov vyberaná zrážkou	tis. eur	175 061	158 955	166 803	7 848,0
	% HDP	0,2	0,2	0,2	0,0
Dane za tovary a služby	tis. eur	6 912 139	7 393 266	7 557 763	164 497,0
	% HDP	9,2	9,5	9,4	-0,1
z toho:					
• daň z pridanej hodnoty	tis. eur	4 902 813	5 314 929	5 447 430	132 501,0
	% HDP	6,5	6,8	6,8	-0,1

• spotrebné dane	tis. eur	2 009 327	2 078 337	2 110 333	31 996,0
	% HDP	2,7	2,7	2,6	-0,1
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	tis. eur	31 512	28 144	23 430	-4 714,0
	% HDP	0,04	0,04	0,03	0,0
Ostatné dane	tis. eur	174	137 578	140 495	2 917,0
	% HDP	0,00	0,18	0,17	0,0
v tom:					
Daň z motorových vozidiel (od r. 2015 príjmom ŠR)	tis. eur	0	137 454	140 374	2 920,0
	% HDP	0,00	0,18	0,17	0,0
Daň z úhrad za dobývací priestor	tis. eur	99	116	121	5,0
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,0
HDP v b. c.		75 214 900	77 916 000	80 647 800	2 731 800,0

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Porovnanie sankcií k daňovým príjmom verejnej správy na hotovostnej báze za rok 2014 a ich prognóza na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Prognóza		Zmena 2016 - 2015
			2015	2016	
Sankcie k daňovým príjmom verejnej správy	tis. eur	49 078	35 119	35 032	-87
	% HDP	0,07	0,05	0,04	0,00
z toho:					
• sankcie k daňovým príjmom ŠR	tis. eur	29 406	14 088	14 001	-87
	% HDP	0,04	0,02	0,02	0,00
• sankcie uložené v daňovom konaní	tis. eur	1 064	675	675	0
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,00
• sankcie k odvodovým príjmom zdravotných poisťovní	tis. eur	1 148	1 148	1 148	0
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,00
• sankcie k odvodovým príjmom Sociálnej poisťovne	tis. eur	17 460	19 208	19 208	0
	% HDP	0,02	0,02	0,02	0,00
HDP v b. c.	tis. eur	75 214 900	77 494 204	80 647 800	3 153 596

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Podrobnejšie hodnotenie daňových príjmov ŠR je obsahom stanoviska k prognóze daňových príjmov a odvodov na sociálne a zdravotné poistenie v časti 2.1.1.

Nedaňové príjmy

Porovnanie nedaňových príjmov za rok 2014 a ich rozpočtov na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Rozpočet		Rozdiel 2016 - 2015
			2015	2016	
Nedaňové príjmy	tis. eur	1 635 552	1 144 220	1 107 625	-36 595
z toho:					
• Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku	tis. eur	625 686	476 122	461 417	-14 705
• Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	tis. eur	497 674	327 160	324 503	-2 657
• Kapitálové príjmy	tis. eur	152 664	75 816	43 266	-32 550
• Úroky z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek, NFV a vkladov	tis. eur	9 592	2 647	9 574	6 927
• Iné nedaňové príjmy	tis. eur	349 935	262 475	268 865	6 390

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku medziročne poklesnú o 14 705 tis. eur na úroveň 461 417 tis. eur. Najdôležitejšou položkou týchto príjmov sú dividendy od akciových spoločností s majetkovou účasťou štátu, ktorý je zastúpený rezortnými

ministerstvami. Výška dividend závisí od ich hospodárenia a na rok 2016 sú rozpočtované v sume 441 082 tis. eur, čo je o 36 464 tis. eur menej oproti rozpočtu na rok 2015. Tento pokles je spôsobený predajom majetkového podielu v Slovak Telekom, a. s. v roku 2015.

Administratívne poplatky a iné poplatky a platby zahŕňajú súdne, puncové poplatky, ostatné poplatky a licencie. Na rok 2016 sú rozpočtované vo výške 324 503 tis. eur, pričom ich výška závisí od počtu jednotlivých aktov konania v priebehu roka. Rozhodujúcu položku tejto kategórie tvoria ostatné poplatky vo výške 171 051 tis. eur. Patria sem napr. správne poplatky, paušálne náhrady za udeľovanie víz, udržiavacie poplatky za patent, ktoré po zrušení kolkových známk je možné platiť v hotovosti, platobnou kartou, poštovým poukazom a prevodom z účtu v banke.

Kapitálové príjmy medziročne klesajú o 32 550 tis. eur na úroveň 43 266 tis. eur, čo súvisí s navrhovaným znížením predaja prebytočného majetku štátu v správe kapitál ŠR.

Úroky v porovnaní s minulým rokom rastú o 6 927 tis. eur na úroveň 9 574 tis. eur. Rozpočtovanie týchto príjmov vychádza z úrokových sadzieb ECB KEY RATE a EONIA a vývoja priemerných zostatkov na účtoch klientov Štátnej pokladnice, najmä na účtoch štátnych finančných aktív a na účtoch prostriedkov Európskeho spoločenstva.

Rozhodujúci objem iných nedaňových príjmov predstavujú príjmy z hazardných hier. V porovnaní s rozpočtom na rok 2015 dochádza k zvýšeniu uvedených príjmov o 6 390 tis. eur na úroveň 268 865 tis. eur v súvislosti so skutočným plnením týchto príjmov v roku 2014 a očakávaným plnením v roku 2015.

Granty a transfery

Porovnanie grantov a transferov za rok 2014 a ich rozpočtov na rok 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Rozpočet		Rozdiel 2016 - 2015
			2015	2016	
Granty a transfery spolu	tis. eur	1 568 249	3 313 152	2 175 344	-1 137 808
z toho:					
• Tuzemské granty a transfery	tis. eur	310 744	40 759	32 185	-8 574
• Zahraničné granty a transfery	tis. eur	1 257 505	3 272 393	2 143 158	-1 129 235

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Tuzemské transfery sú na rok 2016 rozpočtované vo výške 32 185 tis. eur a ich medziročné zníženie o 8 574 tis. eur bolo ovplyvnené prechodom majetkových účastí Fondu národného majetku SR do vlastníctva štátu a následne nižším transferom do príjmov ŠR. V rámci tuzemských transferov sa rozpočtujú príspevky zdravotných poisťovní na činnosť operačných stredísk záchranej zdravotnej služby a na činnosť Národného centra zdravotníckych informácií a multilicenčné poplatky v kapitole Ministerstva financií SR.

Zahraničné transfery predstavujú prostriedky zo všeobecného rozpočtu EÚ. Na rok 2016 sa rozpočtujú prostriedky EÚ pre programy Národného strategického referenčného rámca v rámci II. programového obdobia, ako aj programy Partnerskej dohody v rámci III. programového obdobia.

Podrobnejšie hodnotenie zahraničných transferov je obsahom stanoviska k finančným vzťahom súvisiacich s rozpočtom EÚ na rok 2016 v časti 2.1.2.

Výdavky ŠR na rok 2016 sa medziročne znižujú o 1 481 356,6 tis. eur na úroveň 15 997 201,2 tis. eur so skoro vyrovnaným poklesom bežných a kapitálových výdavkov.

NKÚ SR pozitívne hodnotí, že v rozpočtovaní výdavkov na rok 2016 sa premietajú konsolidačné opatrenia vlády, ktoré smerujú k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa na úrovni 0,42 % HDP v roku 2017 a vyrovnaného rozpočtu v roku 2018.

Pri príprave návrhu rozpočtu na rok 2016 boli do úvahy vzaté aj opatrenia vyplývajúce z vládnych sociálnych balíčkov, čo má vplyv na limity dotknutých kapitol ŠR.

Bežné výdavky

Porovnanie bežných výdavkov za rok 2014 a ich rozpočtov na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Rozpočet		Rozdiel 2016-2015
			2015	2016	
600 Bežné výdavky	tis. eur	13 441 150,0	14 931 724,6	14 202 886,8	-728 837,7
z toho:					
• Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné výdavky	tis. eur	1 626 366,0	1 545 754,1	1 621 890,6	76 136,5
• Poistné a príspevok do poisťovní	tis. eur	579 308,0	540 555,6	571 310,0	30 754,4
• Tovary a služby	tis. eur	1 443 262,0	2 446 363,2	1 665 234,2	-781 129,0
• Bežné transfery	tis. eur	9 791 940,0	10 398 781,7	10 344 182,0	-54 599,6
• Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi	tis. eur	274,0	270,0	270,0	0,0

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

V rámci rozpočtovania bežných výdavkov bola zohľadnená zákonná valorizácia jednotlivých sociálnych dávok. Väčšina výdavkov, ktorých rozpočet nie je určený konkrétnou legislatívou, vychádza z úrovne limitov na roky 2016 a 2017, ktoré boli súčasťou schváleného RVS na roky 2015 až 2017. Tieto výdavky boli aktualizované o nové skutočnosti, ktoré vzhľadom na ich charakter bolo potrebné premietnuť do návrhu RVS. V zmysle záverov z kolektívneho vyjednávania je v návrhu RVS zohľadnená valorizácia platov vo výške 4 %.

Kapitálové výdavky

Porovnanie kapitálových výdavkov za rok 2014 a ich rozpočtov na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Rozpočet		Rozdiel 2016-2015
			2015	2016	
Kapitálové výdavky	mil. eur	1 979 088,0	2 546 833,3	1 794 314,4	-752 518,9
z toho:					
• Obstarávanie kapitálových aktív	mil. eur	510 435,0	363 674,3	473 364,4	109 690,1
• Kapitálové transfery	mil. eur	1 468 653,0	2 183 159,0	1 320 950,1	-862 208,9

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

NKÚ SR opätovne pripomína, že pokračujúce znižovanie kapitálových výdavkov neumožní rekonštrukcie, modernizácie a zabezpečenie potrebnej starostlivosti o majetok, čo môže mať v nasledujúcich rokoch vplyv na rast a zamestnanosť. Podrobnejšie hodnotenie výdavkov ŠR je obsahom stanoviska k rozpočtovaniu výdavkov kapitol ŠR v návrhu ŠR na rok 2016 v časti 3.3.2.

3.3 Stanovisko k návrhom rozpočtov kapitol ŠR na rok 2016

3.3.1 Stanovisko k príjmom kapitol návrhu ŠR na rok 2016

Rozpočtovanie hotovostných príjmov ŠR na rok 2016 sa medziročne znižuje o 468 115,2 tis. eur na úroveň 14 026 806,0 tis. eur.

Porovnanie príjmov podľa kapitol ŠR za rok 2014 a ich rozpočtov na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Rozpočet		Zmena 2016 – 2015
			2015	2016	
Kapitoly ŠR spolu	tis. eur	12 496 866,0	14 494 921,2	14 026 806,0	-468 115,2
	% HDP	16,61	18,60	17,39	-1,2
z toho:					
Kancelária NR SR	tis. eur	1 449,0	1 280,0	1 280,0	0,0
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,0
Kancelária prezidenta SR	tis. eur	28,0	10,0	10,0	0,0
	% HDP	0,0	0,0	0,0	0,0
Úrad vlády SR	tis. eur	10 861,0	41 748,7	12 284,5	-29 464,3
	% HDP	0,01	0,05	0,02	0,0
Kancelária Ústavného súdu SR	tis. eur	11,0	20,0	20,0	0,0
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,0
Najvyšší súd SR	tis. eur	15,0	2,0	2,0	0,0
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,0
Generálna prokuratúra SR	tis. eur	593,0	469,0	469,0	0,0
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,0
Najvyšší kontrolný úrad SR	tis. eur	36,0	15,0	15,0	0,0
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,0
Slovenská informačná služba	tis. eur	169,0	162,0	130,0	-32,0
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,0
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR	tis. eur	6 380,0	9 373,1	6 373,1	-3 000,0
	% HDP	0,01	0,01	0,01	0,0
Ministerstvo obrany SR	tis. eur	9 945,0	9 640,0	9 640,0	0,0
	% HDP	0,01	0,01	0,01	0,0
Ministerstvo vnútra SR	tis. eur	71 087,0	181 188,2	137 903,8	-43 284,4
	% HDP	0,09	0,23	0,17	-0,1
Ministerstvo spravodlivosti SR	tis. eur	23 534,0	19 490,0	19 490,0	0,0
	% HDP	0,03	0,03	0,02	0,0
Ministerstvo financií SR	tis. eur	187 996,0	135 185,5	125 394,3	-9 791,2
	% HDP	0,25	0,17	0,16	0,0
Ministerstvo životného prostredia SR	tis. eur	216 905,0	538 713,4	76 335,6	-462 377,9
	% HDP	0,29	0,69	0,09	-0,6
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	tis. eur	143 949,0	380 819,7	123 908,3	-256 911,4
	% HDP	0,19	0,49	0,15	-0,3
Ministerstvo zdravotníctva SR	tis. eur	35 834,0	30 861,3	57 818,4	26 957,1
	% HDP	0,05	0,04	0,07	0,0
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	tis. eur	88 474,0	261 825,0	160 760,4	-101 064,6
	% HDP	0,12	0,34	0,20	-0,1
Ministerstvo kultúry SR	tis. eur	1 529,0	16 500,0	1 500,0	-15 000,0
	% HDP	0,00	0,02	0,00	0,0
Ministerstvo hospodárstva SR	tis. eur	127 349,0	286 305,0	156 229,8	-130 075,2
	% HDP	0,17	0,37	0,19	-0,2
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	tis. eur	536 061,0	960 487,5	857 862,2	-102 625,4
	% HDP	0,71	1,23	1,06	-0,2
Ministerstvo dopravy, výstavby a RR SR	tis. eur	514 885,0	792 241,9	754 164,6	-38 077,3
	% HDP	0,68	1,02	0,94	-0,1

Názov ukazovateľa	M. j.	2014	Rozpočet		Zmena 2016 – 2015
			2015	2016	
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	tis. eur	3 485,0	345,0	195,0	-150,0
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,0
Štatistický úrad SR	tis. eur	913,0	180,0	180,0	0,0
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,0
Úrad pre verejné obstarávanie	tis. eur	952,0	321,0	321,0	0,0
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,0
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví	tis. eur	1 241,0	1 037,0	1 037,0	0,0
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,0
Úrad jadrového dozoru SR	tis. eur	8 945,0	8 901,0	8 680,0	-221,0
	% HDP	0,01	0,01	0,01	0,0
Úrad priemyselného vlastníctva SR	tis. eur	2 987,0	2 827,6	2 961,9	134,4
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,0
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo	tis. eur	1 170,0	1 140,0	1 140,0	0,0
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,0
Protimonopolný úrad SR	tis. eur	14 322,0	200,0	200,0	0,0
	% HDP	0,02	0,00	0,00	0,0
Národný bezpečnostný úrad SR	tis. eur	59,0	35,0	35,0	0,0
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,0
Správa štátnych hmotných rezerv SR	tis. eur	94 484,0	2 000,0	2 000,0	0,0
	% HDP	0,13	0,00	0,00	0,0
Všeobecná pokladničná správa	tis. eur	10 380 472,0	10 809 627,3	11 506 495,1	696 867,8
	% HDP	13,8	13,9	14,3	0,4
Slovenská akadémia vied	tis. eur	10 746,0	1 970,0	1 970,0	0,0
	% HDP	0,01	0,00	0,00	0,0
Kancelária súdnej rady SR	tis. eur	0,0	0,0	0,0	0,0
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,0
HDP v b. c.	tis. eur	75 214 900,0	77 916 000,0	80 647 800,0	2 731 800,0

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Nárast príjmov v absolútnom vyjadrení na rok 2016 je rozpočtovaný len v 3 kapitolách: Všeobecnej pokladničnej správy o 696 867,8 tis. eur, Ministerstva zdravotníctva SR o 26 957,1 tis. eur a Úradu priemyselného vlastníctva SR o 134,4 tis. eur. V 17 rozpočtových kapitolách sú príjmy rozpočtované na úrovni roka 2015.

Najvýraznejší medziročný pokles príjmov v absolútnom vyjadrení na rok 2016 sa rozpočtuje v kapitolách Ministerstva životného prostredia SR o 462 377,9 tis. eur, Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR 256 911,4 tis. eur, Ministerstva hospodárstva SR o 130 075,2 tis. eur, Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR o 102 625, 4 tis. eur a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR o 101 064,6 tis. eur, čo súvisí predovšetkým s nižším rozpočtovaním príjmov zo všeobecného rozpočtu EÚ.

3.3.2 Stanovisko k výdavkom kapitol návrhu ŠR na rok 2016

Rozpočtovanie hotovostných výdavkov ŠR na rok 2016 sa medziročne znižuje o 1 481 356,6 tis. eur na úroveň 15 997 201,2 tis. eur.

Návrh rozpočtu výdavkov podľa jednotlivých kapitol na rok 2016 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Kancelária NR SR	32 429,7	0,04	5 871,7	122,1	410,0	101,3
Kancelária prezidenta SR	4 004,5	0,00	-450,9	89,9	-1 237,6	76,4
Úrad vlády SR	37 638,0	0,05	-35 144,7	51,7	-34 183,9	52,4
Kancelária Ústavného súdu SR	4 287,6	0,01	402,3	110,4	-447,1	90,6
Najvyšší súd SR	9 267,4	0,01	604,9	107,0	516,1	105,9
Generálna prokuratúra SR	83 121,0	0,10	6 232,5	108,1	-1 932,9	97,7
Najvyšší kontrolný úrad SR	8 556,8	0,01	453,6	105,6	-1 550,3	84,7
Slovenská informačná služba	44 159,2	0,05	-171,1	99,6	-1 332,7	97,1
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR	106 130,0	0,13	-17 690,5	85,7	-37 742,1	73,8
Ministerstvo obrany SR	880 574,4	1,09	83 806,0	110,5	3 995,5	100,5
Ministerstvo vnútra SR	2 132 402,0	2,64	37 570,3	101,8	-205 786,0	91,2
Ministerstvo spravodlivosti SR	350 934,7	0,44	40 332,5	113,0	-14 599,5	96,0
Ministerstvo financií SR	424 922,2	0,53	13 089,9	103,2	-182 437,8	70,0
Ministerstvo životného prostredia SR	137 179,0	0,17	-540 165,7	20,3	-343 779,1	28,5
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	1 226 750,9	1,52	-266 064,4	82,2	-221 210,0	84,7
Ministerstvo zdravotníctva SR	1 490 578,0	1,85	84 397,3	106,0	12 818,2	100,9
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	2 150 110,6	2,67	-97 969,8	95,6	-279 995,5	88,5
Ministerstvo kultúry SR	202 899,6	0,25	10 979,6	105,7	-16 084,1	92,7
Ministerstvo hospodárstva SR	241 492,0	0,30	-56 778,1	81,0	-79 242,8	75,3
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	1 064 046,6	1,32	-125 089,3	89,5	-243 006,5	81,4
Ministerstvo dopravy, výstavby a RR SR	2 040 734,5	2,53	-50 409,4	97,6	-441 471,8	82,2
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	18 569,9	0,02	3 361,7	122,1	213,7	101,2
Štatistický úrad SR	20 180,4	0,03	4 419,6	128,0	-3 434,4	85,5
Úrad pre verejné obstarávanie	7 140,7	0,01	780,4	112,3	-736,1	90,7
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví	5 043,1	0,01	1 781,2	154,6	1 725,8	152,0
Úrad jadrového dozoru SR	8 779,7	0,01	16,7	100,2	-137,4	98,5
Úrad priemyselného vlastníctva SR	2 913,5	0,00	176,3	106,4	-1 158,8	71,5
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo	3 848,5	0,00	-505,3	88,4	-695,5	84,7
Protimonopolný úrad SR	2 166,4	0,00	131,5	106,5	-2 156,9	50,1
Národný bezpečnostný úrad SR	8 547,9	0,01	150,8	101,8	-235,3	97,3
Správa štátnych hmotných rezerv SR	9 694,3	0,01	47,2	100,5	-3 479,8	73,6
Všeobecná pokladničná správa	3 177 564,2	3,94	-587 025,9	84,4	656 297,6	126,0
Slovenská akadémia vied	60 000,0	0,07	1 479,2	102,5	-46 758,3	56,2
Kancelária Súdnej rady SR	533,9	0,00	23,3	104,6	-16,4	97,0
Spolu výdavky kapitol ŠR	15 997 201,2	19,84	-1 481 356,6	91,5	-1 488 871,8	91,5

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

V roku 2016 najvýznamnejšie medziročne vzrastú výdavky v rozpočtoch kapitol Ministerstva zdravotníctva SR o 84 397,3 tis. eur na úroveň 1 490 578,0 tis. eur, Ministerstva obrany SR o 83 806,0 tis. eur na úroveň 880 574,4 Ministerstva spravodlivosti SR o 40 332,5 tis. eur na úroveň 350 934,7 tis. eur a Ministerstva vnútra SR o 37 570,3 tis. eur na úroveň 2 132 402,0 tis. eur.

Najvýznamnejší medziročný pokles výdavkov ŠR na rok 2016 sa rozpočtuje v kapitole Všeobecná pokladničná správa o 587 025,9 tis. eur na úroveň 3 177 564,2 tis. eur.

NKÚ SR v tomto stanovisku hodnotí úroveň rozpočtovania výdavkov v nasledovných vybraných kapitolách ŠR:

3.3.2.1 Ministerstvo vnútra SR

Výdavky kapitoly sú smerované najmä na ochranu verejného poriadku, záchranu života a zdravia, okresné úrady, archívnictvo, azylovú politiku, voľby, výchovu a vzdelávanie mládeže a medzirezortné programy.

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly na rok 2016 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Výdavky kapitoly celkom:	2 132 402,0	2,64	37 570,3	101,8	-205 786,0	91,2
z toho:						
• Výdavky bez prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania	2 088 374,2	2,59	83 292,3	104,2	-67 940,8	96,8
• Prostriedky z rozpočtu EÚ	36 280,9	0,04	-40 006,4	47,6	-49 972,4	42,1
• Spolufinancovanie zo ŠR	7 746,9	0,01	-5 715,5	57,5	-8 861,9	46,6
• Presun z minulých rokov	0,0	0,00	0,0	-	-79 011,0	-

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Celkové výdavky na rok 2016 sa navrhujú v sume 2 132 402,0 tis. eur, čo predstavuje oproti schválenému rozpočtu na rok 2015 zvýšenie o 1,8 %. Prostriedky na regionálne školstvo tvoria 47,5 % z návrhu rozpočtu, na program Efektívna a spoľahlivá štátna správa je rozpočtovaných 49,4 % prostriedkov návrhu rozpočtu.

Oproti rozpočtu na rok 2015 došlo k nárastu v kategórii 610 Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania o 26 655,2 tis. eur (pri zvýšení o 149 zamestnancov v rozpočtových organizáciách) a k poklesu v hlavnej kategórii 700 Kapitálové výdavky (bez prostriedkov na spolufinancovanie) o 4 200,0 tis. eur.

V tejto súvislosti NKÚ SR konštatuje, že pri znížení kapitálových výdavkov je riziko, že naďalej v niektorých prípadoch nebude možné pokračovať v rozpracovaných projektoch, ktoré boli už pred niekoľkými rokmi zaradené do Registra investícií.

Výdavky na prenesený výkon pôsobnosti štátnej správy na obce na výchovu a vzdelávanie vo forme dotácií na rok 2016 predstavujú oproti roku 2015 zvýšenie o 4,6 %.

Prioritou č. 1 pre Ministerstvo vnútra SR je Predsedníctvo SR v Rade EÚ, na ktorom sa bude podieľať účasťou aj jeho zabezpečením. Prioritou č. 2 je boj proti korupcii a organizovanému zločinu a boj proti požiarom a prioritou č. 3 je zabezpečenie kontinuity v budovaní integrovaného riadenia hraníc v SR. Na prioritné projekty Ministerstva vnútra SR predpokladá vynaložiť spolu sumu 93 023 tis. eur.

V rozpočte kapitoly na rok 2016 je zahrnutý návrh rozpočtu príjmov a výdavkov, vyplývajúce z kompetencie v školstve vypracovaný v súčinnosti s kapitolou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, ktoré aj predložilo za túto oblasť komentár v rámci svojej rozpočtovej kapitoly.

NKÚ SR v rámci kontroly poukázalo na skutočnosť, že v pôsobnosti Ministerstva vnútra SR bolo k 01.01.2015 spolu 332 škôl a školských zariadení, ktoré boli do kapitoly delimitované v rámci programu ESO. Pre tieto rozpočtové a príspevkové organizácie je Ministerstvo vnútra SR len distribútorom finančných prostriedkov z tejto kapitoly. Ministerstvo vnútra SR tieto subjekty od ich začlenenia pod kapitolu nepovažuje za svoju súčasť, nakoľko sú definované a ich činnosť je upravená v zákone č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a teda Ministerstvo vnútra SR nie je ich zriaďovateľom. Organizačný poriadok Ministerstva vnútra SR neobsahoval organizačné začlenenie a systém riadenia škôl a školských zariadení, delimitovaných do jeho kapitoly.

Podľa vyjadrenia Ministerstva vnútra SR školy a školské zariadenia, ktorých zriaďovateľom boli krajské školské úrady prešli na základe zákona č. 345/2012 Z. z. o niektorých opatreniach v miestnej štátnej správe do zriaďovateľskej pôsobnosti okresných úradov k 01.01.2013. Tieto subjekty nie sú súčasťou organizačnej štruktúry Ministerstva vnútra SR ako ústredného orgánu štátnej správy.

Návrh rozpočtu na rok 2016 pre financovanie regionálneho školstva je postavený na úrovni rozpočtu 2015. Normatívne finančné prostriedky zohľadňujú 5 % navýšenie osobných nákladov pre pedagogických a odborných zamestnancov z roku 2015 a 2,5 % pre nepedagogických zamestnancov.

Nenormatívne výdavky, ktoré sú účelovo určené a patria tam preddefinované výdavky boli navýšené v kapitole o 14,3 % voči podhodnotenej úrovni schváleného rozpočtu roka 2015, zohľadňujúc valorizáciu osobných nákladov pedagogických, odborných a nepedagogických zamestnancov.

Kapitálové výdavky sú určené na odstránenie havarijných stavov na školách v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí, cirkví a Ministerstva vnútra SR a na školách v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávnych krajov.

Každoročne sa rozpočtovým opatrením realizuje z kapitoly školstva do kapitoly Ministerstva vnútra SR presun sumy 15 000 tis. eur na finančné zabezpečenie výdavkov škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti okresných úradov v sídle kraja v rámci preneseného výkonu pôsobnosti štátnej správy na obce. K rozpočtu pre regionálne školstvo stanovuje normatívne a nenormatívne výdavky kapitola školstva, pre kapitolu vnútra je úloha sprostredkovateľa financovania.

NKÚ SR zastáva názor, že súčasný spôsob financovania regionálneho školstva nezabezpečuje dostatočnú transparentnosť, čo má negatívny vplyv na hospodárnosť a efektívnosť použitia prostriedkov ŠR.

3.3.2.2 Ministerstvo financií SR

Ministerstvo financií SR je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť financií, daní a poplatkov, colníctva, finančnej kontroly, vnútorného auditu a vládneho auditu. Ministerstvo financií SR je aj ústredným orgánom štátnej správy pre informatizáciu spoločnosti,

koordináciu štátnej pomoci a pre oblasť cien a cenovej kontroly s výnimkou cien a cenovej kontroly tovarov ustanovených osobitnými zákonmi.

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly na rok 2016 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Výdavky kapitoly celkom:	424 922,2	0,53	13 089,9	103,2	-182 437,9	70,0
z toho:						
• Výdavky bez prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania	314 927,6	0,39	38 548,1	113,9	-73 761,1	81,0
• Prostriedky z rozpočtu EÚ	84 250,0	0,10	-25 164,4	77,0	24 846,7	141,8
• Spolufinancovanie zo ŠR	25 744,6	0,03	-293,8	98,9	11 455,5	180,2
• Presun z minulých rokov	0,0	0,00	0,0	-	-144 978,9	-

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Návrh výdavkov kapitoly Ministerstva financií SR je v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2015 vyšší o 3,2 %. Zvyšuje sa objem výdavkov pre organizácie kapitoly (t. j. výdavkov bez prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania) o 38 548,1 tis. eur (o 13,9 %) z titulu nárastu výdavkov vo všetkých ekonomických kategóriách. V zvýšení rozpočtu bežných výdavkov o 33 880,0 tis. eur je zohľadnená najmä valorizácia osobných výdavkov a potreby finančnej správy a Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity. Dôvodom nárastu rozpočtovaných kapitálových výdavkov o 4 668,1 tis. eur sú predovšetkým investície Finančného riaditeľstva SR (nárast o 41,9 %) súvisiace s informatizáciou finančnej správy ako aj 16-timi stavebnými investičnými akciami a obnovou vozového parku.

Porovnanie návrhu výdavkov kapitoly na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou v roku 2015 podľa oblastí dokumentuje tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Výdavky kapitoly celkom:	424 922,2	0,53	13 089,9	103,2	-182 437,8	70
• Výdavky na finančnú správu	219 696,2	0,27	37 114,8	120,3	-49 510,4	81,6
• Informatizácia spoločnosti	111 247,3	0,14	-25 178,4	81,5	-98 429,8	53,1
• IS nadrezortného charakteru	44 305,3	0,05	834,8	101,9	-9 354,2	82,6
• Inštitucionálna podpora a kontrola	49 673,4	0,06	318,7	100,6	-25 143,4	66,4

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Najväčšiu časť rozpočtovaných výdavkov kapitoly Ministerstva financií SR tvoria výdavky na výkon funkcií a rozvoj informačných systémov finančnej správy, ktoré sa v porovnaní so schváleným rozpočtom zvýšia o 20,3 %. Nárast výdavkov súvisí so zmenou financovania výsluhovej dávky sociálneho zabezpečenia colníkov (odchodné), s vyššími výdavkami na tovary a služby, ako aj na rozvoj informačných systémov, nákup motorových vozidiel a rekonštrukcie objektov finančnej správy.

Na pokračovanie reformy UNITAS, ktorá je prioritou kapitoly Ministerstva financií SR s cieľom vybudovania efektívnej a zákaznícky orientovanej daňovej a colnej správy pre zabezpečenie zjednoteného výberu daní, cla a poistných odvodov, nie sú v tejto kapitole vyčlenené žiadne finančné prostriedky.

Podstatnú časť výdavkov kapitoly predstavujú výdavky na informatizáciu spoločnosti, rozpočtované v celkovej výške 111 247,3 tis. eur, vrátane prostriedkov z rozpočtu EÚ, ktoré tvoria 84 250,0 tis. eur. Významný objem predstavujú prostriedky z rozpočtu EÚ z III. programového obdobia 2014 – 2020 alokované z Operačného programu Integrovaná infraštruktúra.

NKÚ SR upozorňuje na riziká súvisiace s nedostatočným finančným krytím aktivít Ministerstva financií SR a jeho rozpočtových organizácií, nezahrnutím viacerých výdavkových limitov do návrhu rozpočtu na rok 2016. Ide najmä o výdavky súvisiace s projektom UNITAS II., výdavky na prevádzku a rozvoj informačných systémov nadrezortného charakteru, nadrezortné licencie (Microsoft, SAP, Oracle), výdavky na prebiehajúce a hroziace arbitráže a súdne spory, ako aj výdavky súvisiace s distribúciou e-kolkov, ktoré nie sú zahrnuté do návrhu rozpočtu kapitoly Ministerstva financií SR. Väčšina z týchto výdavkov sa každoročne zabezpečuje presunom z kapitoly Všeobecná pokladničná správa v sume potrebnej na zaplatenie skutočných výdavkov (najmä UNITAS a licencie Microsoft).

3.3.2.3 Ministerstvo životného prostredia SR

Výdavky kapitoly sú orientované na plnenie zákonných povinností v oblasti ochrany prírody a krajiny, vodného hospodárstva, ochrany ovzdušia, odpadového hospodárstva, geologického výskumu, posudzovania vplyvov na životné prostredie a iných. Významnú úlohu s dosahom na kvalitu života všetkých občanov má čerpanie prostriedkov zo zdrojov EÚ, ktoré sú zamerané napr. na protipovodňovú ochranu, budovanie siete kanalizácie, efektívny zber a čistenie odpadových vôd a ďalšie oblasti.

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly na rok 2016 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Výdavky kapitoly celkom:	137 179,0	0,17	-540 165,7	20,3	-343 779,1	28,5
z toho:						
• Výdavky bez prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania	44 789,5	0,06	-168 696,3	21,0	-49 370,7	47,6
• Prostriedky z rozpočtu EÚ	69 174,4	0,09	-327 155,9	17,5	-260 691,2	21,0
• Spolufinancovanie zo ŠR	23 215,2	0,03	-44 313,5	34,4	-33 717,2	40,8
• Presun z minulých rokov	0,0	0,00	0,0	-	-	-

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

NKÚ SR upozorňuje, že návrh rozpočtu kapitoly Ministerstva životného prostredia SR vytvára riziko, nezabezpečením viacerých obligatórnych výdavkov rezortu v požadovanom rozsahu a nezohľadnením dostatočných potrieb vyplývajúcich z národnej legislatívy ako aj vo vzťahu k záväzkom voči EÚ.

Stanovený objem výdavkov neumožní v potrebnej miere vykonávať základnú starostlivosť o majetok štátu (nebude možné realizovať nevyhnutné opravy fasád budov, klimatizácie, opravy rozvodov elektrickej energie a pod.). V oblasti koncepcnej činnosti sú vyčlenené finančné prostriedky na prípravu strategických dokumentov len vo veľmi obmedzenej výške. Problematickým bude zabezpečenie právnych služieb v súvislosti s prebiehajúcimi súdnymi spormi.

NKÚ SR upozorňuje, že v rámci návrhu rozpočtu nie sú zabezpečené výdavky na protipovodňové opatrenia a udržiavanie splavnosti vodných ciest (neregulované platby). Neplnenie povinností štátu uhrádzať neregulované platby prospieva k zhoršovaniu ekonomickej situácie Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p. a k neplneniu jeho povinností nielen na úseku protipovodňovej ochrany, ale aj v oblasti správy vodných tokov ako celku.

Podľa údajov Ministerstva financií SR k 9. októbru 2015 predstavovalo čerpanie Operačného programu Životné prostredie 65,81 % a výška nezrovnalostí dosiahla úroveň 46,8 mil. eur. Z dlhodobého hľadiska je najzávažnejším problémom implementácie operačného programu proces verejného obstarávania. Druhým výrazným faktorom bol proces schvaľovania a implementácie veľkých projektov. Od roku 2012 bol v rámci Operačného programu Životné prostredie zavedený systém monitorovania stavu schvaľovania a realizácie veľkých projektov na mesačnej báze s cieľom zrýchliť proces schvaľovania veľkých projektov, ktorý výraznou mierou prispel k zlepšeniu stavu kontrahovania a následne čerpania veľkých projektov.

V rámci III. programového obdobia boli vyhlásené prvé výzvy, na základe čoho možno predpokladať naplnenie rozpočtovaných prostriedkov na rok 2016.

NKÚ SR upozorňuje, že v návrhu rozpočtu nie sú taktiež zahrnuté výdavky na:

- národný evidenčný a inventarizačný systém SR pre biopalivá a biokvapaliny v sume 220 tis. eur,
- efektívne uplatňovanie ekonomických nástrojov ochrany prírody – výkup, prenájom pozemkov a finančný príspevok (napr. v ochranných lesoch v neštátnom vlastníctve v jadrovej zóne svetového prírodného dedičstva Karpatské bukové pralesy) v sume 3 000 tis. eur,
- prehodnotenie Národnej sústavy chránených území a dobudovanie európskej sústavy NATURA 2000, príprava súvisiacej dokumentácie v sume 1 000 tis. eur,
- sanácia havarijných úložísk ťažobného odpadu a havarijných environmentálnych záťaží vo výške 100 tis. eur.

3.3.2.4 Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR je ústredným orgánom štátnej správy pre materské školy, základné školy, stredné školy, základné umelecké školy, jazykové školy a vysoké školy, školské zariadenia, celoživotné vzdelávanie, vedu a techniku, a štátnu starostlivosť o mládež a šport.

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly na rok 2016 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Výdavky kapitoly celkom:	1 226 750,9	1,52	-266 064,4	82,2	-221 210,0	84,7
z toho:						
• Výdavky bez prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania	1 089 446,7	1,35	45 801,4	104,4	44 624,2	104,3
• Prostriedky z rozpočtu EÚ	118 412,3	0,15	-251 880,4	32,0	-48 564,4	70,9
• Spolufinancovanie zo ŠR	18 892,0	0,02	-59 985,5	24,0	-119,0	99,4
• Presun z minulých rokov	0,0	0,00	0,0	-	-217 150,7	-

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Výdavky kapitoly sú smerované na regionálne školstvo, vysoké školy, vedu a techniku, šport a administratívu. Porovnanie skutočných výdavkov kapitoly na jednotlivé oblasti za rok 2014, schváleného rozpočtu na rok 2015 a návrhu na rok 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Skutočnosť 2014	Rozpočet		Zmena 2016 – 2015
		2015	2016	
Výdavky kapitoly bez prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania	994 158,2	1 043 645,3	1 089 446,7	45 801,4
z toho v oblastiach:				
• Výdavky na regionálne školstvo	433 697,2	470 179,9	499 252,5	29 072,5
• Výdavky na vysoké školy	453 088,8	455 804,7	464 864,0	9 059,4
• Výdavky na vedu a techniku*	192 872,2	164 257,5	92 649,3	-71 608,2
• Výdavky na šport	34 119,2	46 378,9	50 972,5	4 593,7
• Výdavky na administratívu	27 760,9	25 514,7	25 355,4	-159,4

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

* bez vysokoškolskej vedy, výskumu v ostatných štátnych organizáciách, rezortnej vedy ďalších kapitol a SAV

Z rozpočtu kapitoly tvorí rozhodujúcu časť rozpočet regionálneho školstva a rozpočet vysokých škôl. V návrhu rozpočtu výdavkov kapitoly na tieto oblasti sa predpokladá medziročné zvýšenie o 4,0 %.

Výdavky na regionálne školstvo v roku 2016 predstavujú 40,7 % rozpočtu kapitoly a oproti roku 2015 sú vyššie o 6,2 %. V týchto prostriedkoch sú rozpočtované normatívne a nenormatívne výdavky na financovanie stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC, na financovanie škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí, neštátnych zriaďovateľov (cirkevné a súkromné školy) a škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti okresných úradov v sídle kraja prostredníctvom rozpočtovej kapitoly Ministerstva vnútra SR.

NKÚ SR pozitívne hodnotí, že v rámci plnenia záväzkov Programu stability na roky 2015 až 2018 vláda SR má snahu systémovo riešiť finančné ohodnotenie učiteľov a odborných zamestnancov na úseku regionálneho školstva zachovaním nastúpeného trendu zvyšovania plátov učiteľov. V predložennom návrhu rozpočtu kapitoly sa uvažuje so 4 % nárastom.

Na základe výsledkov kontrol NKÚ SR zistil nedostatočné finančné zabezpečenie regionálneho školstva na dofinancovanie tvorby učebných pomôcok, materiálno-technického vybavenia učební informačno-komunikačnou technológiou, moderných didaktických pomôcok. Finančné prostriedky získané zo štrukturálnych fondov v rámci Operačného

programu Vzdelávanie pozitívne ovplyvnili kvalitu a priniesli zatraktívnenie moderného výchovno-vzdelávacieho procesu.

NKÚ SR v tejto súvislosti opakovane odporúča vytvárať ekonomické a legislatívne podmienky pre udržanie kvality vzdelávacieho procesu a zachovania kontinuity, na obnovu informačno-komunikačných technológií, učebných pomôcok a vzdelávacích aktivít v budúcnosti.

Finančné prostriedky v oblasti regionálneho školstva sú rozpočtované ako nevyhnutné výdavky na zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu. V návrhu rozpočtu nie sú dostatočne zabezpečené finančné prostriedky vyplývajúce z legislatívnych zmien a požiadaviek škôl na niektoré nenormatívne výdavky, ktoré ministerstvo uplatňuje prostredníctvom prioritných výdavkových titulov v celkovej výške 106 879,8 tis. eur.

NKÚ SR pozitívne hodnotí, že návrh rozpočtu kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR za oblasť regionálneho školstva zohľadňuje krytie príspevkov na školy v prírode a lyžiarske kurzy, ako aj výdavky na rozširovanie kapacít materských škôl.

Návrh rozpočtu na verejné vysoké školstvo pre rok 2016 je oproti schválenému rozpočtu na rok 2015 vyšší o 9 059,4 tis. eur, t. j. medziročné zvýšenie o 2,0 %, čo je dôsledkom valorizácie osobných výdavkov zamestnancov verejných vysokých škôl. Výdavky na vysoké školstvo v roku 2016 predstavujú 37,9 % z rozpočtu kapitoly.

NKÚ SR oceňuje snahu ministerstva prostredníctvom zmien financovania vysokých škôl podporiť diferenciaciu vysokého školstva podľa kvality a efektívnosti výsledkov vo vzdelávaní, v uplatnení absolventov na trhu práce a prepojení na prax, zosúladiť výstupy vzdelávania s potrebami hospodárskeho a spoločenského rozvoja Slovenska.

Ministerstvo vyvinulo snahu na zmenu systému financovania vysokých škôl k diferenciacii vysokého školstva podľa kvality a efektívnosti výsledkov vo vzdelávaní, napriek tomu však rozhodujúce kritérium pre poskytnutie transferu zo štátneho rozpočtu je postavené na počte študentov. NKÚ SR odporúča po ukončení akreditácie vysokých škôl, pristúpiť k dôslednej systémovej zmene financovania vysokého školstva.

Národný program rozvoja vedy a techniky má zámer vytvárať moderný a efektívny systém podpory výskumu a vývoja. Plnenie programu predpokladá prepojenie štátnej vednej a technickej politiky s praxou a súkromných investícií do výskumu a vývoja. Program je zabezpečovaný finančnými prostriedkami štátneho rozpočtu prostredníctvom štátnej agentúry. V kapitole školstva je financovaný výskum a vývoj cez štátne a verejné zdroje aj v rámci podprogramu Vysokoškolská veda a technika.

Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR, ktorú vláda SR schválila uznesením č. 665/2013 a následný Akčný plán implementácie zakladá iniciatívu na reformu financovania výskumu a vývoja, v rámci ktorej bol stanovený cieľ dosiahnuť do roku 2020 celkové výdavky na výskum a vývoj vo výške 1,2 % HDP. V roku 2014 došlo k nárastu výdavkov na výskum a vývoj na 0,89 % HDP (v roku 2013 0,83 % HDP), ale zostávajú jedny z najnižších v EÚ, najmä z dôvodu extrémne nízkej úrovne výdavkov podnikov na výskum a vývoj.

Na základe poznatkov z kontrol v oblasti financovania vedy a výskumu NKÚ SR podporuje ambíciu zmeny existujúceho grantového systému podpory.

Návrh výdavkov štátneho rozpočtu na realizáciu programov vlády SR a častí programov vlády SR na rok 2016 v Národnom programe rozvoja športu v SR v kapitole školstva predpokladá 50 972,5 tis. eur. V porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2015 je návrh výdavkov na šport na rok 2016 vyšší o 9,9 %.

NKÚ SR na základe vykonaných kontrol na operačných programoch kapitoly upozorňuje na opakované nedostatky v procese hodnotenia a výberu žiadosti o nenávratný finančný príspevok, nakoľko je kľúčovou fázou pri implementácii operačných programov a má väzbu na vznik nezrovnalostí.

Podľa údajov Ministerstva financií SR k 9. októbru 2015 predstavovalo čerpanie Operačného programu Vzdelávanie 82,37 % a Operačného programu Výskum a vývoj 76,02 %. Výška nezrovnalostí dosiahla úroveň v rámci Operačného programu Vzdelávanie 10,8 mil. eur a Operačný program Výskum a vývoj 72,4 mil. eur. Operačný program Vzdelávanie ako jediný v rámci operačných programov II. programového obdobia k 31.12.2013 nedočerpal záväzok vo výške 15,5 mil. eur. NKÚ SR vidí ďalšie riziko nedočerpania z dôvodu pozastavenia platieb zo strany Európskej komisie na Operačný program Vzdelávanie, ktoré ešte v mesiaci október 2015 pretrvávalo.

3.3.2.5 Ministerstvo zdravotníctva SR

Ministerstvo zdravotníctva SR je ústredným orgánom štátnej správy pre zdravotnú starostlivosť, ochranu zdravia, verejné zdravotné poistenie, ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov, prírodné liečebné kúpele, prírodné liečivé zdroje, prírodné minerálne vody, cenovú politiku v oblasti cien výrobkov, služieb a výkonov v zdravotníctve a v oblasti cien nájmu nebytových priestorov v zdravotníckych zariadeniach a kontrolu zákazu biologických zbraní.

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly na rok 2016 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Výdavky kapitoly celkom:	1 490 578,0	1,85	84 397,3	106,0	12 818,2	100,9
z toho:						
• Výdavky bez prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania	1 463 140,7	1,81	62 503,6	104,5	15 522,4	101,1
• Prostriedky z rozpočtu EÚ	23 347,9	0,03	19 004,3	537,5	14 121,0	253,0
• Spolufinancovanie zo ŠR	4 089,4	0,01	2 889,3	340,8	2 620,0	278,3
• Presun z minulých rokov	0,0	0,00	-	-	-19 445,2	-

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Výdavky kapitoly na rok 2016 boli navrhnuté vo výške 1 490 578,0 tis. eur, čo predstavuje medziročný rast o 6,0 %.

Podľa pracovného dokumentu útvarov Európskej komisie Správa o krajine, Slovensko 2015 dosahuje slovenské zdravotníctvo v porovnaní s ostatnými krajinami EÚ podpriemerné výsledky.

Predpokladaný dlhodobý nárast výdavkov na zdravotnú starostlivosť má negatívny vplyv na dlhodobú udržateľnosť verejných financií, čo je problematické z hľadiska nákladovej účinnosti sektora zdravotnej starostlivosti. Neefektívnosť vykazuje najmä sektor nemocničnej starostlivosti, čo je podľa všetkého dôsledkom nesprávne nastavených motivačných faktorov. Napriek zlepšeniu trendov krajina dosahuje slabé výsledky, pokiaľ ide o hlavné ukazovatele zdravotného stavu, a radí sa k posledným spomedzi členských štátov EÚ, pokiaľ ide o očakávanú dĺžku zdravého života. V tejto súvislosti je celková efektívnosť slovenského zdravotného systému nízka a v porovnaní so zvyškom EÚ značne zaostáva.

Rizikami sa javia:

- dlhotrvajúca prípravná fáza opatrení na zlepšenie nákladovej účinnosti sektora zdravotnej starostlivosti,
- oneskorená realizácia elektronického systému zdravotnej starostlivosti,
- zvýšené platby štátu do zdravotných poisťovní v dôsledku negatívneho vývoja štruktúry produktívneho obyvateľstva (nezamestnanosť, demografia),
- chýbajúce opatrenia na podporu riadneho finančného hospodárenia,
- systém riadenia výdavkov v zdravotníctve prostredníctvom financovania zdravotnými poisťovňami generujúcimi zisk z prostriedkov verejného zdravotníctva, ktorý nepredstavuje najefektívnejšie využitie zdrojov a generuje rizikový vývoj zadlženosti slovenského zdravotníctva.

Podľa údajov Ministerstva financií SR k 9. Októbru 2015 predstavovalo čerpanie Operačného programu Zdravotníctvo 85,05 % a výška nezrovnalostí dosiahla úroveň 41,9 mil. eur. NKÚ SR na základe vykonaných kontrol upozorňuje na nedostatky v procese verejného obstarávania, ktoré majú výrazný vplyv na implementáciu operačného programu a teda aj na vývoj čerpania.

3.3.2.6 Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Ministerstvo je ústredným orgánom štátnej správy pre pracovnoprávne vzťahy a právne vzťahy volených funkcionárov orgánov územnej samosprávy, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, inšpekciu práce, stratégiu zamestnanosti, koordináciu jej tvorby a politiku trhu práce, sociálne poistenie, starobné dôchodkové sporenie a doplnkové dôchodkové sporenie, štátne sociálne dávky, sociálne služby, podporu sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti a pomoc v hmotnej núdzi, sociálnoprávnu ochranu detí, sociálnu kuratelú a koordináciu štátnej rodinnej politiky a rodovú rovnosť a rovnosť príležitostí a koordináciu štátnej politiky v danej oblasti. Ministerstvo tiež zabezpečuje výkon štátneho dozoru nad vykonávaním sociálneho poistenia a vykonáva dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb.

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly na rok 2016 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Výdavky kapitoly celkom:	2 150 110,6	2,67	-97 969,8	95,6	-279 995,5	88,5
z toho:						
• Výdavky bez prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania	1 980 234,3	2,46	18 789,2	101,0	13 790,4	100,7

• Prostriedky z rozpočtu EÚ	144 803,4	0,18	-99 581,6	59,3	-99 328,1	59,3
• Spolufinancovanie zo ŠR	25 073,0	0,03	-17 177,4	59,3	-17 132,6	59,4
• Presun z minulých rokov	0,0	0,00	0,0	-	-177 325,2	-

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Výdavky kapitoly určené pre ministerstvo na rok 2016 boli navrhnuté v sume 2 150 110,6 tis. eur, čo predstavuje medziročný pokles o 4,4 %. V návrhu rozpočtu výdavkov kapitoly boli zahrnuté aj zmeny, ako sú výdavky na minimálny dôchodok v sume 32 900,0 tis. eur, zvýšené výdavky na vianočný príspevok o 6 300,0 tis. eur oproti roku 2015. Štátom platené poistné sa pre rok 2016 znižuje o 7,1 % z dôvodu zohľadnenia vývoja v počte poistencov štátu.

V návrhu rozpočtu na rok 2016 MF SR zohľadnilo výdavky v sume 8 612 tis. eur na schválené investičné stimuly formou príspevkov na novovytvorené pracovné miesta. Celkovo sú na aktívnu politiku trhu práce vyčlenené finančné prostriedky v sume 33 357,0 tis. eur, čo je o 4 200,0 tis. eur menej oproti roku 2015.

NKÚ SR považuje príchod automobilky Jaguar Land Rover na Slovensko za pozitívny stimul, nakoľko vzniknú nové pracovné miesta, ktoré pomôžu zmierniť nezamestnanosť v nitrianskom regióne. Zároveň však upozorňujeme na dôležitosť diverzifikácie priemyslu v SR.

Miera nezamestnanosti na Slovensku je dlhodobo vyššia ako priemer krajín EÚ. Aj keď bol v roku 2015 zaznamenaný pozitívny vývoj v oblasti zamestnanosti a miera nezamestnanosti poklesla, naďalej však pretrváva problém dlhodobej nezamestnanosti hlavne mladých ľudí a nízkokvalifikovaných pracovníkov, ktorá je stále jednou z najvyšších v rámci EÚ.

NKÚ SR v rámci vykonávaných kontrol konštatoval skutočnosť, že dôvodom nízkej zamestnanosti mladých ľudí môže byť aj nezáujem mladých ľudí o prácu. Niektorí nastúpia do zamestnania na odporúčanie úradu práce, ale následne skončia pracovný pomer ešte v skúšobnej dobe. Veľkú úlohu tu zohrali aj neadekvátne vysoké finančné nároky, zlé pracovné návyky a pracovná morálka mladých ľudí. Uvedené vyjadrenia potvrdili aj úrady práce. NKÚ SR konštatoval, že vysoká fluktuácia mladých ľudí na novovytvorených pracovných miestach (41,6 %) sa znižovala s vyšším vekom uchádzača.

SR má dlhodobý problém aj s vysokou mierou nezamestnanosti nízkokvalifikovaných pracovníkov najmä z rómskej populácie, ktorú sa zatiaľ nedarí nielen uplatniť na pracovnom trhu, ale ani zabezpečiť ich účasť na odbornej príprave a vyššom vzdelávaní.

Jedným z dôvodov je aj nedostatok tvorby nízkokvalifikovaných pracovných miest, v ktorých by sa táto skupina obyvateľstva mohla uplatniť, ako aj nízka mobilita obyvateľstva a to nielen v rámci jedného regiónu, ale aj v rámci celej republiky. Nízka mobilita pracovnej sily znásobuje geografickú segmentáciu trhu práce, čoho dôkazom sú vysoké regionálne rozdiely v zamestnanosti.

NKÚ SR v tejto súvislosti odporúča, aby sa v rámci aktívnej politiky trhu práce zlepšilo regulačné prostredie pre budovanie konkurencieschopných podnikov v regiónoch s vysokou mierou nezamestnanosti. Vzhľadom na pomalé zmeny v znižovaní nezamestnanosti v niektorých regiónoch je potreba formulovania špecifických regionálnych politík, ktoré budú odrážať špecifiká regiónu. Treba hľadať cesty k znižovaniu nadmerného

využívania dočasného pracovného pomeru, ktorý nie je prospešný pre jednotlivca a ekonomiku a v oblasti prorastovej politiky uplatňovať smery vytvárania miest s trvalým pracovným pomerom pre osoby s nízkou kvalifikáciou.

V rámci jednotlivých operačných programov II. programového obdobia bola k 9. októbru 2015 najvyššia úroveň čerpania dosiahnutá v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia 87,05 %.

Dňa 9. decembra 2014 Európska komisia schválila Operačného programu Ľudské zdroje na III. programové obdobie. Celková alokácia Operačného programu Ľudské zdroje za zdroje EÚ predstavuje 2 204 983,5 tis. eur. V rámci tohto programu už boli vyhlásené prvé výzvy, na základe čoho možno predpokladať naplnenie odhadovaných výdavkov v roku 2016.

3.3.2.7 Ministerstvo hospodárstva SR

Výdavky kapitoly sú smerované do rozvoja priemyslu a podpory podnikania, najmä na reštrukturalizáciu priemyselných odvetví, do energetiky, cestovného ruchu, na podporu malého a stredného podnikania, tvorbu a podporu podnikateľského prostredia.

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly na rok 2016 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Výdavky kapitoly celkom:	241 492,0	0,30	-56 778,1	81,0	-79 242,8	75,3
z toho:						
• Výdavky bez prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania	159 631,0	0,20	53 900,3	151,0	53 420,7	150,3
• Prostriedky z rozpočtu EÚ	69 466,3	0,09	-100 663,7	40,8	43 449,2	267,0
• Spolufinancovanie zo ŠR	12 394,7	0,02	-10 014,7	55,3	7 418,0	249,1
• Presun z minulých rokov	0,0	0,00	-	-	-183 530,7	-

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Podľa údajov Ministerstva financií SR k 9. októbru 2015 predstavovalo čerpanie Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast 58,11 %, čo je najnižšie čerpanie v rámci operačných programov Národného strategického referenčného rámca. Výška nezrovnalostí, dosiahla úroveň 6 mil. eur.

NKÚ SR upozorňuje na možné riziká v súvislosti s čerpaním fondov EÚ. Podľa poznatkov z predchádzajúcich kontrol boli hlavnými dôvodmi nízkeho čerpania predovšetkým nedostatky vo vykonaných verejných obstarávaníach, nízke a neefektívne čerpanie pridelených finančných prostriedkov na strane prijímateľa a vysoká administratívna náročnosť.

Na základe poznatkov z kontrolnej činnosti NKÚ SR upozorňuje na možné riziká rozpočtovania výdavkov kapitoly na rok 2016, ktoré súvisia s prebiehajúcimi súdnymi spormi. Ministerstvo eviduje 53 neukončených súdnych sporov. V prípade neúspechu v týchto sporoch by tak suma výdavkov na úhradu nákladov vzniknutých z týchto sporov predstavovala cca 843 429 tis. eur, ktoré nie sú v rozpočte kapitoly pokryté.

V oblasti podpory podnikania sú prostriedky ŠR smerované najmä na podporu startupov, administráciu podporných schém a programov, podporu inovačných projektov a akčný plán znižovania administratívneho bremena. NKÚ SR upozorňuje na dôsledné dodržiavanie zásad efektívnosti a hospodárnosti pri využívaní nástrojov podpory v tejto oblasti. NKÚ SR odporúča poskytovanie investičnej pomoci v takom rozsahu a formách, aby predstavovala pozitívny vplyv na štátny rozpočet.

3.3.2.8 Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR je ústredným orgánom štátnej správy pre poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo, pozemkové úpravy a ochranu poľnohospodárskej pôdy, závlahové systémy a odvodňovacie systémy, veterinárnu kontrolu, veterinárnu inšpekciu a veterinárny dozor, rastlinolekársku starostlivosť, plemenársky dozor, rybárstvo v oblasti akvakultúry a morského rybolovu, poľovníctvo, potravinárstvo a potravinový dozor, spracovanie dreva vrátane biotechnológií, a regionálny rozvoj okrem koordinácie využívania finančných prostriedkov z fondov EÚ.

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly na rok 2016 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Výdavky kapitoly celkom:	1 064 046,6	1,32	-125 089,3	89,5	-243 006,5	81,4
z toho:						
• Výdavky bez prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania	81 521,2	0,10	-3 995,3	95,3	-26 252,9	75,6
• Prostriedky z rozpočtu EÚ	842 476,1	1,04	-92 875,4	90,1	294 572,5	153,8
• Spolufinancovanie zo ŠR	140 049,3	0,17	-28 218,6	83,2	71 985,0	205,8
• Presun z minulých rokov	0,0	0,00	-	-	-583 311,2	-

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

NKÚ SR upozorňuje na riziká súvisiace s nedostatočným finančným krytím aktivít kapitoly, najmä na podporu potravinových kontrol, financovanie národného monitorovacieho programu a rastlinolekársku starostlivosť. Ich účelom je posilnenie výkonu úradnej kontroly pre bezpečnosť a kvalitu potravín na slovenskom trhu s cieľom ochrany slovenského spotrebiteľa.

Tiež zostávajú rozpočtovo nezabezpečené výdavky na odbornú prípravu a realizáciu SK PRES 2016, na organizačné zabezpečenie FOREST EUROPE a na elektronické služby pre žiadateľov o podpory zo strany Poľnohospodárskej platobnej agentúry, čo by mohlo vytvoriť predpoklady na zvýšenie efektívnosti systému finančného riadenia fondov EÚ.

NKÚ SR upozorňuje na existenciu rizík, ktoré môžu ovplyvniť čerpanie prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania zo ŠR.

Kontrola NKÚ SR zistila, že v roku 2015 bude nižšie čerpanie Európskeho fondu rozvoja vidieka II. programového obdobia, čo bude mať vplyv na nenaplnenie jeho príjmov v celkovej výške 34 260 tis. eur.

Výška predbežne vyčíslených korekcií za Európsky poľnohospodársky a záručný fond, ktoré môžu byť realizované v roku 2016 bola k 05.10.2015 vykázaná v sume 7 498 tis. eur a za Európsky fond rozvoja vidieka v sume 1 963 tis. eur, z čoho môže v roku 2016 vyplývať nenaplnenie príjmov jednotlivých fondov v uvedených výškach. Podľa ministerstva čiastka 4 105 tis. eur za Európsky poľnohospodársky a záručný fond a čiastka 1 265 tis. eur za Európsky fond rozvoja vidieka bude ešte predmetom zmierovacieho konania.

Riziká boli identifikované aj v rámci Regionálneho operačného programu, kde hrozí potenciálne riziko nedočerpania finančných prostriedkov a prípadné korekcie by v roku 2016 mohli byť financované z prostriedkov ŠR. Týka sa to najmä korekcií:

- za odblokovanie Regionálneho operačného programu,
- za projekty, ktoré sú predmetom vyšetrovania orgánov činných v trestnom konaní, súdnych sporov, Protimonopolného úradu SR a môžu byť ukončené až po roku 2015,
- za stav v implementácii niektorých projektov, pri ktorých hrozí potenciálne riziko ich neukončenia a ministerstvo predpokladá, že tieto projekty budú následne dofinancované zo zdrojov prijímateľa, lebo v opačnom prípade by prijímatelia museli vrátiť celý doteraz vyplatený nenávratný finančný príspevok. Toto riziko sa týka 40 projektov v celkovej sume takmer 25 000 tis. eur.

Riziká z možných finančných korekcií boli zistené aj v Operačnom programe Bratislavský kraj za porušenie pravidiel verejného obstarávania, zo súdnych sporov a z možných sankcií z nedostatočnej implementácie právne záväzných právnych predpisov EÚ pri 14 projektoch v celkovej sume 8 613 tis. eur, pri ktorých hrozí riziko ich dofinancovania zo ŠR.

Z poznatkov kontrolnej činnosti NKÚ SR vyplýva, že v rezorte pôdohospodárstva a rozvoja vidieka sú dlhodobejšie identifikované problémy v poľnohospodárstve, potravinárskom priemysle a v lesnom hospodárstve, čo sa prejavuje vo výsledkoch hospodárenia v týchto oblastiach, nižšou konkurencieschopnosťou v EÚ, znižovaním výmery poľnohospodárskej pôdy a jej ceny a pod. Konkurenčné prostredie na jednotnom trhu EÚ je ovplyvnené rozdielnou úrovňou podpôr medzi pôvodnými členskými krajinami EÚ a Slovenskom. Celková úroveň priamych platieb v prepočte na hektár poľnohospodárskej pôdy v SR zostala pod priemerom starých členských krajín EÚ-15.

Ministerstvo v záujme minimalizovania týchto problémov prijalo v uplynulom období niekoľko dôležitých koncepčných a strategických dokumentov a to najmä: Koncepciu rozvoja pôdohospodárstva na roky 2013 – 2020 vrátane Akčného plánu rozvoja pôdohospodárstva na roky 2014 – 2020, Koncepciu rozvoja potravinárskeho priemyslu na roky 2014 – 2020 a Akčný plán Národného programu využitia potenciálu dreva SR.

NKÚ SR zároveň pozitívne hodnotí, že ministerstvo nadväzuje na uvedené dokumenty v decembri 2014 podpísalo Dohodu o vzájomnej spolupráci v rámci Operačného programu Výskum a Inovácie 2014 – 2020 s Ministerstvom hospodárstva SR a Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Účelom dohody je zabezpečenie spolupráce pri implementácii uvedeného operačného programu v 3. programovom období v oblasti potravinárskeho priemyslu s cieľom dosiahnutia vyššej efektívnosti, koordinácie a posilnenia synergických účinkov.

NKÚ SR v rámci svojej kontrolnej činnosti bude sledovať, ako bude kapitola naplňovať prijaté opatrenia a odporúčania v uvedených strategických a koncepčných dokumentoch.

Zároveň NKÚ SR v rámci svojho dlhodobého strategického plánu kontrolnej činnosti na ďalšie obdobie plánuje zahrnúť do svojej kontrolnej činnosti aj kontroly zamerané na niektorú z uvedených problémových oblastí.

3.3.2.9 Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR

Výdavky kapitoly sú smerované najmä na výstavbu, opravu a údržbu cestnej a železničnej infraštruktúry, na zabezpečenie prevádzkovania železničnej infraštruktúry a dopravných služieb vo verejnom záujme pre železničnú osobnú dopravu, na podporu rozvoja bývania prostredníctvom poskytovania dotácií, štátnej prémie k stavebnému sporeniu a štátneho príspevku k hypotekárnym úverom a na podporu cestovného ruchu.

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly na rok 2016 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Výdavky kapitoly celkom:	2 040 734,5	2,53	-50 409,4	97,6	-441 471,8	82,2
z toho:						
• Výdavky bez prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania	1 167 179,9	1,45	-6 233,0	99,5	-5 618,8	99,5
• Prostriedky z rozpočtu EÚ	743 022,6	0,92	-39 725,3	94,9	328 767,6	179,4
• Spolufinancovanie zo ŠR	130 532,0	0,16	-4 451,1	96,7	57 564,7	178,9
• Presun z minulých rokov	0,0	0,00	-	-	-822 185,4	-

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

V rámci jednotlivých programov II. programového obdobia dosiahlo k 9. októbru 2015 čerpanie Operačný program Doprava 88,10 % a výška nezrovnalosti bola vo výške 284 755,2 tis. eur.

NKÚ SR na základe poznatkov z kontrol a podkladov z ministerstva upozorňuje na možné riziko rozpočtovania výdavkov kapitoly pre roky 2016 až 2018 z dôvodu prebiehajúcich súdnych konaní. K 30. septembru 2015 ministerstvo eviduje 170 súdnych sporov. Sporná suma bola vyčíslená na 134 432 tis. eur bez príslušenstva (úrokov a trov konania), ktorá nie je v rozpočte na roky 2016 až 2018 pokrytá.

NKÚ SR negatívne hodnotí nízky rozpočet výdavkov na údržbu a opravu ciest I. triedy v správe Slovenskej správy ciest. Z rozpočtovanej sumy 32 529 tis. eur bude prevažná časť vyčlenená na zimnú údržbu, pričom na opravu a údržbu ciest I. triedy a súvisiacej infraštruktúry zostane minimum sumy, z ktorej nie je možné vo zvýšenej miere odstrániť ich nevyhovujúci a havarijný stav. Podľa výsledkov kontroly NKÚ SR, na odstránenie havarijného stavu vozoviek na cestách I. triedy v správe Slovenskej správy ciest je potrebných 90 000 tis. eur/ročne počas prvých 3 rokov a následne v ďalšom období by na opravu a údržbu, pri periodicite obnovy cca. 10 rokov, bolo potrebných 60 000 tis. eur/ročne.

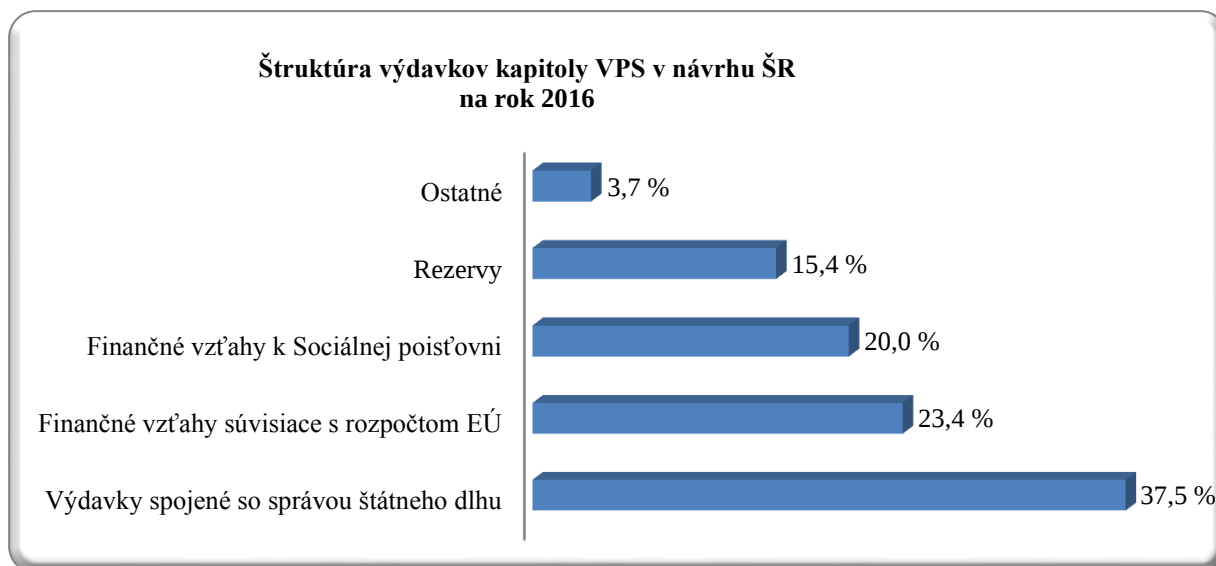
NKÚ SR pozitívne hodnotí, že v rámci kapitoly sa rozpočtujú prostriedky na program zateplovania rodinných domov a zároveň sa v kapitole Všeobecná pokladničná správa rozpočtujú výdavky na realizáciu opatrení vyplývajúcich z návrhu zákona o podpore najmenej rozvinutých okresov.

3.3.2.10 Všeobecná pokladničná správa

V kapitole, ktorej správcom je Ministerstvo financií SR, sú rozpočtované výdavky nesúvisiace s výdavkami ostatných kapitol, vrátane výdavkov spojených so správou štátneho dlhu.

Rozpočet výdavkov kapitoly na rok 2016 je vo výške 3 177 564,2 tis. eur, čo je o 15,6% menej ako schválený rozpočet na rok 2015. Dôvodom poklesu výdavkov je najmä nerozpočtovanie rezerv na zlepšenie výberu daní a na zhoršený vývoj ekonomiky, nižší rozpočet výdavkov na finančné vzťahy súvisiace s rozpočtom EÚ, zníženie transferu Sociálnej poisťovni a nižšie výdavky na správu štátneho dlhu.

Výdavky kapitoly možno rozčleniť do piatich základných oblastí. Podiel jednotlivých oblastí výdavkov na celkových výdavkoch kapitoly v návrhu rozpočtu na rok 2016 znázorňuje nasledujúci graf:

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Výdavky spojené so správou štátneho dlhu, ktoré predstavujú najvyšší objem výdavkov v kapitole, sú podrobnejšie hodnotené v časti 2.4 Stanovisko k prognóze hrubého dlhu verejnej správy v návrhu RVS na rok 2016.

Druhú objemovo najvýznamnejšiu oblasť výdavkov kapitoly predstavujú zdroje určené na finančné vzťahy súvisiace s rozpočtom EÚ. Podstatnú časť týchto výdavkov predstavujú prostriedky, ktoré bude SR odvádzať do všeobecného rozpočtu EÚ podľa novej legislatívy, ktorá by mala vstúpiť do platnosti v priebehu roka 2016 vo výške 726,7 mil. eur a príspevky do Európskeho rozvojového fondu vo výške 10,6 mil. eur.

Transfer Sociálnej poisťovni, určený na krytie deficitov základného fondu starobného poistenia, je v porovnaní s rozpočtom 2015 nižší o 271,0 mil. eur z dôvodu očakávaných vyšších príjmov Sociálnej poisťovne.

Rozpočtované výdavky na rezervy predstavujú pokles o 122,1 mil. eur v porovnaní s rozpočtom 2015, najmä z titulu nerozpočtovania niektorých druhov rezerv. V nadväznosti na zníženie sadzby dane z pridanej hodnoty na vybrané druhy potravín, ako aj iné legislatívne

zmeny, sa zvýšil rozpočet rezervy na riešenie vplyvov nových zákonných úprav a iných vplyvov o 77,1 mil. eur oproti rozpočtu 2015. NKÚ SR pozitívne hodnotí rozpočtovanie nových rezerv, najmä rezervu na výdavky súvisiace s riešením migračnej krízy vo výške 20,0 mil. eur a rezervu na významné investície vo výške 75,7 mil. eur. K novým rezervám patrí aj rezerva na zhoršený vývoj v zdravotníckych zariadeniach vo výške 50,0 mil. eur. Na činnosti spojené s predsedníctvom SR v Rade EÚ v druhom polroku 2016 je určená rezerva vo výške 52,8 mil. eur.

Najnižší objem rozpočtovaných výdavkov kapitoly smeruje do ostatných oblastí, ktoré zahŕňajú výdavky, ktoré sa vzhľadom k ich charakteru nerozpočtujú v iných kapitolách, napr. príspevky politickým stranám a hnutiam vo výške 28,2 mil. eur, výdavky na plnenie multilicenčnej zmluvy vo výške 19,3 mil. eur, výdavky na zastupovanie pri medzinárodných arbitrážach vo výške 7,8 mil. eur. Od roku 2016 sú tu rozpočtované aj nové výdavkové tituly a to výdavky na Register účtovných závierok, výdavky na kontrolné známky, výdavky na posilnenie analytických kapacít – štipendisti, výdavky na podporu najmenej rozvinutých okresov, ako aj nové transfery Úradu komisára pre deti a Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím.

4 Stanovisko k návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2016

Návrh súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2016 je vypracovaný v metodike ESA 2010 v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákonom o rozpočtovej zodpovednosti a príručkou Ministerstva financií SR na zostavenie návrhu RVS na roky 2016 až 2018 č. MF/008154/2015-441.

Príjmová a výdavková časť návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2016, vrátane jednotlivých rozpočtov je zostavená v súlade s Opatrením Ministerstva financií SR č. MF 010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v platnom znení.

4.1 Stanovisko k rozpočtovému rámcu návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy

Návrh RVS na roky 2016 až 2018 je zostavený za subjekty verejnej správy, ktorými podľa § 3 ods. 1 a 2 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy sú právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR a zaradené vo verejnej správe v súlade s metodikou ESA 2010, a to:

- v ústrednej správe,
- v územnej samospráve,
- vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

V ústrednej správe sa vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy, Fond národného majetku SR, Slovenský pozemkový fond, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri vedenom Štatistickým úradom SR.

V územnej samospráve sa vykazujú obce, dopravné podniky v mestách Bratislava Žilina a Košice, VÚC a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcami a VÚC.

Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazuje Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

Do subjektov verejnej správy boli v zmysle metodiky ESA 2010 od roku 2014 po prvýkrát zaradené Železnice SR, Národná diaľničná spoločnosť a.s., Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov a Eximbanka SR.

Zo zakladateľskej pôsobnosti obcí boli do sektora verejnej správy preradené dopravné podniky v mestách Bratislava, Žilina a Košice.

Do registra organizácií verejnej správy boli Štatistickým úradom SR v súlade s metodikou ESA 2010 po prvýkrát zaradené Fond na podporu vzdelávania, Fond na podporu umenia, Recyklačný fond a vybrané zdravotnícke zariadenia.

Návrh súhrnného rozpočtu za obce, dopravné podniky v mestách Bratislava, Žilina a Košice, VÚC a rozpočtové a príspevkové organizácie zaradené obcami a VÚC vypracovalo MF SR, návrh súhrnného rozpočtu za verejné zdravotné poistenie vypracovalo Ministerstvo zdravotníctva SR a návrh súhrnného rozpočtu za verejné vysoké školy vypracovalo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Porovnanie bilančného zostatku súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v mil. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Bilančný zostatok	430,9	0,53	-252,8	63,0	1 207,8	-55,5

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

V návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2016 sa bilančný zostatok medziročne znižuje o 252,8 mil. eur na úroveň 430,9 mil. eur.

Porovnanie bilančných zostatkov ostatných subjektov verejnej správy na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v mil. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Schodok/prebytok hospodárenia ostatných subjektov verejnej správy	430,9	0,53	-252,8	63,0	1 207,8	-55,5
z toho:						
Obce	109,9	0,14	-35,1	75,8	-10,5	91,3
Dopravné podniky miest	4,9	0,01	3,1	272,2	19,2	-34,3
VÚC	103,5	0,13	-20,3	83,6	13,8	115,4
Sociálna poisťovňa	-94,4	-0,12	-128,3	-278,5	275,0	25,6
Verejné zdravotné poistenie	-6,9	-0,01	-40,2	-20,7	-58,9	-13,3
Národný jadrový fond	118,0	0,15	16,1	115,8	21,2	121,9

Názov ukazovateľa (v mil. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Fond národného majetku	-9,9	-0,01	1,5	86,8	840,4	1,2
Environmentálny fond	132,3	0,16	0,0	100,0	16,9	114,6
Štátny fond rozvoja bývania	49,6	0,06	-30,6	61,8	-134,3	27,0
Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	0,2	0,00	0,2	0,0	-0,2	50,0
Slovenský pozemkový fond	8,1	0,01	1,7	126,6	21,7	-59,6
Slovenská konsolidačná, a. s.	4,5	0,01	2,6	236,8	5,2	642,9
Verejné vysoké školy	0,1	0,00	0,0	100,0	-28,3	0,4
Rozhlas a televízia Slovenska	0,7	0,00	-0,3	70,0	-0,4	63,6
Tlačová agentúra SR	0,1	0,00	-0,1	50,0	-0,1	50,0
Úrad pre dohľad nad výkonom auditu	0,0	0,00	0,0	0,0	-0,1	0,0
Audiovizuálny fond	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Kancelária rady pre rozpočtovú zodpovednosť	0,1	0,00	0,0	100,0	0,1	0,0
Železnice SR	0,0	0,00	0,0	0,0	15,1	0,0
Národná diaľničná spoločnosť, a. s.	35,9	0,04	-1,3	96,5	156,5	-29,8
Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov	10,5	0,01	13,8	-318,2	22,1	-90,5
Fond na podporu vzdelávania	0,2	0,00	0,2	0,0	0,0	100,0
Fond na podporu umenia	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Eximbanka	0,1	0,00	-0,3	25,0	1,8	-5,9
Recyklačný fond	-31,0	-0,04	-31,0	0,0	-14,1	183,4
Zdravotnícke zariadenia	-4,2	-0,01	-4,2	0,0	46,0	8,4
Príspevkové organizácie spolu	-1,4	0,00	-0,3	127,3	-0,3	127,3

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

V rozpočtovanom prebytkovom hospodárení súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 sa v roku 2016 najvýznamnejšie premietnu bilančné zostatky Environmentálneho fondu na úrovni 132,3 mil. eur, Národného jadrového fondu na úrovni 118,0 mil. eur, obcí na úrovni 109,9 mil. eur, vyšších územných celkov na úrovni 103,5 mil. eur, Štátneho fondu rozvoja bývania na úrovni 49,6 mil. eur a Národnej diaľničnej spoločnosti na úrovni 35,9 mil. eur.

Negatívne sa v hospodárení súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 premietnu predovšetkým schodkové hospodárenia Sociálnej poisťovne na úrovni -94,4 mil. eur, Recyklačného fondu na úrovni -31,0 mil. eur, Fondu národného majetku SR na úrovni -9,9 mil. eur a verejného zdravotného poistenia na úrovni -6,9 mil. eur.

Podľa NKÚ SR návrhy rozpočtov Sociálnej poisťovne, Slovenského pozemkového fondu a Fondu národného majetku SR, návrh súhrnného rozpočtu za verejné zdravotné poistenie vypracovaný Ministerstvom zdravotníctva SR a návrh súhrnného rozpočtu za verejné vysoké školy vypracovaný Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR boli v rozpočtovom procese v súlade s ustanovením § 14 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy prerokované s MF SR.

Subjekty verejnej správy do návrhov svojich rozpočtov podľa NKÚ SR zapracovali svoje požiadavky na ŠR v súlade s návrhom RVS na roky 2016 až 2018. Z týchto dôvodov NKÚ SR nemá zásadné pripomienky k výdavkovej stránke súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2016, ktorá by mala pokryť činnosť týchto subjektov.

Porovnanie návrhu rozpočtu príjmov ostatných subjektov verejnej správy na hotovostnej báze na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov subjektu verejnej správy (v mil. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Príjmy ostatných subjektov VS	26 717,5	33,13	3 207,1	113,6	-1 624,6	94,3
z toho :						
Obce	4 059,7	5,03	15,5	100,4	-310,0	92,9
Dopravné podniky miest	232,2	0,29	-163,5	58,7	-171,6	57,5
VÚC	1 318,8	1,64	65,0	105,2	-47,0	96,6
Sociálna poisťovňa	7 846,4	9,73	196,9	102,6	53,4	100,7
Verejné zdravotné poistenie	4 535,5	5,62	275,2	106,5	43,4	101,0
Národný jadrový fond	1 488,2	1,85	91,8	106,6	96,7	106,9
Fond národného majetku	36,7	0,05	-50,7	42,0	-857,3	4,1
Environmentálny fond	414,0	0,51	122,0	141,8	104,4	133,7
Štátny fond rozvoja bývania	161,9	0,20	-26,7	85,8	-145,5	52,7
Úrad pre dohľad nad zdrav. Starostlivosťou	43,1	0,05	3,4	108,6	1,2	102,9
Slovenský pozemkový fond	24,1	0,03	1,4	106,2	-23,9	50,2
Slovenská konsolidačná, a.s.	64,0	0,08	8,2	114,7	2,9	104,7
Verejné vysoké školy	898,4	1,11	-44,7	95,3	-163,7	84,6
Rozhlas a televízia Slovenska	122,0	0,15	16,9	116,1	-6,2	95,2
Tlačová agentúra SR	4,7	0,01	0,3	106,8	-1,9	71,2
Úrad pre dohľad nad výkonom auditu	1,4	0,00	0,1	107,7	0,0	100,0
Audiovizuálny fond	9,7	0,01	-0,7	93,3	-0,4	96,0
Kancelária rady pre rozpočtovú zodpovednosť	1,4	0,00	-0,1	93,3	0,0	100,0
Železnice SR	756,5	0,94	-267,1	73,9	-141,6	84,2
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.	1 026,2	1,27	143,8	116,3	-106,7	90,6
Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov	74,9	0,09	-27,0	73,5	-10,1	88,1
Fond na podporu vzdelávania	9,1	0,01	9,1	0,0	-3,3	73,4
Fond na podporu umenia	15,1	0,02	15,1	0,0	14,9	7 550,0
Eximbanka	1 310,1	1,62	1 295,7	9 097,9	138,7	111,8
Recyklačný fond	39,1	0,05	39,1	0,0	-24,0	62,0
Zdravotnícke zariadenia	1 442,7	1,79	1 442,7	0,0	98,3	107,3
Príspevkové organizácie spolu	781,6	0,97	45,4	106,2	-165,3	82,5

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Príjmy súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na hotovostnej báze sa majú v roku 2016 medziročne zvýšiť o 3 207,1 mil. eur na úroveň 26 717,5 mil. eur.

Najvýznamnejší podiel na celkových príjmoch v roku 2016 majú mať príjmy Sociálnej poisťovne na úrovni 7 846,4 mil. eur, verejného zdravotného poistenia na úrovni 4 535,5 mil. eur, Národnej diaľničnej spoločnosti na úroveň 1 026,2 mil. eur a Eximbanky na úrovni 1 310,1 mil. eur.

Porovnanie návrhu rozpočtu výdavkov ostatných subjektov verejnej správy na hotovostnej báze na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov subjektu verejnej správy (v mil. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Výdavky ostatných subjektov verejnej správy	22 955,3	28,46	2 969,5	114,9	-1 711,0	93,1
z toho :						
Obce	3 801,8	4,71	60,6	101,6	-289,5	92,9
Dopravné podniky miest	231,4	0,29	-163,0	58,7	-171,7	57,4
VÚC	1 166,3	1,45	85,3	107,9	-60,8	95,0
Sociálna poisťovňa	7 305,7	9,06	201,6	102,8	164,9	102,3
Verejné zdravotné poistenie	4 271,5	5,30	284,2	107,1	49,4	101,2
Národný jadrový fond	50,8	0,06	-20,4	71,3	-21,2	70,6
Fond národného majetku	10,1	0,01	-16,9	37,4	-847,3	1,2
Environmentálny fond	27,0	0,03	0,1	100,4	-27,0	50,0
Štátny fond rozvoja bývania	157,1	0,19	-21,9	87,8	-140,1	52,9
Úrad pre dohľad nad zdrav. Starostlivosťou	18,7	0,02	1,0	105,6	1,0	105,6
Slovenský pozemkový fond	16,0	0,02	-0,2	98,8	-27,6	36,7
Slovenská konsolidačná, a.s.	10,6	0,01	0,9	109,3	-1,7	86,2
Verejné vysoké školy	634,4	0,79	-46,1	93,2	-163,5	79,5
Rozhlas a televízia Slovenska	104,7	0,13	1,5	101,5	-7,0	93,7
Tlačová agentúra SR	4,5	0,01	0,4	109,8	-2,0	69,2
Úrad pre dohľad nad výkonom auditu	0,8	0,00	0,0	100,0	0,0	100,0
Audiovizuálny fond	7,5	0,01	0,1	101,4	-0,1	98,7
Kancelária rady pre rozpočtovú zodpovednosť	1,2	0,00	0,0	100,0	-0,1	92,3
Železnice SR	718,8	0,89	-210,6	77,3	-141,6	83,5
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.	1 024,0	1,27	195,0	123,5	-105,4	90,7
Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov	43,7	0,05	-6,0	87,9	-20,5	68,1
Fond na podporu vzdelávania	7,8	0,01	7,8	0,0	-1,5	83,9
Fond na podporu umenia	15,1	0,02	15,1	0,0	14,9	7 550,0
Eximbanka	1 165,7	1,45	1 152,3	8 699,3	148,6	114,6
Recyklačný fond	33,7	0,04	33,7	0,0	7,1	126,7
Zdravotnícke zariadenia	1 370,4	1,70	1 370,4	0,0	96,8	107,6
Príspevkové organizácie spolu	756,0	0,94	45,6	106,4	-165,1	82,1

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Výdavky súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na hotovostnej báze sa majú v roku 2015 medziročne zvýšiť o 2 969,5 mil. eur na úroveň 22 955,3 mil. eur.

Najvýznamnejší podiel na celkových výdavkoch majú predstavovať výdavky Sociálnej poisťovne na úrovni 7 305,7 mil. eur, výdavky verejného zdravotného poistenia na úrovni 4 271,5 mil. eur a Eximbanky na úrovni 1 165,7 mil. eur.

4.2 Stanovisko k súhrnnému rozpočtu obcí, dopravných podnikov a VÚC na rok 2016

Návrh súhrnného rozpočtu obcí, dopravných podnikov a VÚC na rok 2016 je regulovaný zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Rozpočty územnej samosprávy podľa týchto zákonov tvoria rozpočty obcí a VÚC.

V súlade s metodikou ESA 2010 sú súčasťou sektora verejnej správy a subsektora územnej samosprávy tri dopravné podniky v zakladateľskej pôsobnosti miest Bratislava, Košice a Žilina.

Na účely zostavenia návrhu RVS na rok 2016 bol MF SR vypracovaný súhrnný návrh rozpočtov za obce, dopravné podniky a VÚC, ktorý je len indikatívny. To znamená, že obce a vyššie územné celky môžu, ale nemusia podľa nich zostavovať svoje rozpočty, nakoľko postup predkladania a schvaľovania rozpočtu obce je v kompetencii obecného zastupiteľstva a rozpočtu VÚC v kompetencii zastupiteľstva VÚC.

V rámci procesu fiškálnej decentralizácie boli prenesené nielen kompetencie zo štátu na obce a VÚC, ale decentralizovali sa aj finančné toky a tomu zodpovedajúca delimitácia majetku. V tejto súvislosti bolo vykonaných viacero legislatívnych zmien, a to predovšetkým v oblasti miestnych daní, rozdeľovania a poukazovania výnosu dane z príjmov fyzických osôb územnej samosprávy a rozpočtových pravidiel územnej samosprávy.

Systém financovania územnej samosprávy je postavený na pevne daných kritériách, podľa ktorých sa podiel na dani z príjmu fyzických osôb prerozdeľuje medzi jednotlivé subjekty územnej samosprávy a stáva sa ich vlastným príjmom. Ďalšiu významnú časť príjmov získavajú územné samosprávy z miestnych daní, o výške ktorých majú právomoc rozhodovať. Celkovo sa tak zvyšuje zodpovednosť územnej samosprávy za správu a rozvoj, pričom sa kladie dôraz na zvyšovanie efektívnosti využitia zdrojov v mieste ich vzniku a obmedzenie prerozdeľovacích procesov.

Kritériá a váhy rozdeľovania výnosu dane z príjmov fyzických osôb do rozpočtov obcí a VÚC upravuje nariadenie vlády SR o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a zákon o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy, ktorý s účinnosťou od 1. januára 2016 upravuje percentuálny podiel pre obce na 70% s pozitívnym dopadom v sume 33 621 tis. eur a pre VÚC na 30% s pozitívnym dopadom v sume 17 931 tis. eur.

Tieto kritériá a váhy zohľadňujú samosprávne kompetencie v školstve, sociálnom zabezpečení a doprave, ktoré prešli zo štátu do ich samosprávnej pôsobnosti. Zároveň rešpektujú požiadavky na nevyhnutú stabilitu systému delením výnosu dane z príjmov fyzických osôb podľa počtu obyvateľov bez rozdelenia do štatisticky sledovaných vekových skupín a riešia nevyhnutnosť zabezpečiť zvýšený prisun finančných prostriedkov nadväzne na rozsah poskytovaných služieb v centrách osídlenia.

Finančné prostriedky z výnosu dane z príjmov fyzických osôb sú rozdeľované jednotlivým subjektom územnej samosprávy na mesačnej báze podľa premenlivých veličín na základe štatistických údajov, čo vylučuje subjektívnosť pri rozhodovaní a súčasne eliminuje prípadné politické vplyvy.

V rozpočtovaní výdavkov súhrnného rozpočtu obcí, dopravných podnikov a VÚC na rok 2016 sa vychádzalo z východísk RVS na roky 2016 až 2018, pričom sa zohľadňovali špecifiká obcí, dopravných podnikov a VÚC a ustanovenia zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a zákona o rozpočtovej zodpovednosti.

Porovnanie bilančného zostatku indikatívnych rozpočtov obcí, dopravných podnikov a VÚC na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2016

so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledovná tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Príjmy obcí, DP a VÚC spolu	5 610 703	6,96	-83 046	98,5	-528 642	91,4
z toho:						
• daňové príjmy	2 764 556	3,43	185 253	107,2	168 603	106,5
• nedaňové príjmy	812 262	1,01	32 346	104,1	-36 843	95,7
• granty a transfery	1 597 013	1,98	-298 476	84,3	-643 980	71,3
• zo splátok tuzemských úverov, pôžičiek a z predaja majetk. účastí (FO)	10 000	0,01	0	100,0	0	100,0
• zostatok prostr. z predch. rokov a prevod prostriedkov z peňažných fondov (FO)	200 180	0,25	2	100,0	97	100,0
• prijaté úvery (FO)	226 692	0,28	-2 171	99,1	-16 519	93,2
Výdavky obcí, DP a VÚC spolu	5 199 506	6,45	-17 079	99,7	-522 056	90,9
z toho:						
• mzdy a odvody	2 044 375	2,53	211 329	111,5	30 269	101,5
• tovary a služby	1 407 554	1,75	82 280	106,2	1 612	100,1
• bežné transfery	857 569	1,06	38 326	104,7	-13 560	98,4
• splácanie úrokov	42 662	0,05	1 558	103,8	6 518	118,0
• kapitálové výdavky	603 425	0,75	-351 914	63,2	-549 460	52,3
• úvery a účasť na majetku (FO)	13 000	0,02	0	100,0	0	100,0
• splácanie istiny (FO)	230 921	0,29	1 342	100,6	2 565	101,1
Celkový prebytok obcí, DP a VÚC spolu	411 197	0,51	-65 967	86,2	-6 586	98,4
vylúčenie finančných operácií	-192 951	-0,24	3 511	98,2	18 987	91,0
z toho						
• vylúčenie príjmových FO	-436 872	-0,54	2 169	99,5	16 422	96,4
• vylúčenie výdavkových FO	243 921	0,30	1 342	100,6	2 565	101,1
zahnutie časového rozlíšenia a ostatné úpravy	0	0,00	10 000	0,0	10 000	0,0
Prebytok(+)/schodok (-) obcí, DP a VÚC spolu (ESA 2010)	218 246	0,27	-52 456	80,6	22 401	111,4

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Podľa NKÚ SR došlo k medziročnému zhoršeniu bilančného zostatku obcí, dopravných podnikov a VÚC na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 v roku 2016 o 52 456 tis. eur na úroveň 218 246 tis. eur, ale očakávaná skutočnosť má pozitívny vývoj.

Pre zlepšenie prebytkového hospodárenia územnej samosprávy sú však rozhodujúce iné ustanovenia novely zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy z decembra 2013, a to:

- modifikovanie podmienok pre prijímanie návratných zdrojov financovania, na základe ktorých sa rozšíril okruh záväzkových vzťahov o investičné dodávateľské úvery, čo sa premietlo v novej definícii dlhu obce a VÚC ako aj v regulácii splátok návratných zdrojov financovania,

- zamedzenie subjektom územnej samosprávy priame prevzatie záväzkov z úverov, pôžičiek alebo iných dlhov od právnických alebo fyzických osôb,
- sprísnenie podmienok pri zvyšovaní zadlžovania obcí a VÚC, vrátane prijímania opatrení na znižovanie ich dlhu v prípade, ak tento dlh dosiahne výšku 50 % a viac skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka,
- doplnenie regulácie zostavovania rozpočtu obce alebo VÚC, a to limitovaním vykonávania zmien s dopadom na saldo ich rozpočtu len do 31. augusta príslušného rozpočtového roka,
- zvýšenie maximálnej sumy pokuty za nedodržanie zákonných povinností s cieľom posilnenia finančnej a rozpočtovej disciplíny územnej samosprávy,
- stanovenie minimálneho rozsahu návrhu rozpočtu obce alebo VÚC a spresnenie obsahu ich záverečného účtu atď.

Pre zlepšenie prebytkového hospodárenia územnej samosprávy sú rozhodujúce a zaväzujúce nové ustanovenia pravidiel používania návratných zdrojov financovania v zákone o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ktoré rozšírili možnosti prijímania návratných zdrojov financovania pre zabezpečenie predbežného financovania spoločných programov SR a EÚ, operačných programov spadajúcich do cieľa Európskej územnej spolupráce a ďalších programov v rámci medzinárodnej spolupráce.

Novela zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, účinná od 1. augusta 2015 však priniesla aj zmeny v zavedení pokuty za prekročenie dlhu, ktorá sa uloží vo výške 5 % z medziročného zvýšenia podielu dlhu obce alebo VÚC na skutočných bežných príjmoch predchádzajúceho rozpočtového roka.

4.2.1 Stanovisko k návrhu rozpočtu obcí na rok 2016

Návrh súhrnného rozpočtu obcí na rok 2016 je zostavený indikatívne vzhľadom na ich zákonnú samostatnosť finančného hospodárenia.

Finančné vzťahy štátu k rozpočtom obcí budú realizované predovšetkým prostredníctvom podielu na dani z príjmov fyzických osôb na zabezpečenie financovania samosprávnych kompetencií a prostredníctvom dotácií na zabezpečenie financovania kompetencie preneseného výkonu štátnej správy a ďalších úloh spojených nielen s regionálnym rozvojom, ochranou životného prostredia, ale aj s realizáciou projektov financovaných z prostriedkov EÚ.

Porovnanie bilančného zostatku obcí na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledovná tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Príjmy	4 059 704	5,03	15 462	100,4	- 310 052	92,9
Výdavky	3 801 822	4,71	60 617	101,6	- 289 495	92,9
Časové rozlíšenie a ostatné úpravy, vrátane finančných operácií	-148 000	-0,18	10 000	93,7	10 000	93,7
Bilančný zostatok	109 882	0,14	-35 155	75,8	-10 557	91,2

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Na rok 2016 sa odhaduje na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 prebytkové hospodárenie obcí na úrovni 109 882 tis. eur, čo v porovnaní s rokom 2015 predstavuje zhoršenie hospodárenia o 35 155 tis. eur.

Porovnanie návrhu rozpočtu príjmov obcí na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Príjmy spolu	4 059 704	5,03	15 462	100,4	-310 052	92,9
z toho:						
• daňové príjmy	2 090 082	2,59	135 960	107,0	129 198	106,6
• nedaňové príjmy	610 000	0,76	37 000	106,5	-23 000	96,4
• granty a transfery	1 019 622	1,26	-157 498	86,6	-416 250	71,0
• zo splátok tuzemských úverov, pôžičiek a z predaja majetkových účastí (FO)	10 000	0,01	0	100,0	0	100,0
• zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov a prevod z peňažných fondov (FO)	150 000	0,19	0	100,0	0	100,0
• prijaté úvery	180 000	0,22	0	100,0	0	100,0

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Celkové príjmy obcí na hotovostnej báze sa v roku 2016 majú medziročne zvýšiť o 15 462 tis. eur na úroveň 4 059 704 tis. eur. Stav zostatku prostriedkov z predchádzajúcich rokov a prevodu z peňažných fondov zostáva na úrovni predchádzajúceho roka.

Vo zvýšení rozpočtovania celkových príjmov sa má podľa NKÚ SR najvýznamnejšie prejavovať medziročné zvýšenie prevodu podielu na dani z príjmov fyzických osôb vrátane sankcií o 131 767 tis. eur na úroveň 1 573 799 tis. eur a medziročné zníženie grantov a transferov o 157 498 tis. eur na úroveň 1 019 622 tis. eur.

Podrobnejšie hodnotenie dane z príjmov fyzických osôb je obsahom stanoviska k rozpočtovaniu daňových príjmov obcí v časti 2.1.1.3.

Miestne dane obcí na rok 2016 sa majú medziročne zvýšiť o 4 193 tis. eur na úroveň 516 283 tis. eur, z toho výnos dane z nehnuteľností sa má znížiť o 1 007 tis. eur na úroveň 325 945 tis. eur, daň za špecifické služby sa má zvýšiť o 5 180 tis. eur na úroveň 189 853 tis. eur a daň za dobývací priestor sa má zvýšiť o 20 tis. eur na úroveň 485 tis. eur.

NKÚ SR pozitívne hodnotí predovšetkým medziročné zvýšenie dane za špecifické služby o 5 180 tis. eur na úroveň 189 853 tis. eur, u ktorej je stanovenie jej sadzby v kompetencii jednotlivých obcí v zmysle zákona podľa zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Transfery zo ŠR do rozpočtov obcí sa v roku 2016 očakávajú v celkovej sume 964 719 tis. eur, a to z týchto kapitol:

- medziročné zníženie transferu z kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR o 12 752 tis. eur na úroveň 3 594 tis. eur, v čom sa premieta financovanie projektov zo štrukturálnych fondov vrátane spolufinancovania z Operačného programu Vzdelávanie a Operačného programu Ľudské zdroje,
- medziročné zvýšenie transferu z kapitoly Ministerstva vnútra SR o 44 296 tis. eur na úroveň 732 076 tis. eur, v čom sa premieta rozpočtovanie na činnosť matričných úradov v sume 6 063 tis. eur, na hlásenie pobytu občanov a register obyvateľov SR v sume 1 798 tis. eur, na voľby v sume 5 701 tis. eur, na financovanie regionálneho školstva v sume 717 569 tis. eur, na činnosti na úseku ochrany prírody, ovzdušia, vôd a protipovodňovej ochrany v sume 507 tis. eur a na register adries podľa zákona č. 125/2015 Z. z. o registri adries v sume 83 tis. eur. Z ostatných finančných prostriedkov poskytnutých obciam (355 tis. eur) bude financovaná ochrana a udržiavanie vojnových hrobov,
- medziročné zníženie transferu Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR o 11 970 tis. eur na úroveň 20 214 tis. eur, v čom sa premieta financovanie preneseného výkonu štátnej správy je určená suma 6 504 tis. eur, z toho v oblasti pozemných komunikácií – špeciálnych stavebných úradov v sume 286 tis. eur a na úseku stavebného poriadku a bývania v sume 6 218 tis. eur. Ostatné prostriedky v sume 13 710 tis. eur sú určené na kapitálové transfery v sume 13 100 tis. eur na dotácie na rozvoj bývania a v sume 610 tis. eur na podporu územného rozvoja miest a obcí,
- medziročné zníženie transferu Ministerstva hospodárstva SR o 25 538 tis. eur na úroveň 3 746 tis. eur, v čom sa premieta rozpočtovanie finančné prostriedky na verejné osvetlenie pre mestá a obce a poskytovanie poradenstva v oblasti energetiky,
- medziročné zvýšenie transferu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR o 1 895 tis. eur na úroveň 55 509 tis. eur, v čom sa premietajú financie poskytované obciam najmä na výkon osobitného príjemcu, výdavky na stravu a na školské potreby pre deti v hmotnej núdzi a na financovanie zariadení sociálnych služieb,
- medziročné zvýšenie transferu Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR o 29 161 tis. eur na úroveň 144 830 tis. eur, v čom sa premieta rozpočtovanie SR a EÚ v oblasti podpory regionálneho rozvoja miest a obcí a na financovanie programov európskej územnej spolupráce,
- kapitálový transfer Úradu vlády SR na úrovni 50 tis. eur na financovanie podpory obcí,
- medziročne zostáva na rovnakej úrovni transfer Všeobecnej pokladničnej správy v sume 4 700 tis. eur, v čom sa premieta rozpočtovanie financovania individuálnych potrieb obcí, záchrany a obnovy kultúrnych pamiatok.

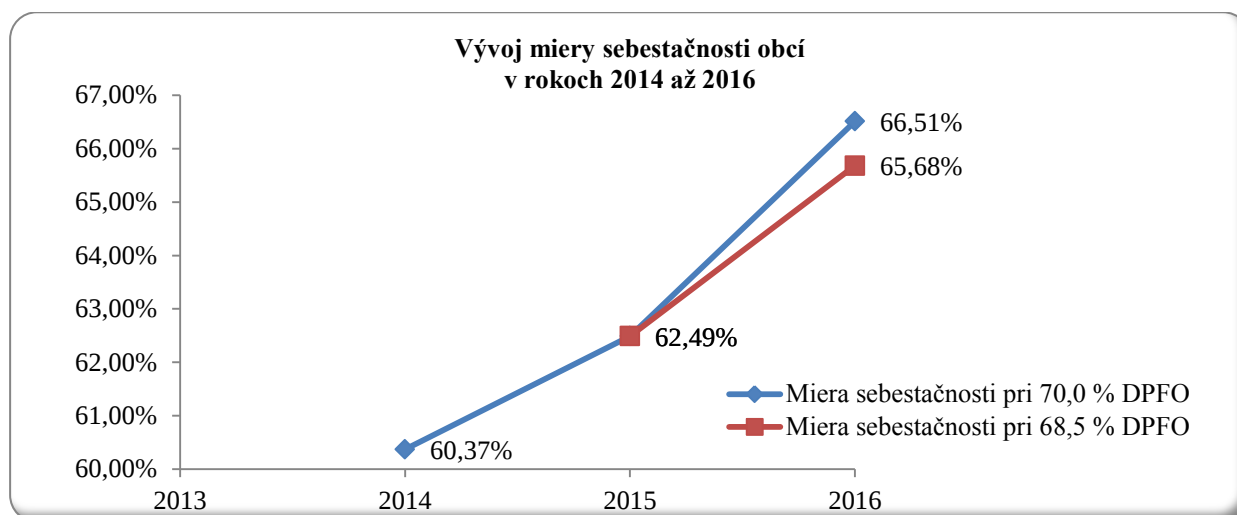
NKÚ SR pozitívne hodnotí tiež medziročné zvýšenie rozpočtovania nedaňových príjmov na rok 2016 o 37 000 tis. eur na úroveň 610 000 eur, i keď z návrhu súhrnného rozpočtu obcí na rok 2016 nie je zrejmé podrobnejšie rozpočtovanie príjmov z podnikania a z vlastníctva majetku, administratívnych a iných poplatkov a platieb, iných nedaňových príjmov, úrokov z vkladov alebo kapitálových príjmov z predaja nehnuteľného majetku.

Podľa NKÚ SR predpokladom úspešného fungovania obcí je primeraná miera sebestačnosti. Tá závisí nielen od vlastných rozpočtov obcí, ale aj od samotného návrhu RVS na príslušný rozpočtový rok, nakoľko čím je zložitejšia štruktúra verejnej správy, tým je dôležitejšie správne stanovenie daňového určenia a optimalizácia finančných vzťahov medzi príslušnými rozpočtami verejnej správy.

Miera sebestačnosti obcí vyjadruje, do akej miery môžu obce z vlastných príjmov, resp. z vlastných príjmov a transferov zo ŠR v porovnaní s celkovými svojimi príjmami

financovať svoje výdavky súvisiace s plnením vlastných a prenesených kompetencií zo štátnej správy. Tento ukazovateľ vyjadruje koľko percent z celkových príjmov obce získavajú z vlastných zdrojov. Čím je vyššie percento tohto ukazovateľa, tým je vyššia sebestačnosť, resp. schopnosť obcí financovať plnenie úloh z vlastných príjmov. Prípadné dosiahnutie úplnej miery sebestačnosti je nemožné, a ak áno, tak len na krátke obdobie.

Porovnanie miery sebestačnosti obcí počítanej na základe podielu vlastných príjmov, t. j. daňových a nedaňových príjmov na celkových príjmoch na hotovostnej báze za rok 2014 a jej odhadov na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledovný graf:

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

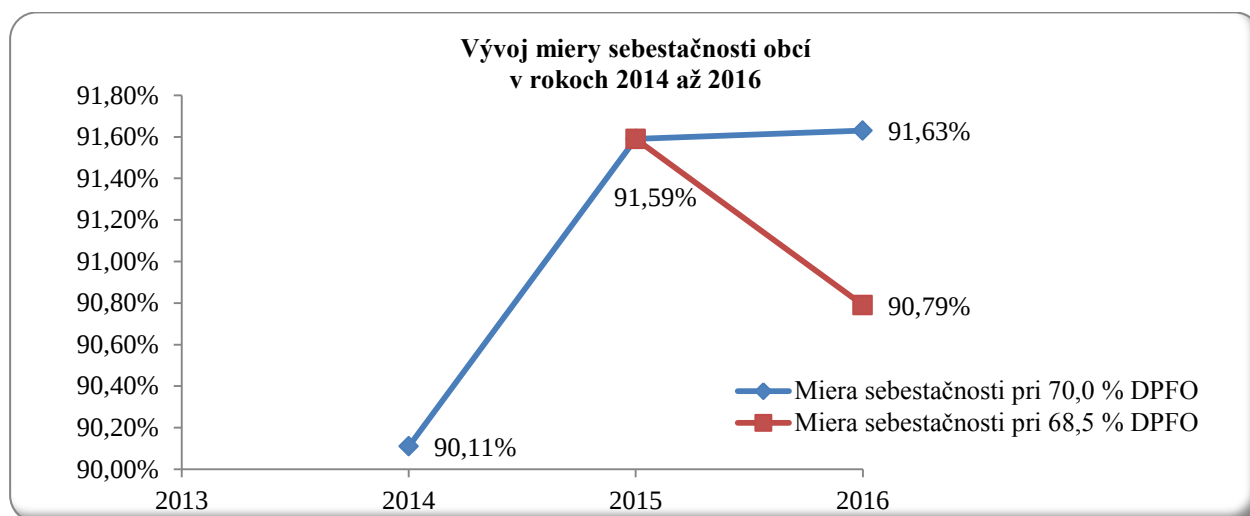
Z percentuálnych hodnôt miery sebestačnosti, uvedených v grafe, je zrejмый priaznivý vývoj financovania obcí z vlastných zdrojov v roku 2016 oproti roku 2015 a to o 4,02 p. b. na úroveň 66,51 %.

V tomto očakávanom pozitívnom vývoji na rok 2016 sa premieta nielen medziročné zvýšenie daňových príjmov o 135 960 tis. eur na úroveň 2 090 082 tis. eur, ale aj nedaňových príjmov o 37 000 tis. eur na úroveň 610 000 eur pri nižšom medziročnom zvýšení celkových príjmov o 15 462 tis. eur na úroveň 4 059 704 tis. eur.

Napriek medziročnému očakávanému zvýšeniu miery sebestačnosti vypočítanej podielom vlastných príjmov na celkových príjmoch obcí, podľa NKÚ SR budú obce aj v roku 2016 odkázané na dotácie zo ŠR, aby mohli financovať svoje potreby. Vzhľadom na suverenitu rozhodovania obcí pri plnení ich samosprávnych funkcií, štát prostredníctvom týchto dotácií ovplyvní plnenie preneseného výkonu štátnej správy.

Aj z tohto dôvodu komplexnejší pohľad na mieru sebestačnosti obcí v roku 2016 poskytne miera sebestačnosti, ktorá je vypočítaná podielom vlastných príjmov a dotácií zo ŠR na celkových príjmoch obcí. Tento ukazovateľ vyjadruje koľko percent z celkových príjmov obce získavajú z vlastných zdrojov a dotácií zo ŠR a do akej miery môžu obce z týchto zdrojov financovať výdavky súvisiace s plnením vlastných a prenesených kompetencií zo štátnej správy. Čím je vyššie percento tohto ukazovateľa, tým je vyššia sebestačnosť, resp. schopnosť obcí financovať plnenie úloh z vlastných príjmov. Prípadné dosiahnutie úplnej miery sebestačnosti je nemožné, a ak áno, tak len na krátke obdobie.

Porovnanie miery sebestačnosti obcí počítanej na základe podielu vlastných príjmov, t. j. daňových a nedaňových príjmov a dotácií zo ŠR na celkových príjmoch na hotovostnej báze za rok 2015 a jej odhad na rok 2016 dokumentuje nasledovný graf:

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Z percentuálnych hodnôt miery sebestačnosti je zrejмый priaznivejší medziročný vývoj financovania obcí z vlastných zdrojov a dotácií zo ŠR v roku 2016 o 0,04 p. b. na úrovni 91,63 %.

Porovnanie rozpočtu výdavkov obcí na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Výdavky	3 801 822	4,71	60 617	101,6	-289 495	92,9
z toho:						
• mzdy a odvody	1 573 317	1,95	154 663	110,9	17 560	101,1
• tovary a služby	1 079 514	1,34	45 313	104,4	-10 486	99,0
• bežné transfery	431 140	0,53	15 355	103,7	1 140	100,3
• splácanie úrokov	32 000	0,04	2 000	106,7	6 790	126,9
• kapitálové výdavky	493 851	0,61	-156 714	75,9	-304 499	61,9
• úvery a účasť na majetku	12 000	0,01	0	100,0	0	100,0
• splácanie istiny	180 000	0,22	0	100,0	0	100,0

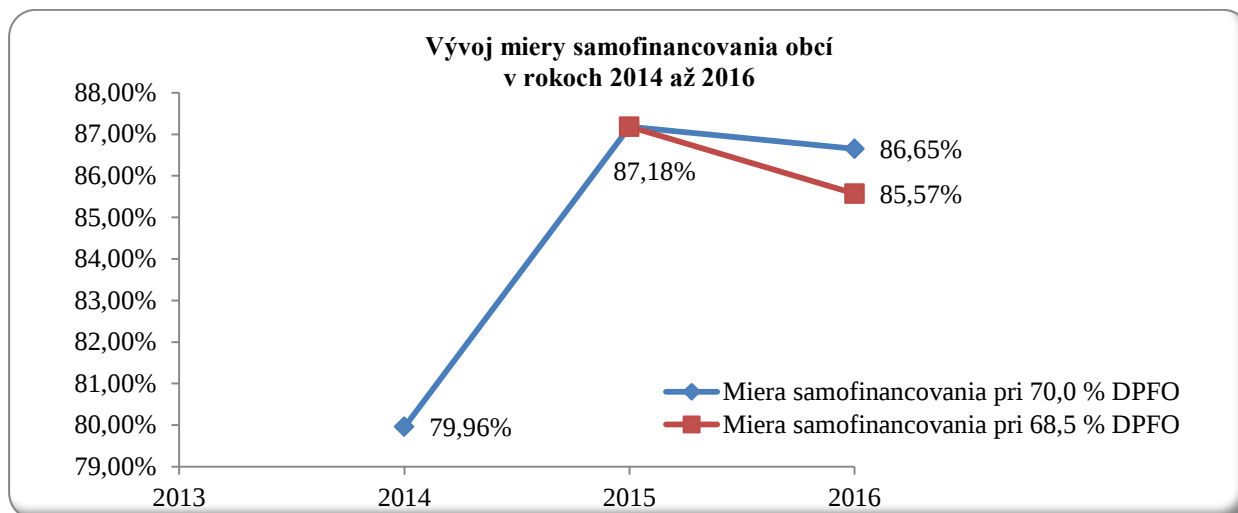
Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

NKÚ SR nemá zásadné pripomienky k orientačnému rozpočtu výdavkov obcí na rok 2016 a pozitívne hodnotí pokračujúcu snahu o ich šetrenie, pričom berie na zreteľ spolufinancovanie prostriedkov EÚ s dopadom na zníženie rozpočtovania kapitálových výdavkov ako aj obmedzenie čerpania návratných finančných zdrojov s dopadom na zníženie rozpočtovania splácania istiny.

Na základe vývoja a rozpočtovania príjmov a výdavkov obcí na rok 2016 sa dá merať úroveň sebestačnosti ich fungovania prostredníctvom miery samofinancovania, ktorá sa počíta podielom vlastných príjmov na bežných výdavkoch obcí. Tento ukazovateľ vyjadruje, či budú obce schopné pokryť svoje bežné výdavky z vlastných príjmov v roku 2016. Vo všeobecnosti

platí, že čím obce dosahujú vyššie percento tohto ukazovateľa, tým je vyššia ich schopnosť uhrádzať svoje bežné výdavky z vlastných zdrojov.

Porovnanie miery samofinancovania obcí počítanej na základe podielu vlastných príjmov, t. j. daňových a nedaňových príjmov na bežných výdavkoch obcí na hotovostnej báze za rok 2014 a jej odhadov na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledovný graf:

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Z percentuálnych hodnôt miery samofinancovania je zrejmé mierne medziročné zhoršenie schopností obcí uhrádzať svoje bežné výdavky v roku 2016 o 0,53 p. b. na úroveň 86,65 %, v čom sa podľa NKÚ SR prejavuje výraznejšie zvýšenie medziročného rozpočtovania výdavkov na mzdy a odvody o 154 663 tis. eur na úroveň 1 573 317 tis. eur a na tovary a služby o 45 313 tis. eur na úroveň 1 079 514 tis. eur.

Na základe posúdenia mier sebestačnosti a samofinancovania NKÚ SR nemá zásadné pripomienky k orientačnému rozpočtu obcí na rok 2016.

NKÚ SR však zároveň pripomína, že obce môžu, ale nemusia podľa tohto indikatívneho rozpočtu zostavovať a následne obecné zastupiteľstvá schvaľovať svoje vlastné rozpočty na rok 2016, s čím je spojené tak ako každý rok určitá neistota. Avšak oproti predchádzajúcim rokom prípadné riziká sú do značnej miery eliminované prijatím posledných noviel zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v roku 2013 a 2015.

4.2.2 Stanovisko k návrhu rozpočtu dopravných podnikov na rok 2016

Dopravné podniky v zakladateľskej pôsobnosti miest Bratislava, Košice a Žilina sú súčasťou sektora verejnej správy a tým aj súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy v súlade s implementáciou metodiky ESA 2010.

Porovnanie bilančného zostatku dopravných podnikov miest Bratislava, Košice a Žilina na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa v tis. eur	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Príjmy	232 212	0,29	-163 453	58,7	-171 539	57,5
Výdavky	231 360	0,29	-163 016	58,7	-171 777	57,4
Časové rozlíšenie a ostatné úpravy, vrátane finančných operácií	4 049	0,01	3 511	752,6	18 987	21,3
Bilančný zostatok	4 901	0,01	3 074	268,3	19 225	25,5

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Bilančný zostatok dopravných podnikov miest Bratislava, Košice a Žilina na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 sa má v roku 2016 medziročne zlepšiť o 3 074 tis. eur na úroveň 4 901 tis. eur.

Porovnanie indikatívnych rozpočtov príjmov dopravných podnikov miest Bratislava, Košice a Žilina na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Celkové príjmy	232 212	0,29	-163 453	58,7	-171 539	57,5
z toho:						
• daňové príjmy	0	0,00	0	-	0	-
• nedaňové príjmy	79 762	0,10	-4 654	94,5	-3 843	95,4
• granty a transfery	140 578	0,17	-156 630	47,3	-151 274	48,2
• zo splátok tuzemských úverov, pôžičiek a z predaja majetkových účastí (FO)	0	0,00	0	-	0	-
• zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov a prevod z peňažných fondov (FO)	180	0,00	2	101,1	97	216,9
• prijaté úvery	11 692	0,01	-2 171	84,3	-16 519	41,4

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

V príjmovej časti rozpočtu dopravných podnikov na rok 2016 sa predpokladá, že nedaňové príjmy na hotovostnej báze, tvorené najmä tržbami za predaj služieb, poklesnú o 4 654 tis. eur na úroveň 79 762 tis. eur, čo bude predstavovať pokles oproti očakávanej skutočnosti roka 2015 o 3 843 tis. eur.

Na prebytkovom hospodárení rozpočtu dopravných podnikov na rok 2016 sa majú najvýznamnejšie podieľať finančné prostriedky z grantov a transferov v sume 140 578 tis. eur od zakladateľov dopravných podnikov na bežné výdavky na pokrytie straty pri zabezpečovaní výkonov vo verejnom záujme v mestskej hromadnej doprave a na obstaranie dopravných prostriedkov.

Porovnanie indikatívnych rozpočtov výdavkov dopravných podnikov miest Bratislava, Košice a Žilina na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa v tis. eur	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Výdavky	231 360	0,29	-163 016	58,7	-171 777	57,4
z toho:						
• mzdy a odvody	63 626	0,08	-4 564	93,3	-3 493	94,8
• tovary a služby	88 448	0,11	-639	99,3	8 959	111,3
• bežné transfery	129	0,00	-13	90,8	-169	43,3
• splácanie úrokov	3 662	0,00	-442	89,2	-272	93,1
• kapitálové výdavky	59 574	0,07	-158 700	27,3	-179 367	24,9
• úvery a účasť na majetku	0	0,00	0	-	0	-
• splácanie istiny	15 921	0,02	1 342	109,2	2 565	119,2

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

V roku 2016 sa predpokladá úroveň medziročného zníženia výdavkov dopravných podnikov na hotovostnej báze o 171 777 tis. eur oproti očakávanej skutočnosti. Kapitálové výdavky sa predpokladajú v roku 2016 oproti očakávanej skutočnosti nižšie o 179 367 tis. eur v súvislosti s ukončením investičných akcií najmä v Dopravnom podniku Bratislava a. s.

4.2.3 Stanovisko k návrhu rozpočtu VÚC na rok 2016

VÚC zabezpečujú financovanie samosprávnych kompetencií predovšetkým z daňových príjmov. Prostredníctvom dotácií z príslušných kapitol ŠR sa financujú kompetencie preneseného výkonu štátnej správy na úseku školstva a úlohy spojené s regionálnym rozvojom, ochranou životného prostredia, ako aj realizácia projektov spolufinancovaných zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu EÚ.

Porovnanie bilančného zostatku VÚC na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Príjmy	1 318 787	1,64	64 945	105,2	-47 051	96,6
Výdavky	1 166 324	1,45	85 320	107,9	-60 784	95,0
Časové rozlíšenie a ostatné úpravy, vrátane finančných operácií	-49 000	-0,06	0	100,0	0	100,0
Bilančný zostatok	103 463	0,13	-20 375	83,5	13 733	115,3

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Bilančný zostatok VÚC na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 sa má v roku 2016 medziročne zlepšiť o 13 733 tis. eur oproti očakávanej skutočnosti na úroveň 103 463 tis. eur, v čom sa premietne na jednej strane vyšší podiel na dani z príjmov fyzických osôb.

Porovnanie príjmov VÚC na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa v tis. eur	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Príjmy	1 318 787	1,64	64 945	105,2	-47 051	96,6
z toho:						
• daňové príjmy	674 474	0,84	49 293	107,9	39 405	106,2
• nedaňové príjmy	122 500	0,15	0	100,0	-10 000	92,5
• granty a transfery	436 813	0,54	15 652	103,7	-76 456	85,1
• zo splátok tuzemských úverov, pôžičiek a z predaja majetkových účastí	0	0,00	0	-	0	-
• zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov a prevod z peňažných fondov	50 000	0,06	0	100,0	0	100,0
• prijaté úvery	35 000	0,04	0	100,0	0	100,0

Zdroj: Návrh RVŠ na roky 2016 až 2018

Celkové príjmy VÚC na hotovostnej báze sa v roku 2016 majú medziročne zvýšiť o 64 945 tis. eur na úroveň 1 318 787 tis. eur, z toho najvýznamnejšie podiel tvoria daňové príjmy, ktoré sa majú medziročne zvýšiť o 49 293 tis. eur na úroveň 674 474 tis. eur a granty a transfery, ktoré sa majú medziročne zvýšiť o 15 652 tis. eur na úroveň 436 813 tis. eur.

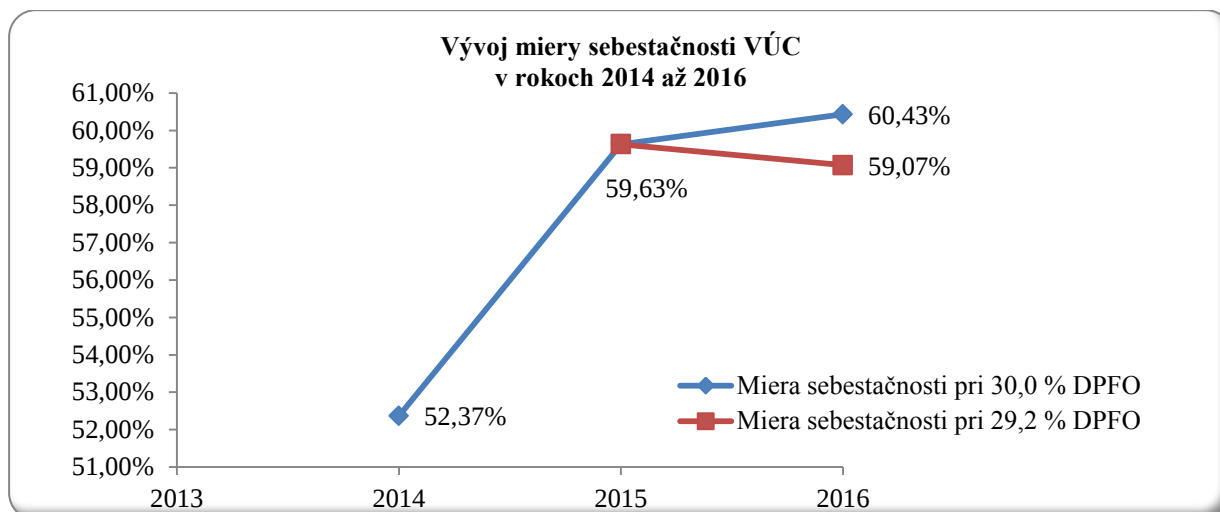
Podiel VÚC na dani z príjmov fyzických osôb sa má v roku 2016 medziročne zvýšiť o 49 293 tis. eur na úroveň 674 474 tis. eur. Zvýšenie podielu na výnose dane z príjmov fyzických osôb by mal teda v roku 2016 predstavovať zvýšenie príjmov súhrnného rozpočtu vyšších územných celkov.

Transfery zo ŠR do rozpočtov VÚC sa očakávajú z kapitoly vo výške 436 813 tis. eur:

- medziročné zvýšenie transferu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR o 13 432 tis. eur na úroveň 432 882 tis. eur, v čom sa premieta financovania preneseného výkonu štátnej správy na úseku stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC a financovanie aktivít regionálneho školstva v sume 199 tis. eur a na riešenie havarijných stavov škôl v sume 1 500 tis. eur,
- Úrad vlády SR v sume 10 tis. eur ako kapitálový transfer na podporu VÚC,
- transfery z Fondu na podporu umenia sa rozpočtujú vo výške 2 222 tis. eur.

Miera sebestačnosti VÚC vyjadruje, do akej miery môžu VÚC z vlastných príjmov, resp. z vlastných príjmov a transferov zo ŠR v porovnaní s celkovými svojimi príjmami financovať svoje výdavky súvisiace s plnením vlastných a prenesených kompetencií zo štátnej správy. Tento ukazovateľ vyjadruje koľko percent z celkových príjmov VÚC získavajú z vlastných zdrojov. Čím je vyššie percento tohto ukazovateľa, tým je vyššia sebestačnosť, resp. schopnosť vyšších územných celkov financovať plnenie úloh z vlastných príjmov. Prípadné dosiahnutie úplnej miery sebestačnosti je nemožné, a ak áno, tak len na krátke obdobie.

Porovnanie miery sebestačnosti VÚC počítanej na základe podielu vlastných príjmov, t. j. daňových a nedaňových príjmov na celkových príjmoch na hotovostnej báze za rok 2014 a jej odhadov na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledovný graf:

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Z percentuálnych hodnôt miery sebestačnosti, uvedených v grafe, je zrejmy priaznivý vývoj financovania vyšších územných celkov z vlastných zdrojov v roku 2016 oproti roku 2015 a to o 0,8 p. b. na úroveň 60,43 %.

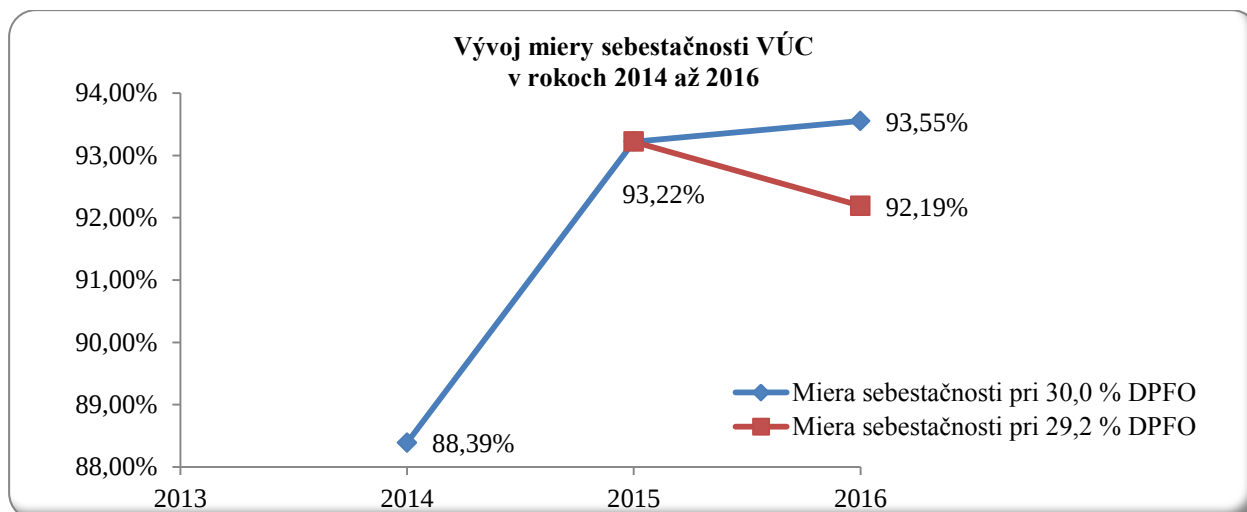
V tomto očakávanom pozitívnom vývoji na rok 2016 sa premieta nielen medziročné zvýšenie daňových príjmov o 49 293 tis. eur na úroveň 674 474 tis. eur, nedaňové príjmy sa predpokladajú na rovnakej úrovni ako boli rozpočtované na rok 2015.

Napriek medziročnému očakávanému zvýšeniu miery sebestačnosti vypočítanej podielom vlastných príjmov na celkových príjmoch VÚC, podľa NKÚ SR budú vyššie územné celky rovnako ako obce aj v roku 2016 odkázané na dotácie zo ŠR, aby mohli financovať svoje potreby. Štát prostredníctvom týchto dotácií tak ovplyvní nielen plnenie preneseného výkonu štátnej správy, ale aj rozhodovanie vyšších územných celkov pri plnení ich funkcií.

Aj z tohto dôvodu komplexnejší pohľad na mieru sebestačnosti VÚC v roku 2016 poskytne miera sebestačnosti, ktorá je vypočítaná podielom vlastných príjmov a dotácií zo ŠR na celkových príjmoch VÚC.

Tento ukazovateľ vyjadruje koľko percent z celkových príjmov VÚC získavajú z vlastných zdrojov a dotácií zo ŠR a do akej miery môžu vyššie územné celky z týchto zdrojov financovať výdavky súvisiace s plnením vlastných a prenesených kompetencií zo štátnej správy. Čím je vyššie percento tohto ukazovateľa, tým je vyššia sebestačnosť, resp. schopnosť VÚC financovať plnenie úloh z vlastných príjmov. Prípadné dosiahnutie úplnej miery sebestačnosti je nemožné, a ak áno, tak len na krátke obdobie.

Porovnanie miery sebestačnosti VÚC počítanej na základe podielu vlastných príjmov, t. j. daňových a nedaňových príjmov a dotácií zo ŠR na celkových príjmoch na hotovostnej báze za rok 2014 a jej odhadov na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledovný graf:

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Z percentuálnych hodnôt miery sebestačnosti je zrejмый medziročne porovnateľný vývoj financovania VÚC z vlastných zdrojov a dotácií zo ŠR v roku 2015 pri miernom náraste o 0,33 p. b. na úroveň 93,55 %, v ktorom sa premieta predovšetkým medziročné zvýšenie daňových príjmov o 49 293 eur na úroveň 674 474 tis. eur.

Celkové výdavky VÚC sa v roku 2016 majú medziročne zvýšiť 85 320 tis. eur na úroveň 1 166 324 tis. eur.

Porovnanie výdavkov VÚC na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa v tis. eur	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Výdavky	1 166 324	1,45	85 320	107,9	-60 784	95,0
z toho:						
• mzdy a odvody	407 432	0,51	61 230	117,7	16 202	104,1
• tovary a služby	239 592	0,30	37 606	118,6	3 139	101,3
• bežné transfery	426 300	0,53	22 984	105,7	-14 531	96,7
• splácanie úrokov	7 000	0,01	0	100,0	0	100,0
• kapitálové výdavky	50 000	0,06	-36 500	57,8	-65 594	43,3
• úvery a účasť na majetku	1 000	0,00	0	100,0	0	100,0
• splácanie istiny	35 000	0,04	0	100,0	0	100,0

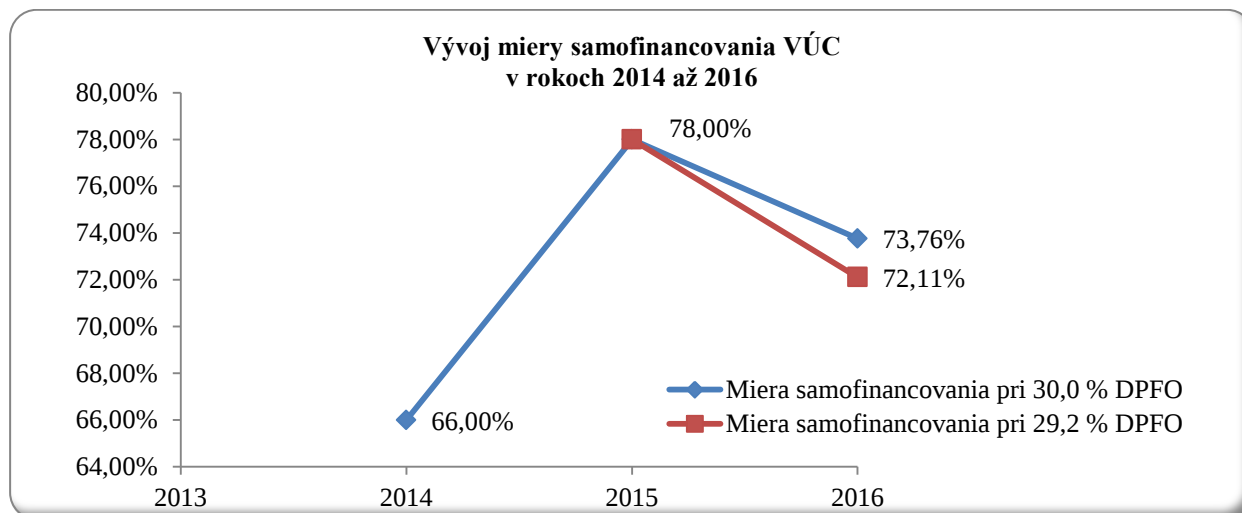
Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

NKÚ SR nemá zásadné pripomienky k orientačnému rozpočtu výdavkov VÚC na hotovostnej báze na rok 2016 a pozitívne hodnotí pokračujúcu snahu o ich šetrenie, pričom berie na zreteľ spolufinancovanie prostriedkov EÚ s dopadom na zníženie rozpočtovania kapitálových výdavkov.

Na základe vývoja a rozpočtovania príjmov a výdavkov VÚC na rok 2016 sa dá merať úroveň sebestačnosti ich fungovania prostredníctvom miery samofinancovania, ktorá sa počíta podielom vlastných príjmov na bežných výdavkoch VÚC. Tento ukazovateľ vyjadruje, či budú VÚC schopné pokryť svoje bežné výdavky z vlastných príjmov v roku 2016.

Vo všeobecnosti platí, že čím VÚC dosahujú vyššie percento tohto ukazovateľa, tým je vyššia ich schopnosť uhrádzať svoje bežné výdavky z vlastných zdrojov.

Porovnanie miery samofinancovania VÚC počítanej na základe podielu vlastných príjmov, t. j. daňových a nedaňových príjmov na bežných výdavkoch VÚC na hotovostnej báze za rok 2014 a jej odhadov na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Z percentuálnych hodnôt miery samofinancovania je zrejmé medziročné zhoršenie schopností VÚC uhrádzať svoje bežné výdavky v roku 2016 o 4,24 p. b. na úroveň 73,76 %, v čom sa podľa NKÚ SR prejavuje okrem iného aj nedofinancovanie preneseného výkonu štátnej správy.

Podľa NKÚ SR v očakávanom vývoji miery samofinancovania VÚC sa v roku 2016 pozitívne premieťa predovšetkým medziročné zvýšenie príjmov VÚC o 64 945 tis. eur na úroveň 1 318 787 tis. eur, ale negatívne sa premieťa rovnaká rozpočtovaná úroveň výnosu z nedaňových príjmov ako v roku 2015 aj keď očakávaná skutočnosť nedaňových príjmov stúpa o 10 000 tis. eur na úroveň 132 500 tis. eur.

Medziročné zvýšenie príjmov VÚC na rok 2016 vytvára lepšie podmienky pre financovanie preneseného výkonu štátnej správy na úseku stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC.

Na základe posúdenia mier sebestačnosti a samofinancovania NKÚ SR nemá zásadné pripomienky k orientačnému rozpočtu VÚC na rok 2016.

NKÚ SR však zároveň pripomína, že VÚC rovnako ako obce môžu, ale nemusia podľa tohto indikatívneho rozpočtu zostavovať a následne zastupiteľstvá VÚC schvaľovať svoje vlastné rozpočty na rok 2016, s čím je spojené tak ako každý rok určitá neistota. Avšak oproti predchádzajúcim rokom prípadné riziká sú do značnej miery eliminované prijatím posledných noviel zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v roku 2013 a 2015.

4.3 Stanovisko k návrhu rozpočtu Sociálnej poisťovne na rok 2016

Sociálna poisťovňa je verejnoprávna inštitúcia zriadená zákonom č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni, ktorá vykonáva sociálne poistenie a starobné dôchodkové sporenie v rozsahu stanovenom osobitnými predpismi. Svoju činnosť vykonáva v zmysle zákona NR SR č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Pri výkone sociálneho poistenia je kontaktnou inštitúciou na komunikáciu medzi príslušnými inštitúciami a príjemcami dávok a medzi inštitúciami členských štátov EÚ a inštitúciami štátov, ktoré sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru.

Porovnanie bilančného zostatku Sociálnej poisťovne na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Príjmy	7 846 395	9,7	196 932	102,6	53 423	100,7
Výdavky	7 305 749	9,1	201 634	102,8	164 973	102,3
Časové rozlíšenie a ostatné úpravy, vrátane finančných operácií	-635 083	-0,7	-123 635	124,2	386 582	62,2
Bilančný zostatok	-94 437	-0,1	-128 337	-278,6	-275 032	-25,6

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Schodok hospodárenia Sociálnej poisťovne na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 sa v roku 2016 rozpočtuje vo výške -94,4 mil. eur, čo predstavuje medziročné zvýšenie schodku o -128 337 tis. eur.

Podľa NKÚ SR hospodárenie Sociálnej poisťovne bude v roku 2016 a rovnako aj v nasledujúcich rokoch ovplyvňovať deficitné hospodárenie v dôchodkovom poistení, ktoré bude Sociálna poisťovňa aj v roku 2016 v zmysle § 167 ods. 1 zákona o sociálnom poistení vykrývať z rezervného fondu solidarity a z vnútorných zdrojov – zo základného fondu v zmysle § 293 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

NKÚ SR upozorňuje na možné riziko takéhoto vykrývania deficitu v dôchodkovom poistení z dôvodu možnej platobnej neschopnosti. Z dlhodobého hľadiska vykrývanie deficitu z týchto zdrojov je neudržateľné a je nevyhnutné hľadať iné možnosti zvyšovania zdrojov na udržanie jej funkčnosti.

V tejto súvislosti v spojení s demografickým vývojom a starnutím obyvateľstva NKÚ SR tiež poukazuje na nevyhnutnosť ďalšieho dlhodobého posilňovania stability Sociálnej poisťovne.

NKÚ SR pozitívne hodnotí opatrenia Sociálnej poisťovne na zvýšenie materských príspevkov o 5 % a taktiež odporúča zavádzať také opatrenia, ktoré by z dlhodobého hľadiska mohli viesť k zlepšeniu demografického vývoja v SR.

Porovnanie návrhu rozpočtu príjmov Sociálnej poisťovne na hotovostnej báze na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Príjmy Sociálnej poisťovne	7 846 395	9,7	196 932	102,6	53 423	100,7
Daňové príjmy (príjmy z poistného):	6 532 147	8,1	341 477	105,5	-320 825	95,3
• ekonomicky aktívne osoby	6 084 443	7,5	371 551	106,5	247 065	104,2
• dlžné poistné	221 980	0,3	-16 849	92,9	4 926	102,3
• otvorenie II. piliera	0	0,0	0	-	-577 895	0,0
Príjmy Sociálnej poisťovne	204 016	0,3	-17 788	92,0	5 079	102,6
• SP za poberateľov úrazovej renty	2 500	0,0	0	100,0	0	100,0
• pokuty a penále	19 208	0,0	4 563	131,2	0	100,0
Nedaňové príjmy	17 000	0,0	550	103,3	0	100,0
Granty a transfery	634 988	0,8	-270 978	70,1	182 005	140,2
Zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov	652 196	0,8	127 948	124,4	190 809	141,4
Úver z garančného poistenia	10 063	0,0	-2 067	83,0	1 432	116,6

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Príjmy Sociálnej poisťovne na hotovostnej báze na rok 2016 sa majú medziročne zvýšiť o 196 932 tis. eur na úroveň 7 846 395 tis. eur, z toho zostatok z predchádzajúcich rokov sa rozpočtuje na úrovni 652 196 tis. eur. Podrobnejšie hodnotenie daňových príjmov Sociálnej poisťovne je obsahom stanoviska k rozpočtovaniu odvodových príjmov Sociálnej poisťovne v časti 2.1.1.7.

Porovnanie návrhu rozpočtu výdavkov Sociálnej poisťovne na hotovostnej báze na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Výdavky Sociálnej poisťovne spolu	7 305 749	9,1	201 634	102,8	164 973	102,3
z toho:						
• výdavky poistenia	7 183 572	8,9	204 246	102,9	163 713	102,3
• výdavky správneho fondu	106 000	0,1	0	100,0	0	100,0
v tom:						
o mzdy	56 583	0,1	1 905	103,5	1 905	103,5
o poistné	22 133	0,0	1 370	106,6	1 370	106,6
o tovary a služby	26 050	0,0	-2 049	92,7	-2 049	92,7
o bežné transfery	514	0,0	27	105,5	27	105,5
o kapitálové výdavky	720	0,0	-1 253	36,5	-1 253	36,5
• úver poskytnutý z garančného fondu	16 177	0,0	-2 612	86,1	1 260	108,4

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Celkové výdavky Sociálnej poisťovne na hotovostnej báze sa majú v roku 2016 medziročne zvýšiť o 201 634 tis. eur na úroveň 7 305 749 tis. eur, čo podľa NKÚ SR súvisí predovšetkým s valorizáciou dôchodkov a s medziročným nárastom nových dôchodkov.

Vo výdavkoch fondu nemocenského poistenia sú zahrnuté aj výdavky na materské príspevky, ktoré sa podľa NKÚ SR zvyšujú v roku 2016 zo 65 % na 70 % v súlade s novelou zákona o sociálnom poistení.

4.4. Stanovisko k návrhu rozpočtu verejného zdravotného poistenia na rok 2016

Verejné zdravotné poistenie je financované prerozdeľovaním verejných zdrojov na základe poistného, plateného účastníkmi systému, prostredníctvom zdravotných poisťovní. Na základe tohto poistenia sa poskytuje osobám za istých podmienok zdravotná starostlivosť a služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Riadi sa zákonom č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení v znení neskorších predpisov, ktorý rozlišuje povinné a dobrovoľné zdravotné poistenie a zákonom č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov. Zdravotné poistenie osôb slúži na zabezpečenie potrebnej zdravotnej liečebno-preventívnej starostlivosti, pri ťažkom zdravotnom postihnutí a prípadne osobitnej zdravotnej starostlivosti.

Porovnanie bilančného zostatku verejného zdravotného poistenia na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 s návrhom rozpočtu na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Príjmy	4 535 477	5,60	275 134	106,5	43 356	101,0
Výdavky	4 271 477	5,30	284 134	107,1	49 356	101,2
Časové rozlíšenie a ostatné úpravy, vrátane finančných operácií	-270 953	0,30	-31 209	113,0	-52 910	124,3
Bilančný zostatok	-6 953	0,00	-40 209	-20,9	-58 910	-13,4

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Bilančný zostatok hospodárenia verejného zdravotného poistenia na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 je na rok 2016 rozpočtovaný ako schodkový na úrovni -6 953 tis. eur.

Porovnanie návrhu rozpočtu príjmov verejného zdravotného poistenia na hotovostnej báze na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Príjmy verejného zdravotného poistenia	4 535 477	5,6	275 134	106,5	43 356	101,0
Daňové príjmy	4 234 941	5,3	240 134	106,0	145	100,0
Nedaňové príjmy	30 421	0,0	0	100,0	0	100,0
Transfery v rámci VS	115	0,0	0	100,0	0	100,0
Zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov	270 000	0,3	35 000	114,9	43 211	119,1

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Príjmy verejného zdravotného poistenia na hotovostnej báze na rok 2016 ovplyvnia podľa NKÚ SR predovšetkým daňové príjmy, ktoré oproti roku 2015 sa majú zvýšiť o 240 134 tis. eur, t. j. o 6 %.

Porovnanie návrhu rozpočtu výdavkov verejného zdravotného poistenia na hotovostnej báze na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Výdavky verejného zdravotného poistenia spolu	4 271 477	5,30	284 134	107,1	49 356	101,2
z toho:						
o výdavky poistenia	4 047 870	5,02	315 895	108,5	42 404	101,1
o výdavky na prevádzkové činnosti	83 124	0,10	5 957	107,7	-515	99,4
o úhrada za správu verejného zdravotného poistenia	57 568	0,07	915	101,6	-439	99,2
o príspevok na činnosť Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	18 096	0,02	1 215	107,2	1 075	106,3
o príspevok na činnosť Operačných stredísk záchranej zdravotnej služby	14 074	0,02	944	107,2	836	106,3
o príspevok na činnosť Národného centra zdravotníckych informácií	16 487	0,02	6 358	162,8	6 275	161,4
o iné úhrady - záväzky	26 250	0,03	-47 000	35,8	-130	99,5
o výdavkové finančné operácie	0	0,00	0	-	0	-

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Výdavky verejného zdravotného poistenia na hotovostnej báze na rok 2016 ovplyvnia podľa NKÚ SR predovšetkým príspevok na činnosť Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou v sume 18,1 mil. eur, príspevok na činnosť Operačných stredísk tiesňového volania záchranej zdravotnej služby v sume 14,1 mil. eur a príspevok na činnosť Národného centra zdravotníckych informácií v sume 16,5 mil. eur.

4.5. Stanovisko k návrhu rozpočtov štátnych fondov na rok 2016

Do sektora verejnej správy sú v súlade s metodikou ESA 2010 zaradené Štátny fond rozvoja bývania, Národný jadrový fond a Environmentálny fond.

Štátny fond rozvoja bývania uskutočňuje financovanie priorít štátnej bytovej politiky schválených vládou SR pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu, vytváranie podmienok pre obstarávanie nájomného bývania pre sociálne slabšie skupiny obyvateľstva a zvýšenie efektívnosti podpory bývania. Od roku 2012 je fond zároveň finančnou inštitúciou slúžiacou na implementáciu nástrojov finančného inžinierstva podľa predpisov EÚ.

Účelom zriadenia Národného jadrového fondu je sústrediť a spravovať finančné prostriedky určené najmä na záverečnú časť jadrovej energetiky, na nakladanie s jadrovými materiálmi a rádioaktívnymi odpadmi, ktorých pôvodca nie je známy a na záverečnú časť nakladania s rádioaktívnymi odpadmi ako aj transparentným a nediskriminačným spôsobom poskytovať tieto prostriedky oprávneným žiadateľom na úhradu ich oprávnených nákladov.

Environmentálny fond je zriadený na podporu projektov, ktoré sú zamerané na zníženie znečistenia odpadových vôd, zásobovanie vodou, zlepšenie kvality ovzdušia, separovaný zber, sanáciu a rekultiváciu skládok odpadov.

Porovnanie bilančného zostatku súhrnného rozpočtu štátnych fondov na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Štátny fond rozvoja bývania						
Príjmy	161 917	0,2	-26 692	85,8	-145 448	52,7
Výdavky	157 063	0,2	-21 923	87,8	-140 185	52,8
Časové rozlíšenie a ostatné úpravy	44 778	0,0	-25 766	63,5	-129 013	25,8
Bilančný zostatok	49 632	0,1	-30 535	61,9	-134 276	27,0
Národný jadrový fond						
Príjmy	1 488 196	1,8	91 771	106,6	96 675	106,9
Výdavky	50 760	0,1	-20 422	71,3	-21 288	70,5
Časové rozlíšenie a ostatné úpravy	-1 319 473	1,8	-96 105	107,9	-96 847	107,9
Bilančný zostatok	117 963	0,1	16 088	115,8	21 116	121,8
Environmentálny fond						
Príjmy	413 952	0,5	121 973	141,8	104 371	133,7
Výdavky	27 028	0,0	168	100,6	-26 950	50,1
Časové rozlíšenie a ostatné úpravy	-254 684	0,5	-121 945	191,9	-114 459	181,6
Bilančný zostatok	132 240	0,2	-140	99,9	16 862	114,6
Fondy spolu						
Príjmy	2 064 065	2,6	187 052	110,0	55 598	102,8
Výdavky	234 851	0,0	-42 177	84,8	-188 423	55,5
Časové rozlíšenie a ostatné úpravy, vrátane finančných operácií	1 529 379	2,3	243 816	119,0	339 625	128,5
Bilančný zostatok	299 835	0,4	-14 587	95,4	-96 298	75,7

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Prebytkové hospodárenie štátnych fondov na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 v sume 299,8 mil. eur v roku 2016 bude mať podľa NKÚ SR v roku 2016 pozitívny vplyv na RVS. Najvýraznejšie k tomu prispeje rozpočtovaný prebytok hospodárenia v Environmentálnom fonde, a to na úrovni 132 240 mil. eur.

4.5.1. Stanovisko k návrhu rozpočtu Štátneho fondu rozvoja bývania na rok 2016

Porovnanie bilančného zostatku rozpočtu Štátneho fondu rozvoja bývania na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Príjmy	161 917	0,2	-26 692	85,8	-145 448	52,7
Výdavky	157 063	0,2	-21 923	87,8	-140 185	52,8
Časové rozlíšenie a ostatné úpravy, vrátane finančných operácií	44 778	0,0	-25 766	63,5	-129 013	25,8
Bilančný zostatok	49 632	0,1	-30 535	61,9	-134 276	27,0

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Bilančný zostatok fondu na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 sa má v roku 2016 znížiť o 30 535 tis. eur na úroveň 49 632 tis. eur, z toho príjmy o 26 692 tis. eur a výdavky o 21 923 tis. eur.

Porovnanie návrhu rozpočtu príjmov Štátneho fondu rozvoja bývania na hotovostnej báze na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa v tis. eur	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Príjmy celkom	16 1917	0,2	-26 692	85,8	-145 448	52,7
z toho:						
• nedaňové príjmy	29 599	0,0	-150	99,5	154	100,5
• granty a transfery	25 000	0,0	-29 904	45,5	-133 444	15,8
• príjmy z transakcií s finančnými aktívami a pasívami	107 318	0,1	3 362	103,2	-12 158	89,8

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Rozpočtové príjmy na hotovostnej báze v roku 2016 v porovnaní s rozpočtom v roku 2015 klesajú, čo je podľa NKÚ SR spôsobené znižovaním transferov zo ŠR. Negatívny dopad na naplnenie rozpočtovaných príjmov môže mať podľa NKÚ SR aj pokles základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky.

Porovnanie návrhu rozpočtu výdavkov Štátneho fondu rozvoja bývania na hotovostnej báze na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Výdavky celkom	157 063	0,2	-21 923	87,8	-140 185	52,8
z toho:						
• bežné výdavky	4 267	0,0	481	112,7	192	104,7
• kapitálové výdavky	700	0,0	0	100,0	100	116,7
• výdavky z transakcií s finančnými aktívami a pasívami	152 096	0,2	-22 404	87,2	-140 477	52,0

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

V porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2015 sú výdavky fondu na hotovostnej báze na rok 2016 nižšie o 21 923 tis. eur, t. j. o 12,2 %. Medziročný pokles výdavkov vyplýva najmä z rozpočtovania nižšieho objemu finančných prostriedkov bežného transferu zo ŠR.

Podľa údajov zo Stratégie obnovy fondu bytových a nebytových budov v SR bolo do konca roka 2013 čiastočne obnovených viac ako 50 % bytových domov a tretina rodinných domov. V nasledujúcom období by sa tempo obnovy malo zvýšiť na 29 tisíc bytových domov a 22 tisíc rodinných domov ročne.

NKÚ SR v tejto súvislosti upozorňuje na skutočnosť, že v prípade nedostatočnej podpory obnovy bytových a rodinných domov aspoň na úroveň, ktorú predpokladá Stratégia obnovy, môže dôjsť k zníženiu ich bezpečnosti a schopnosti užívania.

4.5.2. Stanovisko k návrhu rozpočtu Národného jadrového fondu na rok 2016

Porovnanie bilančného zostatku rozpočtu Národného jadrového fondu na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Príjmy	1 488 196	1,8	91 771	106,6	96 675	106,9
Výdavky	50 760	0,1	-20 422	71,3	-21 288	70,5
Časové rozlíšenie a ostatné úpravy, vrátane finančných operácií	-1 319 473	1,8	-96 105	107,9	-96 847	107,9
Bilančný zostatok	117 963	0,1	16 088	115,8	21 116	121,8

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Bilančný zostatok fondu na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 sa má v roku 2016 zvýšiť o 16 088 tis. eur na úroveň 117 963 tis. eur.

Porovnanie návrhu rozpočtu príjmov Národného jadrového fondu na hotovostnej báze na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Národný jadrový fond (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Príjmy	1 488 196	1,8	91 771	106,6	96 675	106,9
z toho:						
• nedaňové príjmy	97 455	0,1	-4 089	96,0	122	100,1
• granty a transfery,	71 268	0,1	-245	99,7	2 209	103,2
• príjmy z transakcií s finančnými aktívami a pasívami	1 319 473	1,6	96 105	107,9	94 344	107,7

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Príjmy fondu majú byť na rok 2016 medziročne vyššie o 91 771 tis. eur, t. j. o 6,6 %. Dôvodom medziročného zvýšenia príjmov je podľa NKÚ SR navýšenie príjmov z transakcií s finančnými aktívami a pasívami o 96 105 tis. eur.

Porovnanie návrhu rozpočtu výdavkov Národného jadrového fondu na hotovostnej báze na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Výdavky	50 760	0,1	-20 422	71,3	-21 288	70,5
z toho:						
• bežné výdavky, z toho:	44 536	0,1	-18 568	70,6	-19 434	69,6
○ mzdy	210	0,0	0	100,0	0	100,0
○ poisťné	163	0,0	3	101,9	2	101,2

○ tovary a služby	371	0,0	7	101,9	7	101,9
○ bežné transfery	43 792	0,1	-1 854	70,2	-19 443	69,3
• kapitálové výdavky, z toho	6 224	0,0	-1 854	77,0	-1 854	77,0
○ obstarávanie kap. Aktiv	2	0,0	0	100,0	0	100,0
○ kapitálové transfery	6 222	0,0	-1 854	77,0	-1 854	77,0

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Výdavky fondu na hotovostnej báze, členené pre žiadateľov a na správu fondu, sú na rok 2016 rozpočtované v sume 50 760 tis. eur, a to najmä na vyradovanie jadrových elektrární A-1, V-1 a V-2, vrátane nakladania s rádioaktívnymi odpadmi.

Podľa NKÚ SR výdavky fondu pre žiadateľov sú na rok 2016 rozpočtované v takej výške, aby bola zabezpečená jadrová a radiačná bezpečnosť s minimálnymi dopadmi na dodržiavanie schváleného harmonogramu činností II. etapy vyradovania jadrovej elektrárne A-1 a I. etapy vyradovania jadrovej elektrárne V-1.

4.5.3. Stanovisko k návrhu rozpočtu Environmentálneho fondu na rok 2016

Porovnanie bilančného zostatku rozpočtu Environmentálneho fondu na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Príjmy	413 952	0,5	121 973	141,8	104 371	133,7
Výdavky	27 028	0,0	168	100,6	-26 950	50,1
Časové rozlíšenie a ostatné úpravy, vrátane finančných operácií	-254 684	0,5	-121 945	191,9	-114 459	181,6
Bilančný zostatok	132 240	0,2	-140	99,9	16 862	114,6

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 a 2018

V metodike ESA 2010 sa na konsolidovanej báze prebytok hospodárenia fondu na rok 2016 odhaduje na úrovni 132 240 tis. eur, čo je medziročne menej o 140 tis. eur.

Porovnanie návrhu rozpočtu príjmov Environmentálneho fondu na hotovostnej báze na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa v tis. eur	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Príjmy	413 952	0,5	121 973	141,8	104 371	133,7
z toho:						
• daňové príjmy	903	0,0	18	102,0	36	104,2
• nedaňové príjmy	155 365	0,2	10	100,0	-124	99,9
v tom:						
○ príjem z predaja kapitálových aktív	116 659	0,1	0	100,0	0	0,0
• transfery zo ŠR	0	0,0	0	0,0	-10 000	0,0
• príjmy z transakcií s finančnými aktívami a pasívami	257 683	0,3	121 944	189,8	114 458	179,9

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 a 2018

Rozpočet príjmov na hotovostnej báze na rok 2016 tvoria výlučne vlastné zdroje bez dotácií zo ŠR. Dôvodom vyššieho rastu príjmov v roku 2016 je podľa NKÚ SR zostatok prostriedkov z predchádzajúceho roka.

Porovnanie návrhu rozpočtu výdavkov Environmentálneho fondu na hotovostnej báze na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Výdavky	27 028	0,0	168	100,6	-26 950	50,1
z toho:						
• bežné výdavky	5 514	0,0	168	103,1	107	102,0
• kapitálové výdavky	18 514	0,0	0	100,0	-27 057	40,6
• výdavky z transakcií s finančnými a pasívami	3 000	0,0	0	100,0	0	100,0

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 a 2018

Výdavky fondu na hotovostnej báze sú na rok 2016 rozpočtované v úrovni rozpočtu roku 2015. Nárast bežných výdavkov je podľa NKÚ SR spôsobený premietnutím valorizácie roku 2015. Na podporu ekologických projektov sú v rozpočte roku 2016 vyčlenené 3 mil. eur.

4.6. Stanovisko k súhrnnému rozpočtu za verejné vysoké školy na rok 2016

Hospodárenie verejných vysokých škôl je upravené zákonom č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Návrh rozpočtu na rok 2016 vychádza z nezávislého postavenia verejných vysokých škôl, čo znamená, že verejné vysoké školy si prijatý transfer rozpisujú plne vo svojej kompetencii.

Porovnanie bilančného zostatku verejných vysokých škôl na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Príjmy	898 430	1,1	-44 710	95,3	-163 632	84,6
Výdavky	634 417	0,8	-46 060	93,2	-163 516	79,5
Časové rozlíšenie a ostatné úpravy, vrátane finančných operácií	-263 912	0,3	-1 349	100,5	-28 158	111,9
Bilančný zostatok	101	0,0	1	101,0	-28 274	0,4

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Bilančný zostatok hospodárenia verejných vysokých škôl v roku 2016 je rozpočtovaný ako prebytok, ktorý predstavuje na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 sumu 101 tis. eur.

Porovnanie návrhu rozpočtu príjmov verejných vysokých škôl na hotovostnej báze na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Príjmy VVŠ spolu	898 430	1,1	-44 710	95,3	-163 632	84,6
o nedaňové príjmy	158 926	0,2	15 194	110,6	-31 847	83,3
o granty a transfery	475 375	0,6	-61 443	88,6	-157 425	75,1
o príjmy z transakcií s finančnými aktívami a pasívami, prijaté úvery, pôžičky a NFV	264 129	0,3	1 539	100,6	25 640	110,8

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Celkový rozpočet verejných vysokých škôl na hotovostnej báze zaznamenáva oproti roku 2015 pokles v príjmovej časti o 44 710 tis. eur, a to podľa NKÚ SR dôsledkom poklesu zdrojov zo štrukturálnych fondov a spolufinancovania.

Porovnanie návrhu rozpočtu výdavkov verejných vysokých škôl na hotovostnej báze na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Výdavky VVŠ Spolu	634 417	0,8	-46 060	93,2	-163 516	79,5
z toho:						
o bežné výdavky	610 480	0,8	-20 109	96,8	-68 854	89,9
o kapitálové výdavky	23 720	0,0	-26 141	47,6	-94 844	20,0
o výdavky z transakcií s finančnými aktívami a pasívami	217	0,0	190	803,7	182	620,0

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Výdavky na hotovostnej báze sa medziročne na rok 2016 rozpočtujú nižšie o 46 060 tis. eur, a to tak v kategórii bežných ako aj kapitálových výdavkov.

Deficit prostriedkov zo štrukturálnych fondov bude mať podľa NKÚ SR negatívny dopad na celkovú štruktúru financovania, vrátane osobných výdavkov zamestnancov verejných vysokých škôl a riešenie projektov vedy a výskumu, ale aj kvalitu vzdelávania.

V rozpočte na vysoké školstvo v roku 2016 v programe 077 podľa jednotlivých podprogramov, vo vzťahu k skutočnosti roku 2014 a schválenému rozpočtu 2015 sa rozpočtujú výdavky na hotovostnej báze nasledovne:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Skutočnosť 2014	Rozpočet		Zmena 2016 – 2015
		Schválený 2015	Návrh 2016	
Program 077 – Vysokoškolské vzdelávanie a veda, sociálna podpora študentov VŠ	450 444 578	453 056 504	462 032 666	7 976 162
Podprogram 07711 – Poskytovanie vysokoškolského vzdelávania a zabezpečenie prevádzky VŠ	244 393 206	242 812 762	246 304 367	3 491 605
Podprogram 07712 – Vysokoškolská veda a technika	143 985 869	143 502 721	148 282 498	4 779 777
Prvok 0771201	132 089 592	131 602 721	136 382 498	4 779 777
Prvok 0771202	9 398 037	9 400 000	9 400 000	0
Prvok 0771203	0	0	0	0
Prvok 0771204	0	0	0	0
Prvok 0771205	2 498 240	2 500 000	2 500 000	0
Podprogram 07713 – Rozvoj vysokého školstva	635 555	2 264 158	2 700 566	436 408
Podprogram 07714 – Usmerňovanie, koordinácia a podpora aktivít v oblasti VŠ	6 862 688	7 342 647	7 504 640	161 993
Podprogram 07715 – Sociálna podpora študentov vysokých škôl	54 567 260	57 134 216	56 240 595	-893 261
Prvok 0771501 - Sociálne štipendiá	23 119 760	25 400 000	25 000 000	-400 000
Prvok 0771502 - Motivačné štipendiá	8 878 115	8 878 115	8 010 893	-867 222
Prvok 0771503 - Podpora stravovania, ubytovania, športových a kultúrnych aktivít študentov a pastoračných centier	22 569 385	22 856 101	23 229 700	373 599

Zdroj: RVS 2016, MŠVVaŠ SR

V rámci prioritných výdavkových titulov sa uplatňuje zvýšenie rozpočtu o 19 072 tis. eur predovšetkým na posilňovanie motivačných finančných nástrojov na podporu vysokých škôl dosahujúcich výborné výsledky vo výskume a vývoji, podporu aktivít vysokých škôl reagujúcich na aktuálne a očakávané potreby spoločenskej a hospodárskej praxe a zabezpečenie zvyšovania efektívnosti využívania disponibilných zdrojov vo vysokom školstve.

4.7. Stanovisko k návrhu rozpočtu Slovenskej konsolidačnej, a.s. na rok 2016

Slovenská konsolidačná, a. s., Bratislava bola založená zakladateľskou listinou 26. októbra 1999 ako akciová spoločnosť v zmysle § 57, § 154 a nasl. Obchodného zákonníka. Jej jediným akcionárom je SR v zastúpení Ministerstva financií SR.

Cieľom spoločnosti pri jej založení v roku 1999 bolo vysporiadanie klasifikovaných pohľadávok postúpených z reštrukturalizovaných bánk. V roku 2005 bol cieľ rozšírený o riešenie pohľadávok daňových a colných úradov, pohľadávok Sociálnej poisťovne a pohľadávok zdravotných poisťovní od spoločnosti Veriteľ, a. s., pohľadávok likvidovanej Slovenskej inkasnej, s.r.o. a zostávajúcich pohľadávok Fondu národného majetku SR.

Od 14. februára 2015 je jediným predmetom podnikania Slovenskej konsolidačnej, a.s. konsolidácia pohľadávok verejného sektora podľa zákona č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu v znení neskorších predpisov.

Porovnanie bilančného zostatku Slovenskej konsolidačnej, a.s. na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Celkový prebytok/schodok	53 279,0	0,07	7 249,0	115,7	4 518,0	109,3
• vylúčenie finančných operácií	-48 761,0	-0,06	-4 568,0	110,3	427,0	99,1
z toho						
○ vylúčenie príjmových	-48 761,0	-0,06	-4 568,0	110,3	477,0	99,0
○ vylúčenie výdavkových	0,0	0,00	0,0	0,0	-50,0	0,0
• medziročná zmena stavu pohľadávok a záväzkov	0,0	0,00	0,0	0,0	635,0	0,0
• ostatné úpravy	0,0	0,00	0,0	0,0	-355,0	0,0
Prebytok(+)/schodok(-) (ESA 2010)	4 518,0	0,01	2 681,0	245,9	5 225,0	-639,0

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Bilančný zostatok hospodárenia Slovenskej konsolidačnej, a.s. v roku 2016 je rozpočtovaný ako prebytok, ktorý predstavuje na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 sumu 4 518,0 tis. eur.

Porovnanie návrhu príjmov SK, a.s. na hotovostnej báze na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou v roku 2015 je uvedené v tabuľke:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Príjmy spolu	63 916,0	0,08	8 164,0	114,6	2 855,0	104,7
z toho:						
• nedaňové príjmy	15 155,0	0,02	3 596,0	131,1	3 332,0	128,2
○ príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku	40,0	0,00	-5,0	88,9	0,0	100,0
○ kapitálové príjmy	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
○ úroky z tuzemských úverov, pôžičiek, NFV	15,0	0,00	1,0	107,1	7,0	187,5
○ ostatné príjmy	15 100,0	0,02	3 600,0	131,3	3 325,0	128,2
• príjmy z transakcií s finančnými aktívami a pasívami	48 761,0	0,06	4 568,0	110,3	-477,0	99,0
○ príjmy zo splácania istín pohľadávok	0,0	0,00	-500,0	0,0	-1 440,0	0,0
○ príjmy z predaja majetkových účastí	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
○ zostatok prostriedkov z predchádzajúceho roka	48 761,0	0,06	2 068,0	104,4	1 318,0	102,8
○ odplata za postúpenú pohľadávku	0,0	0,00	0,0	0,0	-355,0	0,0

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Výrazný nárast ostatných príjmov, ktoré predstavujú príjmy z pohľadávok od dlžníkov nad obstarávaciu cenu a príjmy z pohľadávok prevzatých zo zdravotných poisťovní, vyplýva podľa NKÚ SR z očakávaného nárastu postúpených pohľadávok štátu do majetku Slovenskej konsolidačnej, a.s. na základe novely zákona č. 374/2014 Z. z o pohľadávkach štátu v znení neskorších predpisov.

Porovnanie návrhu výdavkov Slovenskej konsolidačnej, a. s. na hotovostnej báze na rok 2016 so schváleným rozpočtom na rok 2015 a očakávanou skutočnosťou v roku 2015 je uvedené v tabuľke:

Názov ukazovateľa (v tis. eur)	Návrh na 2016		Porovnanie Návrhu na 2016 s 2015			
			Schválený rozpočet		Očakávaná skutočnosť	
	Rozpočet	% z HDP	+/-	%	+/-	%
Výdavky spolu	10 637,0	0,01	915,0	109,4	-1 663,0	86,5
z toho:						
• bežné výdavky na správne činnosti	10 337,0	0,01	705,0	107,3	-1 049,0	90,8
o mzdy, platy, služ. príjmy a ostatné osobné vyrovnania	4 762,0	0,01	427,0	109,9	176,0	103,8
o poisťné a príspevky do poisťovní	1 661,0	0,00	170,0	111,4	61,0	103,8
o tovary a služby	3 702,0	0,00	133,0	103,7	-1 238,0	74,9
z toho: dividendy	2 115,0	0,00	-370,0	85,1	-529,0	80,0
o bežné transfery	212,0	0,00	-25,0	89,5	-48,0	81,5
• kapitálové výdavky	300,0	0,00	210,0	333,3	-564,0	34,7
o obstarávanie kapitálových aktív	300,0	0,00	210,0	333,3	-564,0	34,7
• výdavky z transakcií s finančnými aktívami a pasívami	0,0	0,00	0,0	0,0	-50,0	0,0
o ostatné výdavkové fin. operácie – dividendy	0,0	0,00	0,0	0,0	-50,0	0,0

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Na zvýšení bežných a kapitálových výdavkov na hotovostnej báze sa podľa NKÚ SR najvýraznejšie podieľajú zvýšené nároky na vymáhanie zvýšeného objemu postúpených pohľadávok v roku 2016.

Na druhej strane NKÚ SR negatívne hodnotí očakávaný medziročný pokles výplaty dividend v roku 2016 o 370 tis. eur.

NKÚ SR z hľadiska svojej pôsobnosti pozitívne hodnotí, že novelou zákona č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu v znení neskorších predpisov sa vytvorili podmienky pre efektívnejšie vymáhanie pohľadávok štátu prostredníctvom jedinej poverenej osoby pre konsolidáciu pohľadávok verejného sektora, ktorou sa 14. februára 2015 stala Slovenská konsolidačná, a.s.

Do konca roka 2015 bude ukončená vo Finančnom riaditeľstve SR a vo všetkých daňových a colných úradoch kontrolná akcia, ktorá je zameraná na správu dočasne nevymožiteľných daňových a colných pohľadávok podľa zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní v znení neskorších predpisov a na ich postupovanie na Slovenskú konsolidačnú, a.s. V nadväznosti na uvedenú kontrolu plánuje NKÚ SR vykonať začiatkom roka 2016 kontrolu aj v Slovenskej konsolidačnej, a.s., ktorej cieľom bude preveriť postup a spôsob vymáhania pohľadávok postúpených z daňových a colných úradov a dosiahnuť tým komplexný pohľad na efektívnosť procesu správy a vymáhania pohľadávok finančnej správy.

Cieľom oboch kontrol je systematicky preveriť procesy správy a vymáhania pohľadávok finančnej správy, vrátane činnosti Slovenskej konsolidačnej, a. s. v tejto oblasti.